

GEMEENTE BRONCKHORST

Bestemmingsplan Correctieve herziening 1 Buitengebied Zelhem 2011

Toelichting

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doelstelling	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Aanpak	3
1.4	Vigerende bestemmingsplannen	4
1.5	Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2	Aanpassingen uitspraak Raad van State	5
2.1	Regeling intensieve veehouderij	5
2.2	Percelen Recreatie - Verblijfsrecreatie	7
Hoofdstuk 3	Plan-MER	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Scenario's en variant	9
3.3	Effecten	10
3.4	Conclusies	11
3.5	Aanbevelingen	11
Hoofdstuk 4	Beleidskader	13
4.1	Rijksbeleid	13
4.2	Regionaal beleid	14
4.3	Conclusie	14
Hoofdstuk 5	Economische uitvoerbaarheid	15
Hoofdstuk 6	Overleg en inspraak	17
6.1	Overleg	17
6.2	Ter inzage	17
Bijlagen bij toelichting		
Bijlage 1	Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State	
Bijlage 2	Aanvulling MER bp Buitengebied Zelhem 17-10-2013	
Bijlage 3	PlanMER bp Buitengebied Zelhem	
Bijlage 4	Aanvulling PlanMER bp Buitengebied Zelhem 14-09-2010	

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Het onderhavige bestemmingsplan "Correctieve herziening 1 Buitengebied Zelhem 2011" is een gedeeltelijke reparatie van het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011", dat op 30 juni 2011 is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Bronckhorst. Dit bestemmingsplan heeft de volgende identificatiecode NL.IMRO.1876.BP00866-OH01. Op internet is dit bestemmingsplan te raadplegen via de volgende link: <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.1876.BP00866-VG01>

Het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" behoeft gedeeltelijke aanpassing, doordat bij uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 5 december 2012 voor een aantal onderdelen het bestemmingsplan is vernietigd.

De doelstelling is om de vernietigde onderdelen met dit bestemmingsplan (gedeeltelijk) te repareren.

1.2 Plangebied

Bij uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn alle onderdelen die betrekking hebben op de regeling van de intensieve veehouderijen vernietigd. Het plangebied omvat derhalve alle agrarische bouwvlakken die zijn opgenomen binnen het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" om hieraan een juiste regeling te kunnen verbinden die de intensieve veehouderijen bestemt en regelt.

Daarnaast zijn in het plangebied onderstaande 3 percelen opgenomen die de bestemming Recreatie - Verblifrecreatie hadden, maar die zijn vernietigd.

(sr-8)	specifieke vorm van recreatie - 8	nabij Venneweg	natuurkampeeterrein behorend bij Berkendijk 4a
(sr-9)	specifieke vorm van recreatie - 9	nabij Oude Ruurloseweg	natuurkampeeterrein behorend bij Berkendijk 4a
(sr-14)	specifieke vorm van recreatie - 14	Berkendijk 4a	natuurkampeeterrein

1.3 Aanpak

Het herstel van de vernietigde onderdelen van het bestemmingsplan vindt in twee afzonderlijke plannen plaats, te weten Correctieve herziening 1 Buitengebied Zelhem 2011 en Correctieve herziening 2 Buitengebied Zelhem 2011. Het voorliggende bestemmingsplan betreft Correctieve herziening 1 Buitengebied Zelhem 2011.

1.3.1 Correctieve herziening 1 Buitengebied Zelhem 2011

In de "Correctieve herziening 1 Buitengebied Zelhem 2011" zijn uitsluitend de onderdelen van het in juni 2011 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" hersteld, die zijn vernietigd als gevolg van de Afdelingsuitspraak. Betreffende onderdelen zijn alsnog voorzien van een adequate regeling.

Dit betekent dat alle agrarische bouwvlakken onderdeel zijn van dit bestemmingsplan. De gemeente heeft in beeld gebracht op welke bouwvlakken er intensieve veehouderijen aanwezig zijn. Betreffende bouwvlakken worden in dit bestemmingsplan voorzien van een aanduiding 'intensieve veehouderij'. Daarnaast zijn er 3 bestemmingsvlakken Recreatie - Verblifrecreatie opgenomen waarbij de regels voor die percelen worden hersteld.

Alle aanduidingen, gebiedsaanduidingen en dubbelbestemmingen die er op deze percelen gelden op basis van bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" maken onverkort deel uit van deze correctieve herziening. Deze correctieve herziening is te beschouwen als een "verzameling postzegelbestemmingsplannen".

Ook het bestemmingsplan "Buitengebied; Zelhem Wet BAG" (status ontwerp) voor zover dit betrekking heeft op de percelen die onderdeel uitmaken van het onderhavige bestemmingsplan, is binnen deze correctieve herziening opgenomen.

1.3.2 Correctieve herziening 2 Buitengebied Zelhem 2011

Het herstel van de regeling ten aanzien van intensieve veehouderijen moet er ook op zien dat het mogelijk is om de bouwvlakken van aangeduide intensieve veehouderijen te vergroten naar maximaal 1 ha. Dit is opgenomen in een wijzigingsbevoegdheid. Deze wijzigingsbevoegdheid heeft echter betrekking op het deel dat buiten de aanduiding 'bouwvlak' valt, en dus buiten de plangrens van het onderhavige bestemmingsplan. Dat zou betekenen dat ook de gebiedsbestemmingen onderdeel van dit bestemmingsplan zouden moeten worden. Hiermee zou echter ook de keuze van de gebiedsbestemming en de bijbehorende regelingen opnieuw ter discussie gesteld kunnen worden door middel van zienswijzen en beroep. Inhoudelijk is deze regeling van de gebiedsbestemmingen echter al onherroepelijk en de gemeente wenst hierin geen inhoudelijke aanpassingen te brengen.

De wijzigingsbevoegdheid wordt derhalve in een apart bestemmingsplan opgenomen, waarin alleen de regels worden herzien door deze gewenste wijzigingsbevoegdheid toe te voegen. De verbeelding betreft dan een "lege kaart" met daarin alleen de plangrens van het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" opgenomen. Hiermee behoeven de gebiedsbestemmingen niet nogmaals opgenomen te worden. Dat bestemmingsplan betreft "Correctieve herziening 2 Buitengebied Zelhem 2011".

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

De juridisch-planologische basis voor het plangebied wordt gevormd door onderdelen van twee bestemmingsplannen, te weten:

- Buitengebied Zelhem 2011
- Buitengebied; Zelhem Wet BAG

1.5 Leeswijzer

De toelichting van het bestemmingsplan is als volgt opgebouwd:

- **hoofdstuk 2** beschrijft per vernietigd onderdeel de uitspraak van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State en tot welke aanpassing dit in het bestemmingsplan heeft geleid;
- **hoofdstuk 3** gaat in op de plan-MER;
- **hoofdstuk 4** geeft de economische uitvoerbaarheid weer;
- **hoofdstuk 5** geeft een weergave van het gevoerde overleg en de terinzagelegging.

Hoofdstuk 2 **Aanpassingen uitspraak Raad van State**

De percelen of regelingen die in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 5 december 2012 zijn vernietigd, worden onderstaand per onderdeel toegelicht.

Dubbelbestemmingen, gebiedsaanduidingen en overige aanduidingen die in het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" zijn opgenomen, zijn ook in het onderhavige bestemmingsplan opgenomen.

2.1 **Regeling intensieve veehouderij**

2.1.1 **Uitspraak**

De uitspraak heeft betrekking op de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt in relatie tot de uitgevoerde Plan-MER.

De vernietiging heeft hierin betrekking op de volgende onderdelen:

- De planregels maken de vestiging - door omschakeling of hervestiging - van een intensieve veehouderij met een maximale omvang van 1 hectare mogelijk op alle agrarische bouwvlakken, met uitzondering van de agrarische bouwvlakken ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied".
- Voorts is de uitbreiding van een intensieve veehouderij tot 1 hectare toegestaan, voor zover een bedrijf die omvang nog niet heeft.
- Daarnaast biedt het plan de mogelijkheid om een agrarisch bouwvlak ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied ontwikkelingslocaties" met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van een intensieve veehouderij te vergroten tot 1,5 hectare en om intensieve veehouderijtakken ter plaatse te concentreren, waarbij een uitbreiding van het bouwvlak groter dan 1 hectare mogelijk is.
- In de planregels is geen maximum opgenomen wat betreft het aantal intensieve veehouderijen dat zich mag vestigen in het plangebied, noch een maximum ten aanzien van de omvang van de toegestane bedrijfsactiviteiten van intensieve veehouderijen in het gebied, zodat het plan ruime mogelijkheden biedt voor de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen. Het aantal keren dat van de wijzigingsbevoegdheid voor verschillende locaties gebruik kan worden gemaakt, is niet beperkt. Met het bovenstaande bieden de planregels meer uitbreidingsmogelijkheden dan de maximale uitbreidingsmogelijkheden van 10% waarvan is uitgegaan in het plan-MER.

Ter zitting heeft de raad aangegeven dat is uitgegaan van een reële groei van de sector, wat volgens de raad niet betekent dat alle agrarische bouwvlakken door intensieve veehouderijen in gebruik genomen zullen worden, noch dat de wijzigingsbevoegdheden maximaal zullen worden benut.

Hieruit volgt dat bij de beoordeling van de milieueffecten in het plan-MER, waaronder geurhinder en de effecten van het plan op de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden, niet is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden van het plan.

Daarnaast heeft de raad miskend dat de effecten van het plan op de omliggende Natura 2000-gebieden dienen te worden beoordeeld in het licht van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de kwalificerende soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden. In het plan-MER is vermeld dat significante effecten zijn uit te sluiten aangezien bij alle onderzochte alternatieven een lichte daling van de depositie ten opzichte van de bestaande situatie plaatsvindt. De bestaande situatie is hierbij berekend aan de hand van de vergunde milieurechten in 2009. Uit het plan-MER blijkt echter dat de vergunde milieurechten uit 2009 niet overeenkomen met de feitelijke situatie in 2009 aangezien 42% tot 51% van de vergunde rechten niet is ingevuld. Hierdoor staat vast dat de feitelijke depositie in de Natura 2000-gebieden ten tijde van de vaststelling van het plan niet overeenkomt met de depositie die plaatsvindt in de zogenoemde bestaande situatie. Door die situatie als uitgangspunt te nemen, is niet onderzocht wat de huidige staat van instandhouding van de kwalificerende soorten en habitats is en wat de feitelijke gevolgen van het plan zijn voor de specifieke instandhoudingsdoelstellingen.

Voorts is in het plan-MER ten aanzien van de beoordeling van de effecten op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen vermeld dat geen aanvullende stikstofberekening is gemaakt, maar dat een vergelijking is gemaakt met de andere onderzochte Natura 2000-gebieden, zodat de effecten van het plan in zoverre niet zijn beoordeeld in het licht van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de kwalificerende soorten in het betreffende Natura 2000-gebied.

Ten aanzien van de beoordeling van het aspect geur in het plan-MER hecht de Afdeling er voorts aan op te merken dat uit het rapport niet valt af te leiden op welke wijze dit is onderzocht, zodat onduidelijk is of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in het plangebied kan worden gegarandeerd.

Hiermee is het bestemmingsplan onzorgvuldig tot stand gekomen en gebaseerd op onjuiste uitgangspunten. Daarnaast is het bepaalde in artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 niet in acht genomen.

2.1.2 Aanpassing

In Hoofdstuk 3 Plan-MER zal nader worden ingegaan op de vernietigde onderdelen die betrekking hebben op de plan-MER.

Alle agrarische bouwvlakken zijn binnen de voorliggende correctieve herziening opgenomen. De gemeente heeft in beeld gebracht op welke bouwvlakken er intensieve veehouderijen aanwezig zijn. Betreffende bouwvlakken worden in dit bestemmingsplan voorzien van een aanduiding 'intensieve veehouderij'.

In de regels zijn hiervoor de volgende bepalingen aangepast:

Met betrekking tot intensieve veehouderij:

- 3.1.2 onder g, 4.1.2 onder g en 5.1.2 onder g:
Uitsluitend wanneer een bouwvlak tevens de aanduiding 'intensieve veehouderij' heeft, is er een intensieve veehouderij toegestaan.
- 3.2.8, 4.2.8 en 5.2.8:
Verwijderd is de mogelijkheid om op ieder bouwvlak 1 ha ten behoeve van een intensieve veehouderij te bebouwen. De bouwvlakken die een aanduiding 'intensieve veehouderij' hebben, mogen het gehele bouwvlak gebruiken en bebouwen. Dit hoeft niet specifiek te worden geregeld.

Met betrekking tot grondgebonden veehouderij:

In de plan-MER is ook de ammoniakuitstoot van grondgebonden veehouderijen berekend. Uitgangspunt hierbij is dat de omvang van een bouwvlak van een grondgebonden veehouderij niet meer mag bedragen dan 1,5 ha. Bestaande grotere bouwvlakken zijn hiervan uitgezonderd. Het is echter mogelijk dat een grondgebonden veehouderij zich door omschakeling of hervestiging op een groter bouwvlak vestigt, aangezien grondgebonden veehouderijen rechtstreeks zijn toegestaan. Vanwege de berekeningen en resultaten van de plan-Mer moet dit worden gemaximaliseerd tot 1,5 ha. Hiertoe vindt de volgende aanpassing plaats:

- 3.1.2 onder h, 4.1.2 onder h en 5.1.2 onder h:
In de nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving is vastgelegd dat niet meer dan 1,5 ha van het bouwvlak door een grondgebonden veehouderij mag worden gebruikt en bebouwd. Expliciet is hierbij genoemd dat het gaat om omschakeling of hervestiging. Dat betekent dat bestaande grotere bouwvlakken hiervan zijn uitgezonderd.

Met betrekking tot bouwen ten behoeve van dierplaatsen:

De vigerende bouwvlakken bieden nog ruimte voor het toevoegen van bebouwing. Hiermee is het niet uitgesloten dat, door het toevoegen van stallen en dus het toevoegen van dieren, de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden toeneemt. Hiermee is het niet uitgesloten dat er significant negatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelstelling van die Natura 2000-gebieden. Om dat te voorkomen zijn extra bouwregels opgenomen voor het bouwen ten behoeve van dierplaatsen:

- In 3.2.7, 4.2.7 en 5.2.7 is een verbod opgenomen voor het bouwen ten behoeve van dierplaatsen.
- In 3.4.1, 4.4.1 en 5.4.1 is hiervan een afwijkmogelijkheid opgenomen. Hierbij moet worden

aangetoond dat er geen significant negatieve effecten kunnen optreden. Dit kan op verschillende manieren:

1. er is geen toename van de ammoniakemissie; of
2. er wordt aangetoond dat er geen significant negatieve effecten zijn; dit kan zijn omdat de ammoniakdepositie niet zorgt voor significant negatieve effecten of dat door middel van toepassing van de Programmatische Aanpak Stikstof toevoeging van dierplaatsen mogelijk is.

2.2 Percelen Recreatie - Verblijfsrecreatie

2.2.1 Uitspraak

Op de percelen met de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - 8', 'specifieke vorm van recreatie - 9' en 'specifieke vorm van recreatie - 14', gelegen nabij de Venneweg en nabij de Oude Ruurloseweg is het gebruik als natuurkampeerterrein beperkt tot de zomerperiode. Het natuurkampeerterrein is echter ook in de winterperiode geopend. De gemeenteraad heeft beoogd dit alleen te laten gelden voor nieuwe kampeerterreinen en niet ook voor bestaande. Hiermee is het gebruik ten onrechte onder het overgangsrecht gebracht. Het bestemmingsplan is hiermee in strijd met de vereiste zorgvuldigheid voorbereid.

2.2.2 Aanpassing

De genoemde percelen zijn binnen het plangebied opgenomen.

- 6.4.1:
Voor deze percelen is de gebruiksbeperking aangepast waarbij het strijdige gebruik in de zin van "het gebruik van een natuurkampeerterrein buiten het kampeerseizoen, te weten buiten de periode van 15 maart tot en met 31 oktober" is verwijderd.

2.2.3 Werkwijze

Door te klikken op het bouwvlak dat vergroot moet worden, wordt het bestemmingsplan "Correctieve herziening" getoond. Hierin is te zien of het bouwvlak de aanduiding 'intensieve veehouderij' heeft. Door te klikken op het deel van de gronden waar de uitbreiding van het bouwvlak is voorzien, wordt het bestemmingsplan "Correctieve herziening 2 Buitengebied Zelhem 2011" getoond. Dat bestemmingsplan bevat de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van het bouwvlak voor een intensieve veehouderij en is alleen van toepassing als op het bouwvlak de aanduiding 'intensieve veehouderij' voorkomt.

Ook is bij het aanklikken van de gronden buiten het bouwvlak het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011" te zien. Dit bestemmingsplan is voor alle overige regels van toepassing dus ook voor vergroting van alle overige bouwvlakken.

Hoofdstuk 3 Plan-MER

3.1 Inleiding

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Zelhem 2011' is op 5 december 2012 deels onherroepelijk geworden en heeft betrekking op het buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem, exclusief het landbouwwontwikkelingsgebied (LOG) Halle-Heide. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan ligt het planMER Buitengebied Gemeente Bronckhorst (d.d. 27 april 2010; kenmerk B02023/CEO/080/000062/MW) ten grondslag en de aanvulling daarop (d.d. 14 september 2010; kenmerk B02023/CEO/0G1/000062/ws).

Volgens het oordeel van de Commissie voor de m.e.r. (oktober 2010; rapportnummer: 2316-63) was de essentiële informatie in het planMER en in de aanvulling uit 2010 aanwezig om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. Volgens de Afdeling Bestuursrechtspraak (uitspraak van 5 december 2012) zijn de effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden, van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet onderzocht. Tevens is, volgens de Afdeling, de juiste referentiesituatie op basis van de feitelijke stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden niet gebruikt ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan en zijn de effecten op het Natura 2000- gebied Korenburgerveen niet beoordeeld.

Deze aanvulling op het planMER gaat in op het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en gaat in op de scopewijziging van het bestemmingsplan. De aanvulling moet in samenhang met het planMER en de aanvulling uit 2010 worden gelezen. Het doel van deze aanvulling is het bieden van voldoende grondslag voor de besluitvorming rond de planreparatie. Met dit besluit vervalt de voorlopige voorziening op het bestemmingsplan voor het Buitengebied van Zelhem.

3.2 Scenario's en variant

Deze aanvulling op het planMER geeft inzicht in de milieugevolgen voor natuur en geurhinder, door de geboden ontwikkelruimte voor agrarische bouwpercelen in het gerepareerde bestemmingsplan voor het Buitengebied Zelhem.

In de aanvulling is het milieueffect van een tweetal scenario's en één variant onderzocht. Het betreft een realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario. De twee scenario's en de variant zijn hieronder uitgewerkt:

- Het realistisch scenario beschrijft de effecten van de ontwikkelmogelijkheden voor veehouderijen op agrarische bouwpercelen, zoals opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan en gebaseerd op een reële verwachting van groei en krimp van de veehouderijen.
- Het worst-case scenario richt zich op de mogelijkheden zoals opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij zijn de ontwikkelmogelijkheden van veehouderijen op agrarische bouwpercelen maximaal ingevuld. Uitgangspunt hierbij is de groei van alle veehouderijen en dus geen krimp. De modelmatige uitgangspunten zijn zeer theoretisch en de kans dat dit worst-case scenario daadwerkelijk plaatsvindt, is vrijwel nihil. De maximale milieueffecten zijn daardoor een overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.
- Een belangrijke voorwaarde voor het nieuwe bestemmingsplan is de uitvoerbaarheid binnen de voorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Daarvoor is van belang dat wordt aangetoond dat er een variant is waarbij de instandhoudingsdoelstellingen niet significant worden aangetast. Met andere woorden, dat de gemeente ervoor kan zorgen dat de stikstofdepositie op Natura 2000 niet toeneemt. Om die reden is de best-case variant op het worst-case scenario ontwikkeld, waarbij als eerste het worst-case scenario de basis vormt en vervolgens de stallen worden uitgevoerd conform de best beschikbare technieken.

In deze aanvulling is de juiste referentiesituatie gehanteerd en is ook het effect op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen beoordeeld.

3.3 Effecten

Uit het planMER en de aanvulling uit 2010 blijkt dat natuur en geur de maatgevend aspecten zijn voor het milieueffect van de maximale ontwikkelingsruimte van agrarische bouwblokken in het plangebied. In deze aanvulling zijn voor deze twee aspecten dan ook de milieueffecten van het realistisch scenario en worst-case scenario beoordeeld. De best-case variant op het worst-case scenario is alleen beoordeeld voor het aspect natuur, omdat voor deze variant alleen de stikstofdepositie relevant is. De overige aspecten zijn niet relevant voor de scopewijziging van het plan. Hiervoor is het planMER Buitengebied Bronckhorst (ARCADIS; 27 april 2010) en de aanvulling (ARCADIS; 14 september 2010) nog actueel.

Verkenning op emissieniveau

In een verkenning zijn de ammoniak- en geuremissies uitgerekend voor de referentiesituaties, het realistisch scenario, het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario.

De ammoniakemissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worstcase scenario neemt toe ten opzichte van de Huidige situatie - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie voor de Passende beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet). Deze toename wordt voor een deel veroorzaakt door de latente ruimte in de vergunningen (40%) en het feit dat de bedrijven op termijn moeten voldoen aan het Besluit huisvesting. Het voldoen aan Besluit Huisvesting is in de scenario's namelijk meegenomen als autonome ontwikkeling terwijl dit geen onderdeel is van de referentiesituatie in het kader van de Natuurbeschermingswet. Verder wordt de toename veroorzaakt door de groei van de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de scenario's en de variant.

Ook de geuremissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worstcase scenario neemt toe ten opzichte van de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBScorrectie veestapel (referentiesituatie MER). Deze toename wordt voor een deel veroorzaakt door de latente ruimte in de vergunningen (40%). Verder wordt de toename veroorzaakt door de groei van de intensieve veehouderij in de scenario's en de variant.

Effecten van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario

Het effect van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario op het criterium "Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten" en de criteria "leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom" is weergegeven in de volgende tabel.

Aspect	Criterium	Realistisch scenario	Worst-case scenario	Best-case variant op het worst-case scenario
Natuur	Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten	-	--	--
Geur	Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	--	Niet beoordeeld
	Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	--	Niet beoordeeld

Score: ++ = zeer positief, + = positief, 0/+ = licht positief, 0 = neutraal, 0/- = licht negatief, -= negatief, -- = zeer negatief

3.4 Conclusies

Voor het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario kunnen significante negatieve effecten niet worden uitgesloten op de Natura 2000-gebieden Korenburgerveen, Landgoederen Brummen, Stelkampsveld, Uiterwaarden IJssel, Veluwe en de Beschermd Natuurmonumenten Wildenborch/Bosket en De Zumpe. Voor het realistisch scenario kunnen significant negatieve effecten ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel. Ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie kunnen significant negatieve effecten als gevolg van het realistisch scenario echter niet worden uitgesloten op deze twee Natura 2000-gebieden.

Ondanks het voorgaande is forse milieuwinst geboekt doordat de planologische mogelijkheden zijn ingeperkt ten opzichte van het bestemmingsplan van 1988 en 2011. In het vigerend plan uit 1988 is geen aanduiding opgenomen voor intensieve veehouderij. Ook het aantal agrarische bouw kavels in het nieuwe plan is nog maar 60% van het aantal kavels in het bestemmingsplan uit 1988. In het plan van 2011 was op alle agrarische bouw kavels in het verwevingsgebied intensieve veehouderij mogelijk.

Door het beperken van de ontwikkelmogelijkheden van veehouderijen op agrarische bouwpercelen is het potentieel aan ammoniakemissie afgenomen met 25% ten opzichte van het bestemmingsplan in 2011 en met 81% ten opzichte van het bestemmingsplan uit 1988.

De geursituatie verslechtert binnen en buiten de bebouwde kom. Deze verslechtering wordt vooral veroorzaakt doordat 40% van de emissierechten in bestaande milieuvergunningen niet zijn opgevuld. Wanneer het realistisch scenario wordt vergeleken met de vergunde situatie (huidige situatie vergund) dan kan men concluderen dat de geurbelasting binnen de bebouwde kom onveranderd blijft en buiten de bebouwde kom zelfs afneemt. Het worst-case scenario zorgt echter ook in vergelijking met de vergunde situatie voor een toename van de geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom.

3.5 Aanbevelingen

De gemeente kan toezien op een goede uitvoering van het bestemmingsplan en een goede leefomgeving door juist invulling te geven aan de controlerende en handhavende functie. Doordat gemiddeld 40% van de vergunde emissierechten niet wordt benut kan de gemeente door controle en handhaving milieuwinst boeken.

Het beleid ten aanzien van ammoniak en Natura 2000 krijgt nog gestalte met de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De gemeente wordt aangeraden dit goed te volgen en met de andere instanties (vooral het rijk en provincie) af te stemmen.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

Het voorliggende bestemmingsplan heeft primair een beheersmatig karakter. Aangezien de beleidskaders met name gericht zijn op het sturen van ontwikkelingsgerichte ruimtelijke plannen zijn de samenvattingen van de hogere overheidsinstanties beperkt tot een inleiding en relevante beleidslijnen gericht op bestaande en te behouden bebouwde gebieden.

Onderstaand wordt uitsluitend het beleid en de regelgeving besproken voorzover dat veranderd is sinds de vaststelling van bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem 2011", dus vanaf 30 juni 2011.

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. Deze structuurvisie geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwgomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. Daarmee is de SVIR het kader voor thematische of gebiedsgerichte uitwerkingen van rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

Afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk over aan de provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Wel zijn er 13 nationale belangen opgenomen in de SVIR, die nader zijn uitgewerkt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De wetgever heeft in de Wro, ter waarborging van de nationale of provinciale belangen, de besluitmogelijkheden van lagere overheden begrensd. Indien provinciale of nationale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken kunnen bij of krachtens provinciale verordening respectievelijk bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), beter bekend als de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte, zijn 13 nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen en is deels opgebouwd uit hoofdstukken afkomstig van de 'oude' ontwerp AMvB Ruimte die in 2009 al aan inspraak is onderworpen, en deels uit nieuwe onderwerpen.

Het Barro is op 30 december 2011 in werking getreden. Het betreft alleen die regels uit het eerdere ontwerp van de AMvB Ruimte (d.d. 2 juni 2009), die als nationaal belang in de nog vast te stellen Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) worden herbevestigd: 2) Project Mainportontwikkeling Rotterdam, 3) Kustfundament, 4) Grote Rivieren (exclusief Maas), 5) Waddenzee en waddengebied, 6) Defensie en 13) Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Enkele bepalingen zijn hier echter van uitgezonderd. Deze hebben betrekking op provinciaal medebewind en op ontheffingsmogelijkheden en kunnen pas in werking treden op het moment waarop is voorzien in een wettelijke grondslag voor provinciaal medebewind en voor de mogelijkheid tot afwijking van algemene regels. Dit betekent tevens dat de artikelen ten behoeve van nationaal belang 13) Erfgoederen van inwerkingtreding uitgezonderd zijn.

De overige in de SVIR opgenomen nationale belangen, behalve die voor belang 9) buisleidingen, worden neergelegd in een ontwerpwijziging van het Barro. De wijziging van het Barro treedt op een nader te bepalen tijdstip in werking. Het betreft de nationale belangen: 1) Rijksvaarwegen 4) Grote Rivieren (alleen Maas) 7) Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, 8) Elektriciteitsvoorziening, 10) EHS, 11) Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en 12) IJsselmeergebied.

De opname van het onderwerp buisleidingen in het Barro wordt uitgesteld in afwachting van de behandeling van de Structuurvisie Buisleidingen.

Voor het voorliggende plangebied is uitsluitend de aanduiding 'militaire laagvliegroute voor jacht- en transportvliegtuigen 10A' uit de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) van toepassing. Bij de eerstvolgende herziening van een bestemmingsplan mogen geen bestemmingen worden opgenomen die het oprichten van bouwwerken met een hoogte van meer dan 40 meter te meten vanaf maaiveld mogelijk maken. Het bestemmingsplan maakt slechts bouwwerken van 12 m mogelijk. Hiermee worden de belangen van de laagvliegroute niet aangetast. Een specifieke regeling wordt derhalve niet opgenomen.

4.2 Regionaal beleid

4.2.1 Algemeen

Op het terrein van de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting heeft de Regio Achterhoek geen structurele overgedragen taak. Sinds september 2008 worden deze taken door de gezamenlijke gemeenten zelf opgepakt. Bestuurlijk en ambtelijk aanspreekpunt voor dit werkterrein ligt bij de gemeente Bronckhorst.

4.2.2 Regionale Structuurvisie Achterhoek 2012

De gemeenteraden van Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk hebben in hun vergaderingen van april/mei 2012 de 'Regionale structuurvisie Achterhoek 2012' vastgesteld. De gemeenteraad van Montferland heeft de visie niet formeel vastgesteld, maar daaraan wel instemming betuigd, omdat Montferland voor ruimtelijk ordening tevens deel uitmaakt van de Stadsregio.

De Regionale structuurvisie is een actualisatie van de visie uit 2004. Er is gekozen voor een actualisatie, omdat in de Achterhoek zich een aantal belangrijke en ingrijpende economische en maatschappelijke ontwikkelingen voordoen, zoals:

- energietransitie en het inspelen op de gevolgen van de klimaatveranderingen;
- bevolkingsverandering, krimp, vergrijzing en ontgroening;
- de veranderingen in de landbouw en het landelijk gebied;
- positionering van de Achterhoek in (inter)nationaal perspectief.

Deze ontwikkelingen zullen gevolgen hebben voor de manier waarop er nu gewoond, geleefd en gewerkt wordt in de Achterhoek. Ze hebben ook invloed op de wijze waarop geld verdiend wordt in de regio. Wijzigingen hierin kunnen ruimtelijke consequenties hebben. De geactualiseerde visie geeft richting aan het regionaal ruimtelijk beleid om de transitieopgaven goed te kunnen faciliteren. Dit door belangrijke ruimtelijke thema's te agenderen en hierop afstemming tussen gemeenten te zoeken. Het doel is, dat de Achterhoek ook in de toekomst een vitale, regionale economie heeft en een zeer prettige omgeving blijft om in te wonen en te recreëren.

De visie sluit aan bij de Agenda 2020 van Regio Achterhoek en de provinciale regioverkenningen. Inhoudelijk beschrijft de structuurvisie:

- Samenwerking op volkshuisvesting, bedrijfsvestigingen en functieveranderingsbeleid
- Bereikbaarheid van de regio, zowel fysiek als digitaal
- Balans tussen bestaande en nieuwe kwaliteiten in de landbouw/het landschap
- Innoveren van de maakindustrie en landbouw en het verduurzamen van productieprocessen en energievoorziening
- Ruimtelijk wordt de 'ja, mits' benadering leidend.

Deze visie is geen blauwdruk voor hoe het allemaal zou moeten. Respect voor het Achterhoekse landschap staat voorop, maar het ruimtelijk beleid mag innovatieve en duurzame ontwikkelingen niet in de weg staan. Van belang is om flexibel te blijven.

4.3 Conclusie

Het bestemmingsplan past binnen bovenstaand beschreven beleidskader en de relevante wet- en regelgeving.

Hoofdstuk 5 Economische uitvoerbaarheid

Het betreft hier een bestemmingsplan dat een reparatie uitvoert naar aanleiding van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dit bestemmingsplan zijn geen rechtstreekse ontwikkelingen voorzien. De uitvoering van het plan blijft, behoudens personele kosten, budgetneutraal.

De gemeente acht de economische uitvoerbaarheid van het plan voldoende verzekerd.

Hoofdstuk 6 Overleg en inspraak

6.1 Overleg

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) geeft aan dat de gemeente bij de voorbereiding van een ruimtelijke ontwikkeling overleg moeten plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

6.2 Ter inzage

Het ontwerp-bestemmingsplan wordt gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegd.

Bijlage 1

Zoeken

bronckhorst

- Zoek in algemene info
- Zoek in uitspraken
- Zoek in adviezen

▶ OVER DE RAAD VAN STATE ▶ ONZE WERKWIJZE ▶ ADVIEZEN ▶ UITSPRAKEN ▶ AGENDA ▶ PERS ▶ WERKEN BIJ

U BEVINDT ZICH HIER: → ... → Zoeken in → Uitspraak

◀ Terug naar resultaten

 Print deze pagina

 E-mail deze pagina

Uitspraak 201109053/1/R2

DATUM VAN UITSpraak woensdag 5 december 2012
 TEGEN de raad van de gemeente Bronckhorst
 PROCEDURESORT Eerste aanleg - meervoudig
 RECHTSGBIED Ruimtelijke-ordeningskamer - Bestemmingsplannen Gelderland

201109053/1/R2.

Datum uitspraak: 5 december 2012

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

1. [appellant sub 1A] en [appellant sub 1B] (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant sub 1]), beiden wonend te Gaanderen, gemeente Doetinchem,
2. [appellant sub 2], wonend te Zelhem, gemeente Bronckhorst,
3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Foreland Ontwikkeling B.V., gevestigd te Zelhem, gemeente Bronckhorst,
4. de vereniging Belangenvereniging Bos en Enk, gevestigd te Bronckhorst,
5. [appellante sub 5], wonend te Keijenborg, gemeente Bronckhorst,
6. [appellant sub 6], wonend te Zelhem, gemeente Bronckhorst,
7. [appellant sub 7], wonend te [woonplaats],
8. de vereniging Vereniging Leefbaar Wittebrink, gevestigd te Velswijk, gemeente Bronckhorst, en anderen,
9. [appellant sub 9], wonend te Zelhem, gemeente Bronckhorst,
10. [appellant sub 10], wonend te Zelhem, gemeente Bronckhorst,
11. [appellant sub 11], wonend te Zelhem, gemeente Bronckhorst,
12. de stichting Stichting Leefbaar Halle Heide, gevestigd te Halle, gemeente Bronckhorst,

en

de raad van de gemeente Bronckhorst,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 30 juni 2011 heeft de raad het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem" (hierna: het plan) vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben appellanten beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

[appellant sub 2], Foreland, [appellante sub 5], [appellant sub 6], [appellant sub 10], [appellant sub 11] en de raad hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 28 augustus 2012, waar [appellant sub 1], bijgestaan door mr. H.A.A. van den Broek, advocaat te Nijmegen, [appellant sub 2], bijgestaan door D. W.J.W. de Roos, Foreland, vertegenwoordigd door mr. M.C. Mulder, advocaat te Groesbeek, de belangenvereniging, vertegenwoordigd door mr. J. Velthuis, advocaat te Amersfoort, [appellante sub 5], vertegenwoordigd door mr. D. Teeuwsen, [appellant sub 7], bijgestaan door mr. D. Teeuwsen, Leefbaar Wittebrink en anderen, vertegenwoordigd door mr. J.H.M. Berenschot, advocaat te Apeldoorn, [appellant sub 9], [appellant sub 10], bijgestaan door mr. P. Mendels, stichting Leefbaar Halle Heide, vertegenwoordigd door ir. A.K.M. van Hoof en de raad, vertegenwoordigd door mr. G.H. Knoef-Vruggink en mr. J. Steenhuis, beiden werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.

Voorts is ter zitting als partij gehoord [belanghebbende A], bijgestaan door drs. A.M.A.F. van Esch, [belanghebbende B], bijgestaan door mr. A.J. van Zwieten De Blom en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid De Hoop Mengvoeders B.V. en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid De Hoop vastgoed B.V., beide vertegenwoordigd door mr. S.J.R.M. Beusink.

Buiten bezwaar van partijen is ter zitting door [appellant sub 7] nog een stuk in het geding gebracht.

Overwegingen

Het plan

1. Het plan voorziet in een actuele juridisch-planologische regeling voor het buitengebied rondom Zelhem.

De beroepen van [appellant sub 1] en [appellant sub 2]

Het perceel [locatie 1]

2. [appellant sub 1] kan zich niet verenigen met de mogelijkheden die het plan biedt op zijn perceel [locatie 1].

[appellant sub 1] betoogt dat de bestemming die aan dit perceel is toegekend ten onrechte niet is verruimd, in die zin dat naast het bedrijfsmatig fokken en aanrijden van paarden tevens manegeactiviteiten zijn toegestaan. Hij acht deze activiteiten passend in de landelijke omgeving waarin het perceel ligt.

[appellant sub 1] voert voorts aan dat de raad onvoldoende rekening heeft gehouden met zijn belangen. In dit kader wijst hij erop dat hij de nodige investeringen heeft gedaan met het oog op de gewenste manegeactiviteiten. Tot slot stelt [appellant sub 1] dat de raad onvoldoende heeft gemotiveerd waarom hij de manegeactiviteiten niet wenst toe te staan.

2.1. De raad stelt zich op het standpunt dat de realisatie van een manege op het perceel vanuit planologisch oogpunt een nieuwe ontwikkeling betreft.

De raad acht een manege vanwege de ruimtelijke effecten daarvan niet wenselijk op de desbetreffende locatie.

2.2. Aan het perceel [locatie 1] is de bestemming "Agrarisch" toegekend.

Ingevolge artikel 1, lid 1.10, van de planregels, wordt in deze regels onder agrarisch bedrijf verstaan een bedrijf met agrarische doeleinden.

Ingevolge artikel 1, lid 1.11, wordt in deze regels onder agrarische doeleinden verstaan doeleinden die gericht zijn op het bedrijfsmatig voortbrengen van producten door middel van het houden van dieren en/of telen van gewassen.

Ingevolge artikel 3, lid 3.1.1, aanhef en onder a, zijn de voor "Agrarisch" aangewezen gronden bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf.

2.3. In het vorige bestemmingsplan, "Buitengebied, herziening 2-1988", maakte het perceel [locatie 1] tezamen met onder meer het perceel [locatie 2] deel uit van een omvangrijker perceel waaraan de bestemming "Agrarisch productiegebied A" en de aanduiding "Agrarisch bouwperceel I" waren toegekend.

Ingevolge artikel 1, onder p, van de planregels behorende bij dit bestemmingsplan, wordt in deze regels onder agrarisch bedrijf verstaan een bedrijf, dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren, alsmede het K.I.- of dekstation.

Ingevolge artikel 7, lid 7.1, zijn de op de kaart voor "Agrarisch productiegebied A" aangewezen gronden alsmede de volgens dit artikel mogelijke bouwwerken bestemd voor:

a. de agrarische productie.

De op de kaart als "Agrarisch bouwperceel I" aangegeven gronden zijn bedoeld voor gebouwen en andere bouwwerken, voor zover deze verband houden met de bedrijfsmatige agrarische productie.

2.4. Het bedrijf dat [appellant sub 1] op het perceel [locatie 1] exploiteert is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het houden van dieren. Niet in geschil is dat het gebruik van dit perceel voor deze agrarische activiteit op grond van het voorgaande bestemmingsplan "Buitengebied, herziening 2-1988" was toegelaten en dat dit in het voorliggende plan wederom is toegestaan. Gebleken is dat de raad een verruiming van de bestemming voor dit perceel zodat ter plaatse tevens een manege kan worden gerealiseerd, onwenselijk acht wegens de ruimtelijke gevolgen die dat heeft voor de omgeving van de betreffende locatie. [appellant sub 1] heeft niet onderbouwd waarom de realisatie van een manege, gezien de effecten daarvan, volgens hem wel aanvaardbaar is. Ten aanzien van het betoog van [appellant sub 1] dat hij met het oog op de gewenste manege bepaalde investeringen heeft gedaan, overweegt de Afdeling dat deze voor zijn eigen rekening en risico dienen te komen. Daarbij acht de Afdeling van belang dat een manege tot dusverre planologisch niet mogelijk was en van gemeentewege geenszins de verwachting is gewekt dat deze mogelijk gemaakt zou worden. Van gemeentewege is meermaals te kennen gegeven dat een dergelijke ontwikkeling onwenselijk is. Gelet op het vorenstaande bestaat geen grond voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid heeft kunnen afzien van het opnemen van een bestemming als door [appellant sub 1] gewenst. Evenmin bestaat grond voor het oordeel dat de raad dit onvoldoende heeft gemotiveerd. Het betoog faalt.

Het perceel [locatie 2]

3. [appellant sub 1] en [appellant sub 2] richten zich voorts tegen het plandeel met de bestemming "Wonen" voor het perceel [locatie 2].

[appellant sub 1] betoogt dat door het toekennen van deze bestemming aan de voormalige agrarische bedrijfswoning op dit perceel een hindergevoelig object ontstaat, hetgeen de uitbreidingsmogelijkheden voor zijn agrarisch bedrijf beperkt. Hij voert verder aan dat door zijn huidige bedrijfsvoering geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd bij deze woning.

[appellant sub 2] betoogt dat bij de vaststelling van het plan onvoldoende rekening is gehouden met haar belangen. [appellant sub 2] stelt dat de afgelopen jaren van gemeentewege onvoldoende is opgetreden tegen het gebruik van de bij voornoemde woning behorende bijgebouwen voor bedrijfsdoeleinden. Zij vreest dat deze bijgebouwen in de toekomst in strijd met de daaraan toegekende bestemming weer voor bedrijfsdoeleinden zullen worden gebruikt, nu deze niet zijn gesloopt. Dit zou volgens [appellant sub 2] leiden tot een verdere waardedaling van haar woning en een aantasting van haar woongenot.

3.1. De raad acht een woonbestemming passend voor het desbetreffende perceel. Dit leidt niet tot een onevenredige aantasting van de belangen van [appellant sub 1] en [appellant sub 2], aldus de raad.

3.2. Aan het perceel [locatie 2] is de bestemming "Wonen" toegekend.

Ingevolge artikel 19, lid 19.1.1, aanhef en onder a, van de planregels, zijn de voor "Wonen" aangewezen gronden bestemd voor woondoeleinden.

Ingevolge lid 19.2.3, onder a, is per bestemmingsvlak maximaal één woning toegestaan.

3.3. Zoals in 2.3. al is aangegeven, maakte het perceel [locatie 2] in het voorgaande bestemmingsplan "Buitengebied, herziening 2-1988" deel uit van een omvangrijker perceel waaraan de bestemming

"Agrarisch productiegebied A" en de aanduiding "Agrarisch bouwperceel I" waren toegekend. Ingevolge artikel 7, lid 7.2, van de voorschriften van dit bestemmingsplan, was op dit perceel een bedrijfswoning toegestaan. Niet in geschil is dat deze bedrijfswoning op enig moment in gebruik is genomen als burgerwoning, dat de daarbij behorende agrarische bijgebouwen in gebruik zijn genomen voor bedrijfsdoeleinden en dat het laatstgenoemde gebruik inmiddels is beëindigd. Ter zitting is door de raad onweersproken gesteld dat het thans in het plan opgenomen bestemmingsvlak met de bestemming "Wonen" niet alleen de gronden omvat waar de woning staat, maar ook de gronden waar de bijgebouwen staan.

De Afdeling stelt vast dat het door [appellant sub 2] gevreesde gebruik van deze bijgebouwen voor bedrijfsdoeleinden in het plan is uitgesloten op grond van de bestemming "Wonen" die daaraan is toegekend. [appellant sub 2] heeft ten aanzien van deze bestemming geen inhoudelijke bezwaren aangevoerd. Met

betrekking tot de vrees van [appellant sub 2] dat, zoals de afgelopen jaren volgens haar het geval was, onvoldoende handhavend zal worden opgetreden tegen het mogelijk verboden gebruik van de bijgebouwen overweegt de Afdeling dat dit de uitvoering van het plan betreft, hetgeen niet aan de orde is in deze procedure omtrent de vaststelling van het plan.

Zoals de Afdeling in 2.4. heeft overwogen, heeft de raad in redelijkheid ertoe kunnen besluiten om de bestemming van het perceel [locatie 1] waar [appellant sub 1] zijn bedrijf exploiteert niet te verruimen, in die zin dat tevens manegeactiviteiten zijn toegestaan. Het betoog van [appellant sub 1] dat toekenning van de bestemming "Wonen" aan het perceel [locatie 2] leidt tot een onaantvaardbare beperking van zijn uitbreidingsmogelijkheden kan dan ook niet slagen. Voorts heeft [appellant sub 1] niet aannemelijk gemaakt dat door het agrarisch bedrijf dat hij thans exploiteert geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd ter plaatse van de woning op het perceel [locatie 2]. De enkele stelling daartoe is onvoldoende. Dit betoog faalt eveneens.

Conclusie

4. In hetgeen [appellant sub 1] en [appellant sub 2] hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit in zoverre anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. De beroepen zijn ongegrond.

De beroepen van Foreland en de belangenvereniging

5. Foreland en de belangenvereniging stellen dat het plan ten

opzichte van het voorgaande planologische regime een beperking van de bouwmogelijkheden voor de percelen op het recreatiepark Bos en Enk (hierna: het recreatiepark) met zich brengt. Zij wijzen er in dit verband op dat de inhoud van een recreatiewoning, inclusief de kelder en de bijgebouwen, in het plan maximaal 300 m³ mag bedragen.

Foreland betoogt dat deze beperking van de bouwmogelijkheden gezien haar 22 nog te bebouwen percelen in het recreatiepark leidt tot een onevenredige aantasting van haar belangen. Foreland stelt dat de raad onvoldoende rekening heeft gehouden met de rechten die voortvloeien uit de door haar bij de aankoop van de gronden afgesloten overeenkomst, waarbij uit is gegaan van omvangrijkere bouwmogelijkheden. Foreland voert voorts aan dat het recreatiepark niet kan worden aangemerkt als een recreatiepark in de zin van de Ruimtelijke Verordening Gelderland (hierna: de Verordening). De recreatiewoningen behoeven wat betreft oppervlakte en inhoud volgens haar dan ook niet te voldoen aan de in de Verordening opgenomen eisen. Indien dit wel het geval zou zijn, is volgens Foreland ten onrechte geen ontheffing van de Verordening verteend. Tot slot stelt Foreland dat de woningen waarin het plan voorziet wegens hun beperktere omvang niet passen in de ruimtelijke en stedenbouwkundige opzet van het recreatiepark en dat zij hierdoor schade leidt omdat afbreuk wordt gedaan aan de verkoopbaarheid van de kavels.

Foreland en de belangenvereniging betogen voorts dat de bestaande recreatiewoningen, voor zover deze een inhoud hebben van meer dan 300 m³, ten onrechte onder het overgangsrecht zijn gebracht. Daartoe voeren zij aan dat niet aannemelijk is dat deze met het plan strijdige situaties binnen de planperiode zullen worden opgeheven. Daarnaast is dit volgens hen in strijd met de rechtszekerheid, omdat de recreatiewoningen recentelijk legaal zijn gebouwd. De belangenvereniging betoogt dat de raad onvoldoende heeft gemotiveerd waarom hij het uitgangspunt dat de bestaande omvang van de recreatiewoningen positief zou worden bestemd, heeft verlaten.

5.1. De raad stelt zich op het standpunt dat het plan niet leidt tot een onaantvaardbare beperking van de bouwmogelijkheden voor de percelen in het recreatiepark. De raad acht het niet wenselijk dat er recreatiewoningen met een inhoud van meer dan 300 m³ kunnen worden gebouwd. Beoogd wordt hierdoor het risico van permanente bewoning te verkleinen, mede in verband met de kosten die eventuele handhavingprocedures met zich brengen. Hoewel het recreatiepark volgens de raad niet kan worden aangemerkt als een recreatiepark als bedoeld in de Verordening, heeft hij wat betreft de toegestane maatvoering wel aangesloten bij de Verordening en bij het provinciale Streekplan Gelderland 2005 (thans: structuurvisie, hierna: het Streekplan).

5.2. Aan de gronden ter plaatse van het recreatiepark is de bestemming "Recreatie - Recreatiewoning" toegekend.

Ingevolge artikel 2, aanhef en lid 2.4, van de planregels, wordt bij toepassing van deze regels de inhoud van een bouwwerk gemeten tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

Ingevolge artikel 2, aanhef en lid 2.5, wordt bij toepassing van deze regels de inhoud van een recreatiewoning in afwijking van het bepaalde in 2.4 gemeten tussen de onderzijde van de laagste (kelder)vloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

Ingevolge artikel 14, lid 14.2.3, onder a, mag de inhoud van een recreatiewoning, inclusief de inhoud van daarbij behorende bijgebouwen, maximaal 300 m³ bedragen.

Ingevolge artikel 34, lid 34.1.1, aanhef en onder a, mag een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot, gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd.

5.3. Voorafgaand aan het plan golden voor de gronden ter plaatse van het recreatiepark de bestemmingsplannen "Buitengebied, herziening 2-1988" en "Buitengebied, herziening 2-1995". Aan deze gronden was de bestemming "Kampeercentrum C" toegekend en op grond van deze bestemmingsplannen waren onder meer zomerhuisjes met een vloeroppervlak van ten hoogste 75 m² en een goot- en bouwhoogte van drie respectievelijk zes meter toegestaan. Daarnaast waren verschillende typen aan- en bijgebouwen toegestaan en werd de oppervlakte van de kelder buiten beschouwing gelaten bij de berekening van het maximaal toegestane vloeroppervlak.

5.4. Ten aanzien van het betoog van Foreland dat het plan met het oog op haar nog te bebouwen percelen in het recreatiepark leidt tot een ernstige aantasting van haar belangen, overweegt de Afdeling dat in het algemeen aan een geldend bestemmingsplan geen blijvende rechten kunnen worden ontleend. De raad kan op grond van gewijzigde planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen, andere regels voor gronden vaststellen en zodoende bouwmogelijkheden beperken. De raad heeft er in dit geval voor gekozen om de bouwmogelijkheden voor recreatiewoningen te beperken door de inhoud ervan te maximaleren en bijgebouwen en kelders bij de maximaal toegestane inhoud te betrekken. Hiermee heeft de raad beoogd het risico op permanente bewoning van recreatiewoningen te verkleinen. De raad heeft in dit geval in redelijkheid een groter gewicht kunnen toekennen aan het belang bij het verkleinen van dit risico dan aan het belang van Foreland bij het behouden van de ruimere bouwmogelijkheden die het vorige planologische regime bood. Daarbij neemt de

Afdeling in aanmerking dat Foreland deze bouwmogelijkheden, waarvan is uitgegaan bij aankoop van de gronden in het recreatiepark, wat betreft de nog onbebouwde percelen onbenut heeft gelaten en niet is gebleken van concrete plannen tot gebruikmaking ervan. Voorts bestaat naar het oordeel van de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad, wat betreft de maximaal toegestane inhoud van de recreatiewoningen die het plan mogelijk maakt, niet heeft kunnen aansluiten bij de Verordening en het Streekplan. Evenmin bestaat aanleiding voor het oordeel dat het plan zal leiden tot een zodanige aantasting van de opzet van het recreatiepark, dat de raad het plan niet in redelijkheid heeft kunnen vaststellen. De enkele stelling van Foreland daartoe is onvoldoende. Wat betreft het betoog van Foreland dat zij financiële schade zal leiden door het plan, omdat haar gronden door de beperktere bouwmogelijkheden minder zullen opleveren, overweegt de Afdeling dat, wat van dit betoog ook zij, niet aannemelijk is gemaakt dat die waardevermindering zodanig zal zijn dat de raad bij de afweging van de belangen hieraan een groter gewicht had moeten toekennen dan aan de belangen die met de realisering van het plan aan de orde zijn. Het betoog faalt.

5.5. Voorts is niet in geschil dat er op het recreatiepark thans ongeveer 50 recreatiewoningen met een inhoud van meer dan 300 m³ staan. Evenmin is in geschil dat voor de bouw van deze recreatiewoningen bouwvergunningen zijn verleend en dat deze in hun bestaande omvang legaal zijn opgericht. Omdat de inhoud van recreatiewoningen op het recreatiepark ingevolge artikel 14, lid 14.2.3, onder a, van de planregels, maximaal 300 m³ mag bedragen zijn voornoemde recreatiewoningen onder het bouwovergangsrecht gebracht, voor zover deze een inhoud hebben van meer dan 300 m³.

Gelet op de rechtszekerheid dienen bouwwerken die mogelijk worden gemaakt met een onherroepelijke bouwvergunning echter in beginsel - in hun gehele omvang - als zodanig te worden bestemd. Op dit uitgangspunt kan onder meer een uitzondering worden gemaakt indien een dienovereenkomstige bestemming op basis van nieuwe inzichten niet langer in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en het belang bij de beoogde nieuwe bestemming zwaarder weegt dan de gevestigde rechten en belangen. Daarnaast moet aannemelijk zijn dat concreet zicht bestaat op verwijdering van het bouwwerk binnen de planperiode, omdat het overgangsrecht bedoeld is als overbrugging van een tijdelijke situatie. Ter zitting heeft de raad verklaard geen verwervingsplannen voor de percelen in het recreatiepark te hebben, noch anderszins voornemens te zijn maatregelen te treffen om de recreatiewoningen met een inhoud van meer dan 300 m³ in overeenstemming met de planregeling te doen brengen. Gelet hierop bestaat geen concreet uitzicht op verwijdering en is de Afdeling van oordeel dat de raad de recreatiewoningen, voor zover deze een inhoud van meer dan 300 m³ hebben, ten onrechte onder het overgangsrecht heeft gebracht. Het betoog slaagt.

5.6. In hetgeen Foreland en de belangenvereniging hebben aangevoerd ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het plan op dit punt is vastgesteld in strijd met de rechtszekerheid. Het beroep van Foreland is in zoverre gegrond. Het beroep van de belangenvereniging is geheel gegrond.

Het bestreden besluit dient te worden vernietigd, voor zover in artikel 14, lid 14.2.3, onder a, van de planregels, niet is opgenomen dat de inhoud van een recreatiewoning op het recreatiepark Bos en Enk de bestaande inhoud mag bedragen indien deze ten tijde van de inwerkingtreding van dit bestemmingsplan de 300 m³ overschrijft.

5.7. De Afdeling ziet aanleiding de raad met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, aanhef en onder a, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), op te dragen met inachtneming van hetgeen is overwogen in 5.5 een nieuw besluit te nemen, dat voorziet in een passende regeling ten aanzien van de ten tijde van de inwerkingtreding van dit bestemmingsplan bestaande recreatiewoningen met een omvang van meer dan 300 m² op het recreatiepark Bos en Enk.

5.8. In hetgeen Foreland voor het overige heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Hierin wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit op die onderdelen anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep van Foreland is voor het overige ongegrond.

De beroepen van [appellante sub 5] en [appellant sub 6]

6. De beroepen van [appellante sub 5] en [appellant sub 6] hebben betrekking op het plandeel met de bestemming "Wonen" voor het perceel [locatie 3] en [locatie 4].

[appellante sub 5] en [appellant sub 6] betogen dat aan dit perceel ten onrechte slechts één woonbestemming is toegekend. Volgens hen is in de bestaande situatie sprake van twee afzonderlijke woningen, hetgeen ook blijkt uit de verleende bouwvergunning. Daarnaast blijkt volgens [appellante sub 5] en [appellant sub 6] uit onder andere de aanslagen onroerende zaak belasting van de afgelopen jaren dat het gemeentebestuur eveneens uitgaat van twee afzonderlijke woningen.

6.1. De raad stelt zich op het standpunt dat op het perceel slechts één woning staat en dat deze woning dubbel wordt bewoond. Dit geeft echter geen aanleiding om in het plan twee woonbestemmingen op te nemen, aldus de raad. De raad acht het toekennen van twee woonbestemmingen op deze locatie in het buitengebied eveneens onwenselijk wegens het woningbouwprogramma van de gemeente zoals opgenomen in de Regionale woonvisie Achterhoek 2010-2020 (hierna: de woonvisie).

6.2. Aan het perceel [locatie 3] en [locatie 4] is de bestemming "Wonen" toegekend.

Ingevolge artikel 1, lid 1.107, van de planregels, wordt in deze regels onder woning verstaan een complex van intern met elkaar in verbinding staande ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één of meer personen.

Ingevolge artikel 19, lid 19.2.3, onder a, is per bestemmingsvlak maximaal één woning toegestaan.

6.3. In de plantoelichting is vermeld dat het geldende bestemmingsplan en het bouwvergunningdossier maatgevend zijn geweest bij het bestemmen van één dubbel bewoonde woning of twee woningen in één woongebouw. Een woning die volgens de verleende bouwvergunningen een interne verbinding dient te hebben, is als één woning in het plan opgenomen.

Voorts staat in de plantoelichting dat het woningbouwprogramma voor de periode 2010-2020 op basis van de woonvisie 385 bedraagt en dat een toename van de woningvoorraad binnen het woningbouwprogramma moet passen. In de plantoelichting is vermeld dat de raad als uitgangspunt hanteert dat de toevoeging van burgerwoningen in het buitengebied niet wordt toegestaan.

6.4. Het voorgaande bestemmingsplan, "Buitengebied, herziening 2-1988", voorziet ter plaatse van het perceel [locatie 3] en [locatie 4] slechts in één bedrijfswoning. Gebleken is dat op 14 juni 1996 een bouwvergunning is verleend voor het vernieuwen van een woning op het perceel. Uit het gewaarmerkte bouwplan dat deel uitmaakt van deze bouwvergunning blijkt dat op de begane grond van de woning alle ruimten intern met elkaar verbonden dienden te zijn. Het aan het plan ten grondslag gelegde uitgangspunt om een dergelijk pand aan te merken als één woning en deze als zodanig te bestemmen, acht de Afdeling niet onredelijk.

De Afdeling ziet geen grond voor het oordeel dat de raad hierbij geen rekening heeft mogen houden met het

woningbouwprogramma zoals opgenomen in de woonvisie. In het betoog van [appellante sub 5] en [appellant sub 6] dat het pand als twee woningen in gebruik is, heeft de raad geen aanleiding hoeven te zien om op het perceel in planologisch opzicht twee woningen toe te staan, nu de feitelijke situatie niet van doorslaggevende betekenis is bij het toekennen van een bestemming. Voorts konden [appellante sub 5] en [appellant sub 6] aan de omstandigheid dat, naar gesteld, voor twee woningen heffingen worden betaald, niet de verwachting ontlenen dat de raad voor het perceel twee afzonderlijke woonbestemmingen zou opnemen. Gelet op het vorenstaande bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat de raad ten onrechte heeft afgezien van het toekennen van twee woonbestemmingen. Het betoog faalt.

6.5. In hetgeen [appellante sub 5] en [appellant sub 6] hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit in zoverre anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. De beroepen zijn ongegrond.

Het beroep van [appellant sub 7]

7. Ten aanzien van het bezwaar van [appellant sub 7] ter zitting dat G.J. Knoef-Vruggink niet door de raad maar door het college van burgemeester en wethouders is gemachtigd om verweer te voeren, overweegt de Afdeling dat het college van burgemeester en wethouders op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd is namens de raad beroepsprocedures te voeren, tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, anders beslist. Hiervan is niet gebleken. Een door de raad verleende machtiging, zoals betoogd door [appellant sub 7], is derhalve niet vereist.

8. Het beroep van [appellant sub 7] heeft betrekking op het plandeel met de bestemming "Wonen" voor het perceel [locatie 5] en [locatie 6].

[appellant sub 7] betoogt dat aan dit perceel ten onrechte slechts één woonbestemming is toegekend. Daartoe voert hij aan dat het perceel sinds 1971 is gesplitst in twee kadastrale percelen. Volgens [appellant sub 7] is er in de bestaande situatie sprake van twee afzonderlijke woningen, die door verschillende eigenaren worden bewoond.

8.1. De raad stelt zich op het standpunt dat op het perceel slechts één woning staat en dat deze woning dubbel wordt bewoond. Dit geeft echter geen aanleiding om in het plan twee woonbestemmingen op te nemen, aldus de raad. De raad acht het toekennen van twee woonbestemmingen op deze locatie in het buitengebied eveneens onwenselijk vanwege het woningbouwprogramma van de gemeente zoals opgenomen in de woonvisie.

8.2. Aan het perceel [locatie 5] en [locatie 6] is de bestemming "Wonen" toegekend.

Ingevolge artikel 1, lid 1.107, van de planregels, wordt in deze regels onder woning verstaan een complex van intern met elkaar in verbinding staande ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één of meer personen.

Ingevolge artikel 19, lid 19.2.3, onder a, is per bestemmingsvlak maximaal één woning toegestaan.

8.3. In de plantoelichting is vermeld dat het geldende bestemmingsplan en het bouwvergunningdossier maatgevend zijn geweest bij het bestemmen van één dubbel bewoonde woning of twee woningen in één woongebouw. Een woning die volgens de verleende bouwvergunningen een interne verbinding dient te hebben, is als één woning in het plan opgenomen.

Voorts staat in de plantoelichting dat het woningbouwprogramma voor de periode 2010-2020 op basis van de woonvisie 385 bedraagt en dat een toename van de woningvoorraad binnen het woningbouwprogramma moet passen. In de plantoelichting is vermeld dat de raad als uitgangspunt hanteert dat de toevoeging van burgerwoningen in het buitengebied niet wordt toegestaan.

8.4. Het voorgaande bestemmingsplan, "Buitengebied, herziening 2-1988", voorzag ter plaatse van het perceel [locatie 5] en [locatie 6] in slechts één woning. Gebleken is dat op 1 april 1971 een vergunning is verleend voor het bouwen van een garage-berging op dit perceel en het verbouwen van een woning. Uit het gewaarmerkte bouwplan dat deel uitmaakt van deze bouwvergunning blijkt dat op de begane grond van de woning alle ruimten intern met elkaar verbonden dienden te zijn.

Het aan het plan ten grondslag gelegde uitgangspunt om een dergelijk pand aan te merken als één woning en deze als zodanig te bestemmen, acht de Afdeling niet onredelijk. De Afdeling ziet geen grond voor het oordeel dat de raad hierbij geen rekening heeft mogen houden met het woningbouwprogramma zoals opgenomen in de woonvisie. In het betoog van [appellant sub 7] dat het pand als twee woningen in gebruik is en altijd is geweest heeft de raad geen aanleiding hoeven te zien om op het perceel in planologisch opzicht twee woningen toe te staan, omdat de feitelijke situatie niet van doorslaggevende betekenis is bij het toekennen van een bestemming. Voorts kon [appellant sub 7] aan de omstandigheid dat, naar gesteld, het perceel kadastraal is gesplitst, niet de verwachting ontlenen dat de raad voor het perceel twee afzonderlijke woonbestemmingen zou opnemen. Gelet op het vorenstaande bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat de raad ten onrechte heeft afgezien van het toekennen van twee woonbestemmingen. Het betoog faalt.

9. Verder heeft [appellant sub 7] zich in het beroepschrift beperkt tot het verwijzen naar de inhoud van de zienswijze. In de Nota van zienswijzen behorende bij het bestreden besluit is ingegaan op deze zienswijze. [appellant sub 7] heeft in het beroepschrift, noch ter zitting redenen aangevoerd waarom de weerlegging van de desbetreffende zienswijze in het bestreden besluit onjuist zou zijn.

10. In hetgeen [appellant sub 7] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit in zoverre anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van Leefbaar Wittebrink en anderen

11. Leefbaar Wittebrink en anderen kunnen zich niet verenigen met het plan, voor zover dat voorziet in de bouw van een schoorsteen met een hoogte van 31 meter en verhoging van de maximaal toegestane bouwhoogte ter plaatse van het achterste deel van de centrale bebouwing op het perceel Hummeloseweg 85. Zij betogen dat deze uitbreidingsmogelijkheden voor het op dit perceel gevestigde Mengvoederbedrijf De Hoop N.V. (hierna: het bedrijf) zullen leiden tot een aantasting van de uitstraling van het buurtschap Wittebrink en de openheid van de omgeving. Voorts vrezen zij dat deze uitbreidingsmogelijkheden zullen leiden tot een verhoging van de productiecapaciteit van het bedrijf, hetgeen zal leiden tot overlast en een aantasting van hun woongenot.

11.1. De raad stelt zich op het standpunt dat deze bouwmogelijkheden nodig zijn in verband met de geactualiseerde milieuvergunning van het bedrijf. Deze bouwmogelijkheden, die volgens de raad een relatief beperkte uitbreiding mogelijk maken, zullen niet leiden tot een onaantastbare aantasting van de uitstraling van het buurtschap Wittebrink en de openheid van het gebied. Voorts zal de overlast van het bedrijf door de bouw

van de schoorsteen en het verhogen van de bedrijfsbebouwing - ten behoeve van de plaatsing van een geluidwerende kap - afnemen, aldus de raad.

11.2. Aan het perceel Hummeloseweg 85 zijn de bestemming "Bedrijf" en de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - 3" toegekend.

Ingevolge artikel 6, lid 6.1.1, aanhef en onder a, van de planregels, zijn de voor "Bedrijf" aangewezen gronden bestemd voor de uitoefening van een niet-agrarisch bedrijf als opgenomen in de tabel

'Niet-agrarische bedrijven' in lid 6.1.2 onder a.

Ingevolge lid 6.1.2, onder a, zijn ter plaatse van de in de tabel opgenomen aanduiding de onder 'Aard van de bedrijvigheid' opgenomen functies toegestaan. In deze tabel is voor de gronden met de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - 3" onder 'Aard van de bedrijvigheid' vermeld een mengvoederbedrijf met kantoor.

Ingevolge lid 6.2.3, gelden voor het bouwen van gebouwen de volgende voorwaarden:

a. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 6 m, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding "maximale goot- en bouwhoogte (m)" de met deze aanduiding aangegeven goothoogte als maximum geldt;

b. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 10 m, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding "maximale goot- en bouwhoogte (m)" de met deze aanduiding aangegeven goothoogte als maximum geldt.

Ingevolge lid 6.2.8, onder b, is ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - 3" één schoorsteen toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 31m.

In de verbeelding is weergegeven dat ter plaatse van het middelste vlak op het perceel de maximale goot- en bouwhoogte 28,5 meter bedragen en dat deze ter plaatse van de vlakken daarnaast 12 meter bedragen.

11.3. In het voorgaande bestemmingsplan, "Buurtschappen" uit 2005, was het bedrijf op het perceel Hummeloseweg 85 als zodanig bestemd. In de bij dit bestemmingsplan behorende verbeelding is weergegeven dat ter plaatse van het achterste deel van de centrale bedrijfsbebouwing op het perceel, de maximaal toegestane bouwhoogten 20 en 23 meter bedragen. Gebleken is dat de raad ten aanzien van de bouw mogelijkheden voor het bedrijf heeft aangesloten bij dit bestemmingsplan en tevens rekening heeft gehouden met de geactualiseerde milieuvergunning van het bedrijf. Omdat ter voldoening aan deze milieuvergunning de bouw van een schoorsteen met een hoogte van 31 meter en een verhoging van de bouwhoogte tot 28,5 meter ter plaatse van het achterste deel van de centrale bedrijfsbebouwing nodig was, heeft de raad deze mogelijkheden in het plan opgenomen. De Afdeling is mede gelet op de beperkte omvang van de uitbreidingsmogelijkheden in relatie tot de bestaande omvang van de aanwezige bedrijfsbebouwing van oordeel dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat deze bouw mogelijkheden niet leiden tot een onevenredige aantasting van de uitstraling van het buurtschap Wittebrink en de openheid van de omgeving daarvan. De Afdeling is voorts van oordeel dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat deze bouw mogelijkheden niet leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het woongenot van de inwoners van het buurtschap. Daarbij heeft de raad van belang kunnen achten dat de bouw van de schoorsteen en het verhogen van de bouwhoogte voor het plaatsen van een geluidbeperkende kap, tot doel hebben de overlast ten gevolge van het bedrijf te beperken. In hetgeen Leefbaar Wittebrink en anderen hebben aangevoerd bestaat geen grond voor het oordeel dat de raad in zoverre een onjuiste belangenafweging heeft gemaakt door een groter gewicht toe te kennen aan het belang bij de bestreden bouw mogelijkheden dan aan de belangen van Leefbaar Wittebrink en anderen bij het ongewijzigd blijven van de omgeving. Het betoog faalt.

12. Verder hebben Leefbaar Wittebrink en anderen zich in het beroepschrift beperkt tot het verwijzen naar de inhoud van de zienswijze. In de Nota van zienswijzen behorende bij het bestreden besluit is ingegaan op deze zienswijze. Leefbaar Wittebrink en anderen hebben in het beroepschrift, noch ter zitting redenen aangevoerd waarom de weerlegging van de desbetreffende zienswijze in het bestreden besluit onjuist zou zijn.

13. In hetgeen Leefbaar Wittebrink en anderen hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit in zoverre anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van [appellant sub 9]

14. Het beroep van [appellant sub 9] is gericht tegen de vaststelling van het plan voor zover het betreft het plandeel met de bestemming "Wonen" betreffende [locatie 7] te Zelhem. [appellant sub 9] betoogt dat op dit perceel ten onrechte slechts één woning is toegestaan, waardoor de op het perceel aanwezige karakteristieke boerderij verloren zal gaan. Voorts voert hij aan dat het gemeentebestuur in het verleden heeft aangegeven dat het verbouwen van de boerderij tot woning mogelijk is, zodat de raad daaraan in dit plan uitvoering had moeten geven.

14.1. De raad stelt zich op het standpunt dat op het perceel slechts de door [appellant sub 9] bewoonde woning is toegestaan, omdat een tweede woning niet past in het bij de vaststelling van het plan gehanteerde uitgangspunt om geen nieuwe burgerwoningen in het buitengebied toe te staan. Voorts acht de raad een tweede woning op deze locatie onwenselijk gelet op het woningbouwprogramma van de gemeente zoals opgenomen in de woonvisie. Bovendien is niet gebleken dat [appellant sub 9] concrete plannen heeft om de boerderij te gaan bewonen, aangezien daartoe nooit een aanvraag is ingediend, aldus de raad.

14.2. Blijkens de verbeelding is aan de gronden betreffende [locatie 7] de bestemming "Wonen" toegekend.

Ingevolge artikel 19, lid 19.1.1, aanhef en onder a, van de planregels, zijn de voor "Wonen" aangewezen gronden bestemd voor woondoelinden. Ingevolge lid 19.2.3, onder a, is per bestemmingsvlak maximaal één woning toegestaan.

14.3. In de plantoelichting is vermeld dat de raad als uitgangspunt hanteert dat de toevoeging van burgerwoningen in het buitengebied niet wordt toegestaan. Op het perceel van [appellant sub 9] is één woning en een boerderij aanwezig. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad bij de vaststelling van het plan een groter gewicht had moeten toekennen aan het belang van [appellant sub 9] om de boerderij eveneens als woning te mogen gebruiken, dan aan de belangen gediend met het genoemde uitgangspunt. Daartoe wordt overwogen dat [appellant sub 9] niet aannemelijk heeft gemaakt dat door of namens de raad de verwachting is gewekt dat met het plan ter plaatse een tweede woning mogelijk zou worden gemaakt, aangezien slechts is aangegeven dat toepassing van het functieveranderingsbeleid, op grond waarvan vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing voor andere functies mag worden gebruikt, alleen mogelijk is indien aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Niet gebleken is dat [appellant sub 9] ten tijde van de vaststelling van het plan concrete plannen had waarmee de raad bij de vaststelling van het plan rekening had moeten houden. De aankondiging van [appellant sub 9] dat de boerderij met de toegekende bestemming niet in stand gehouden kan worden is daarvoor onvoldoende. Gelet hierop heeft de raad in redelijkheid de bestemming "Wonen", met de beperking dat op die gronden slechts één woning is toegestaan, aan het plandeel kunnen toekennen. Het betoog

faalt.

14.4. In hetgeen [appellant sub 9] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van [appellant sub 10]

15. [appellant sub 10] heeft bezwaar tegen de vaststelling van het plan voor zover het betreft de plandelen met de bestemming "Recreatie - verblijfsrecreatie" met de aanduidingen "specifieke vorm van recreatie - 8", "specifieke vorm van recreatie - 9" en "specifieke vorm van recreatie - 14" betreffende de gronden [locatie 8], de gronden nabij de Venneweg en nabij de Oude Ruurloseweg, voor zover door middel van artikel 15, lid 15.4.1, aanhef en onder d, van de planregels, het gebruik van haar natuurkampeerterrein is beperkt tot de zomerperiode. Zij betoogt dat de raad hiermee het gebruik van haar natuurcamping in de winterperiode ten onrechte onder het overgangsrecht heeft gebracht. Zij stelt dat de camping sinds lange tijd gedurende het hele jaar in gebruik is en dat het gebruik van de camping van groot belang is voor het landgoed waartoe het behoort. Voorts is niet duidelijk op grond waarvan het gebruik in de winterperiode verboden is, aldus [appellant sub 10].

15.1. In de verbeelding is weergegeven dat aan de gronden van [appellant sub 10] de bestemming "Recreatie - verblijfsrecreatie" met de aanduidingen "specifieke vorm van recreatie - 8", "specifieke vorm van recreatie - 9" en "specifieke vorm van recreatie - 14", is toegekend.

Ingevolge artikel 15, lid 15.1.1, aanhef en onder a, van de planregels zijn de voor "Recreatie - Verblijfsrecreatie" aangewezen gronden bestemd voor recreatieve doeleinden met bijbehorende voorzieningen.

Ingevolge lid 15.4.1, aanhef en onder d, wordt onder het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan in ieder geval begrepen het gebruik van een natuurkampeerterrein buiten het kampeerseizoen, te weten buiten de periode van 15 maart tot en met 31 oktober.

15.2. De raad heeft zich in het verweerschrift op het standpunt gesteld dat het plan voor zover daarmee het gebruik van het natuurkampeerterrein van [appellant sub 10] door middel van artikel 15, lid 15.4.1, aanhef en onder d, van de planregels, is beperkt tot de zomerperiode, niet juist is vastgesteld. Daartoe stelt de raad dat deze beperking ten onrechte niet alleen van toepassing is op nieuwe maar ook op bestaande campings, waardoor het bestaand gebruik in de winterperiode van bestaande campings onder het overgangsrecht is gebracht. Niet is onderzocht welke campings, waaronder de camping van [appellant sub 10], als bestaande camping moeten worden aangemerkt, aldus de raad. Nu de raad zich in zoverre op een ander standpunt heeft gesteld dan hij in het bestreden besluit heeft gedaan en nu niet gebleken is dat gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding hebben gegeven, moet worden geoordeeld dat het bestreden besluit, voor zover daarmee het gebruik van het natuurkampeerterrein van [appellant sub 10] door middel van artikel 15, lid 15.4.1, aanhef en onder d, van de planregels, is beperkt tot de zomerperiode, niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid.

Het beroep is gegrond, zodat het bestreden besluit, voor zover het betreft de plandelen met de bestemming "Recreatie - verblijfsrecreatie" met de aanduidingen "specifieke vorm van recreatie - 8",

"specifieke vorm van recreatie - 9" en "specifieke vorm van - 14" betreffende de gronden [locatie 8], de gronden nabij de Venneweg en nabij de Oude Ruurloseweg, dient te worden vernietigd wegens strijd met artikel 3:2 van de Awb.

Het beroep van [appellant sub 11]

16. [appellant sub 11] heeft bezwaar tegen de vaststelling van het plan voor zover het betreft het plandeel met de bestemming "Wonen" betreffende [locatie 9]-[locatie 10] te Zelhem. Hij stelt zich op het standpunt dat de raad ten onrechte een woonbestemming aan het plandeel heeft toegekend waardoor het bestaande agrarische gebruik onder het overgangsrecht is gebracht. Hij betoogt dat op het perceel sprake is van bedrijfsmatige agrarische activiteiten zodat de raad dit gebruik als zodanig in het plan had moeten opnemen. Voorts voert hij aan dat het toekennen van een woonbestemming in strijd is met het uitgangspunt van de raad om aan bestaande agrarische bedrijven continuïteit te bieden. Daarnaast betoogt hij dat de raad ten aanzien van de gronden betreffende Banninkstraat 1 wel een uitgebreide motivering heeft gegeven ten aanzien van de handhaving van de agrarische bestemming, terwijl de raad het besluit om aan zijn perceel een woonbestemming toe te kennen slechts summier heeft gemotiveerd.

16.1. De raad stelt zich op het standpunt dat de bestemming "Wonen" passend is voor het betreffende plandeel aangezien ten tijde van de vaststelling van het plan geen sprake was van agrarische activiteiten op het perceel en tevens geen sprake van een geldende milieuvergunning dan wel een melding op grond van het Besluit landbouw milieubeheer.

16.2. In de verbeelding is weergegeven dat aan de gronden [locatie 9]-[locatie 10] de bestemming "Wonen" is toegekend.

16.3. In het vorige bestemmingsplan "Buitengebied herziening 2-1988" was aan deze gronden [locatie 9]-[locatie 10] de bestemming "Agrarisch productiegebied A" met de aanduiding "Agrarisch bouwperceel I" toegekend.

16.3.1. In beginsel dient bestaand legaal gebruik dienovereenkomstig te worden bestemd. Op dit uitgangspunt kan onder meer een uitzondering worden gemaakt, indien het als zodanig bestemmen van bestaand legaal gebruik op basis van nieuwe inzichten niet langer in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en het belang bij de beoogde nieuwe bestemming zwaarder weegt dan de gevestigde rechten en belangen. Daarnaast moet met het oog op de gevestigde rechten en belangen aannemelijk zijn dat de beoogde bestemming binnen de planperiode wordt verwezenlijkt.

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat de agrarische activiteiten op het perceel van [appellant sub 11] al geruime tijd van zeer beperkte omvang zijn, zodat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat geen sprake is van de uitoefening van een agrarisch bedrijf waarvoor een agrarische bestemming aangewezen is. Weliswaar heeft [appellant sub 11] voor de vaststelling van het plan een aantal handelingen verricht, waaronder een melding op grond van het Besluit landbouw milieubeheer, maar hieruit volgt niet dat ten tijde van de vaststelling van het plan sprake was van bestaand agrarisch gebruik dat in beginsel dienovereenkomstig dient te worden bestemd. Nu de gronden in gebruik zijn voor woondoeleinden, heeft de raad in redelijkheid de bestemming "Wonen" aan het plandeel kunnen toekennen. Het betoog faalt.

16.4. In hetgeen [appellant sub 11] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van Stichting Leefbaar Halle Heide

Ontvankelijkheid

17. De raad betwist de ontvankelijkheid van het beroep van de stichting. De raad stelt dat de statutaire doelstelling van de stichting te algemeen is geformuleerd om een rechtstreeks belang bij het plan aan te kunnen nemen. Verder stelt de raad dat het instellen van beroep tegen overheidsbeschikkingen niet is opgenomen in de statutaire doelstelling.

17.1. Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

Ingevolge het derde lid worden ten aanzien van rechtspersonen als hun belangen beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

Voor de vraag of een rechtspersoon belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste en derde lid, van de Awb, is bepalend of de rechtspersoon krachtens zijn statutaire doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt.

17.2. Ingevolge artikel 2, eerste lid, van de statuten van de stichting heeft de stichting als doel het waarborgen van de leefbaarheid in Halle-Heide, door het voorkomen van de komst van intensieve veehouderij met een industrieel karakter en aanverwante activiteiten, en het verrichten van alle verdere handelingen, die met het voorstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Ingevolge het tweede lid tracht de stichting haar doel onder meer te verwezenlijken door het organiseren van bijeenkomsten, het voeren van overleg met de overheid en belanghebbenden, het maken van bezwaar tegen overheidsbeschikkingen en voorts alles wat nodig is om het vermelde doel te verwezenlijken.

Ten aanzien van haar feitelijke werkzaamheden heeft de stichting vermeld dat haar feitelijke werkzaamheden onder meer bestaan uit het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten, het middels het lidmaatschap van de projectorganisatie overleg voeren met de overheid over de totstandkoming van het landbouwontwikkelingsgebied (hierna: LOG) en het uitgeven van een nieuwsbrief.

17.3. De Afdeling is gezien de hiervoor weergegeven doelstelling van de stichting en haar feitelijke werkzaamheden van oordeel dat de stichting door het bestreden besluit rechtstreeks wordt getroffen in een belang dat zij in het bijzonder behartigt. De Afdeling ziet geen grond voor de stelling van de raad dat de doelstelling van de stichting te algemeen geformuleerd is om een rechtstreeks belang aan te nemen bij het bestreden besluit, aangezien de doelstelling zowel inhoudelijk als geografisch is beperkt. Gelet op het voorgaande kan de stichting als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb worden aangemerkt. De stelling van de raad dat de stichting op grond van haar statuten niet bevoegd is tot het instellen van beroep tegen overheidsbeschikkingen, doet aan het voorgaande niet af.

17.4. Ten aanzien van het standpunt van de raad dat het instellen van beroep tegen overheidsbeschikkingen niet is opgenomen in de statutaire doelstelling, wordt overwogen dat deze bevoegdheid besloten ligt in het in artikel 2, tweede lid, van de statuten opgenomen middel waarmee zij haar doel tracht te bereiken; het instellen van bezwaar tegen overheidsbeschikkingen, zodat het betoog feitelijke grondslag mist.

Inhoudelijke gronden

18. De stichting kan zich niet verenigen met het plan, voor zover daarmee de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen mogelijk is gemaakt. De stichting stelt zich op het standpunt dat het onderzoek als opgenomen in het rapport "Plan-MER Buitengebied gemeente Bronckhorst" van Arcadis van 27 april 2010 en in het rapport "Aanvulling plan-MER Buitengebied gemeente Bronckhorst" van Arcadis van 14 september 2010 (hierna tezamen: het plan-MER), dat de raad aan het plan ten grondslag heeft gelegd, onvoldoende inzicht geeft in de milieugevolgen en de gevolgen voor het woon- en leefklimaat van de met het plan mogelijk gemaakte vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen. Hiertoe voert de stichting aan dat het plan-MER ten onrechte betrekking heeft op een groter gebied dan het plangebied. Bij het opstellen van het plan-MER is daardoor geen rekening gehouden met de karakteristieken van het plangebied, waardoor de conclusies als opgenomen in het plan-MER niet kunnen dienen ter motivering van de vaststelling van het plan, aldus de stichting.

18.1. Het onderzoeksgebied waarop het plan-MER betrekking heeft, omvat naast het buitengebied van Zelhem, ook het buitengebied van Hengelo en Vorden en het buitengebied van Hummelo en Keppel/Steenderen. Samen vormen deze gebieden het gebied waarop de Structuurvisie buitengebied van de gemeente Bronckhorst ziet. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad het plan-MER niet aan het plan ten grondslag heeft mogen leggen gelet op de omvang van het onderzoeksgebied. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat het onderzoeksgebied een aaneengesloten gebied omvat met dezelfde (agrarische) karakteristieken en waarin dezelfde ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Dit volgt temeer uit het feit dat de voorziene ontwikkelingen in het onderzoeksgebied gebaseerd zijn op één beleidsgrondslag, namelijk de Structuurvisie buitengebied van de gemeente Bronckhorst. Daarnaast heeft de stichting niet onderbouwd welke specifieke kenmerken van het plangebied niet zijn meegenomen in het onderzoek en bovendien zijn in het onderzoek de effecten van het LOG Halle Heide als autonome ontwikkeling meegenomen bij de beoordeling van de gevolgen van het plan voor het milieu en het woon- en leefklimaat. De verwijzing van de stichting naar de uitspraak van de Afdeling van 27 juni 2012 in zaak nr. [201008988/1/R3](#) waaruit zou volgen dat het onderzoeksgebied te groot is, treft voorts geen doel aangezien in die uitspraak slechts de vraag aan de orde was of ten onrechte geen plan-MER was opgesteld. Het betoog faalt.

19. De stichting betoogt dat het plan ten onrechte de hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderijen rechtstreeks mogelijk maakt en voorts dat ten onrechte concentratie van intensieve veehouderijen zonder enige begrenzing in omvang is toegestaan. Hierbij wijst zij er met name op dat in het plan veehouderijen met een bouwvlak groter dan 1,5 hectare zijn toegestaan.

Voorts betoogt de stichting dat de raad ten onrechte geen eigen afweging heeft gemaakt ten aanzien van het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woningen in Halle-Heide. De raad heeft ten onrechte slechts het beleid van de provincie Gelderland als opgenomen in het reconstructieplan "Achterhoek en Liemers" toegepast, aldus de stichting. Hiermee gaat de raad voorts voorbij aan de uitspraak van de Afdeling van 24 januari 2007, zaaknummer [200504831/1](#), waarin het reconstructieplan, voor zover daarin verwevingsgebieden zijn aangewezen, is vernietigd. Daarnaast betoogt de stichting dat de raad het beleid als opgenomen in het reconstructieplan onjuist heeft toegepast, aangezien het plan geen vermindering van het aantal stankgehinderden met zich brengt en een aantal artikelen in strijd met het in het genoemde beleid is vastgesteld.

Voorts betoogt de stichting dat de in de passende beoordeling, die deel uitmaakt van het plan-MER, opgenomen conclusie dat het plan niet leidt tot significante effecten voor de omliggende Natura 2000-gebieden, onjuist is. In dit verband stelt zij dat de ammoniakdepositie in de bestaande situatie is overschat waardoor ten onrechte is uitgegaan van een daling van de depositie als gevolg van het plan. De raad is ten onrechte uitgegaan van de vergunde veestapel in plaats van het feitelijke veebestand, aldus de stichting. Daarnaast heeft de raad ten

onrechte de gevolgen van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij als autonome ontwikkeling bij de beoordeling betrokken. Verder voert de stichting aan dat bij de beoordeling van de effecten van het plan onvoldoende rekening is gehouden met andere plannen of projecten. Hierbij wijst zij op bestemmingsplannen in omliggende gemeenten en de gevolgen van de invulling van de nabijgelegen landbouwontwikkelingsgebieden. Verder is het landbouwontwikkelingsgebied Halle-Heide ten onrechte slechts meegenomen als autonome ontwikkeling. Voorts voert de stichting aan dat in het plan-MER ten onrechte slechts de Natura 2000-gebieden op een afstand van maximaal 10 kilometer van de gemeentegrens zijn beoordeeld en dat ten onrechte geen onderzoek is gedaan naar de effecten van de in het plan opgenomen ontwikkelingen voor het Natura 2000-gebied "Korenburgerveen".

19.1. De raad stelt zich op het standpunt dat het plan niet zal leiden tot significant negatieve effecten voor de omliggende Natura 2000-gebieden of tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat als gevolg van geurhinder. Hierbij wijst de raad op het aan het plan ten grondslaggelegde plan-MER. In aanvulling hierop stelt de raad dat de vergroting van een bouwvlak tot 1,5 hectare ten behoeve van een intensieve veehouderij slechts mogelijk is als is voldaan aan de gestelde voorwaarden, zodat de goede ruimtelijke ordening is geborgd. Er bestaat derhalve geen aanleiding om de vestiging dan wel uitbreiding van intensieve veehouderijen rondom Halle Heide niet toe te staan, aldus de raad.

19.2. Ingevolge artikel 3, lid 3.1.1, aanhef en onder a, van de planregels zijn de voor "Agrarisch" aangewezen gronden bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf.

Ingevolge lid 3.1.2, sub f, aanhef en onder 1, geldt ten aanzien van een intensieve veehouderij(tak) dat agrarische bedrijven maximaal 1 hectare van het bouwvlak mogen gebruiken voor een bestaande intensieve veehouderij(tak), de hervestiging van of omschakeling naar een intensieve veehouderij(tak). Ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied" is echter geen intensieve veehouderij(tak) toegestaan, met uitzondering van de in de tabel opgenomen aanduiding, te weten een intensieve veehouderij(tak) in extensiveringsgebied; hier geldt de bestaande oppervlakte ten behoeve van een intensieve veehouderij(tak) als maximum, zoals opgenomen in tabel.

Ingevolge lid 3.1.2, sub f, aanhef en onder 2, geldt, in afwijking van het bepaalde onder 1, indien de bestaande oppervlakte van het deel van het bouwvlak dat gebruikt wordt voor de intensieve veehouderij meer dan 1 hectare bedraagt, deze oppervlakte met het bijbehorend aantal dierplaatsen als maximum.

Ingevolge lid 3.1.2, sub f, aanhef en onder 3, is hervestiging van intensieve veehouderij(tak) en de omschakeling naar intensieve veehouderijen in het extensiveringsgebied, ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied", niet toegelaten.

Ingevolge lid 3.2.7, geldt voor het bouwen ten behoeve van een intensieve veehouderij(tak) binnen het bouwvlak, het volgende:

a. het bouwen ten behoeve van een intensieve veehouderij(tak) mag niet leiden tot een grotere gebruiksoppervlakte voor die intensieve veehouderij(tak) dan 1 ha;

b. in afwijking van het bepaalde onder a. geldt voor intensieve veehouderijen in extensiveringsgebied, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - intensieve veehouderij...(numeriek)", uitbreiding van de bebouwde oppervlakte ten behoeve van een intensieve veehouderij(tak) uitsluitend is toegestaan na verlening van omgevingsvergunning als opgenomen in lid 3.4.5.

Ingevolge lid 3.4.5 kan het bevoegd gezag door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.7, teneinde de bebouwde oppervlakte te vergroten voor een intensieve veehouderij(tak) in extensiveringsgebied, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - intensieve veehouderij...(numeriek)", mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen: [...]

Ingevolge lid 3.8.2, kunnen burgemeester en wethouders de bestemming wijzigen teneinde ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied ontwikkelingslocaties" het aangeduide "bouwvlak" ten behoeve van intensieve veehouderij te vergroten en/of van vorm te veranderen, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

a. Het bestaande agrarische bouwperceel, te weten de aanduiding "bouwvlak", biedt onvoldoende ruimte voor de voorgenomen uitbreiding. De maximale toegestane oppervlakte bedraagt 1,5 hectare. [...]

Ingevolge lid 3.8.3 kunnen burgemeester en wethouders de bestemming wijzigen teneinde een concentratie van intensieve veehouderijtakken van één bedrijf toe te staan, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

a. Het gaat om bestaande intensieve veehouderijtakken van één bedrijf in het verwevings- of extensiveringsgebied, die geconcentreerd worden op een bestaande locatie in het verwevingsgebied waar reeds een intensieve veehouderij(tak) aanwezig is.

b. De intensieve veehouderijtak op de andere locaties in het verwevings- of extensiveringsgebied wordt beëindigd.

c. Er is sprake van duidelijke milieuwinst en andere belangen mogen niet onevenredig worden geschaad.

d. Uitbreiding van het agrarische bouwvlak ten behoeve van de intensieve veehouderij tot meer dan 1 hectare is mogelijk. [...]

Artikel 4, lid 4.1.2, sub f, lid 4.2.7, lid 4.4.5, lid 4.8.2 en lid 4.8.3, en artikel 5, lid 5.1.2, sub f, lid 5.2.7, lid 5.4.5, lid 5.8.2 en lid 5.8.3, van de planregels bevatten gelijkkluidende bepalingen ten aanzien van gronden bestemd voor "Agrarisch met waarden - Landschap" onderscheidenlijk "Agrarisch met waarden - Landschap en natuur".

19.3. Ingevolge artikel 19j, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw 1998) houdt een bestuursorgaan bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die ter zake in het wettelijke voorschrift waarop het berust zijn gesteld, rekening met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied.

Ingevolge het tweede lid maakt het bestuursorgaan voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied.

Ingevolge het derde lid wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, in de gevallen, bedoeld in het tweede lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden genoemd in artikel 19g.

Ingevolge artikel 19g, eerste lid, kan een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, indien een passende beoordeling is voorgeschreven op grond van artikel 19f, slechts worden verleend indien gedeputeerde staten

zich op grond van de passende beoordeling ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

19.4. Het plangebied ligt in de directe omgeving van de Natura 2000-gebieden Stelkampsveld, Landgoederen Brummen, Uiterwaarden IJssel, Veluwe en Korenburgerveen. Bij beschikking van 7 december 2004 zijn deze gebieden geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

19.5. In het plan-MER is onderzocht wat de gevolgen voor het milieu zijn als gevolg van de in het plan geboden ontwikkelingsruimte voor intensieve veehouderijen. Hierbij is onderzocht wat de effecten van een geconcentreerde en een verspreide ontwikkeling van agrarische bedrijven in het buitengebied zullen zijn. In het plan-MER is een vergelijking gemaakt tussen de bestaande situatie en de toekomstige situatie. De bestaande situatie bestaat uit de vergunde milieusituatie in 2009. Bij de toekomstige situatie is rekening gehouden met een groeiscenario van 10%, dit betreft de reële te verwachten groei van de bedrijfsactiviteiten van intensieve veehouderijen, zo volgt uit het plan-MER. Tevens is bij de beoordeling van de toekomstige situatie rekening gehouden met de eis uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij dat veehouderijen binnen de planperiode hun stallen met emissie arme technieken zullen moeten uitvoeren. Bedrijven moeten uiterlijk 1 januari 2013 voldoen aan deze verplichting, aldus het plan-MER. Daarnaast zijn de ontwikkelingen in het LOG Halle-Heide, met een (her)vestigingsmogelijkheid voor maximaal vijf grote intensieve veehouderijen als autonome ontwikkeling meegenomen.

Ten aanzien van het aspect geur wordt in het plan-MER geconcludeerd dat de verschillen in de geursituatie tussen de alternatieven verspreiden en concentreren zeer gering zijn en niet te duiden. Bij een groei van 10% van de veehouderijbedrijven is sprake van een lichte achteruitgang in het leefklimaat. Deze achteruitgang is echter minimaal en heeft geen gevolgen voor de gezondheid, waardoor alle alternatieven als neutraal beoordeeld zijn, aldus het plan-MER.

In het plan-MER is voorts onderzoek gedaan naar de gevolgen van het plan voor de genoemde Natura 2000-gebieden, zodat met het plan-MER tevens is beoogd een passende beoordeling op te stellen. Hierbij is naast de hiervoor omschreven uitgangspunten rekening gehouden met een groei van 10% van de bedrijfsactiviteiten van melkveehouderijen. In de passende beoordeling is vermeld dat in de Natura 2000-gebieden bij alle onderzochte alternatieven een lichte daling plaatsvindt van de depositie ten opzichte van de huidige situatie. Dit betekent dat met betrekking tot de ammoniakdepositie geen van de alternatieven een significant negatief effect veroorzaakt op de Natura 2000-gebieden, aldus het plan-MER.

19.6. De planregels maken de vestiging - door omschakeling of hervestiging - van een intensieve veehouderij met een maximale omvang van 1 hectare mogelijk op alle agrarische bouwvlakken, met uitzondering van de agrarische bouwvlakken ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - extensiveringsgebied". Voorts is de uitbreiding van een intensieve veehouderij tot 1 hectare toegestaan, voor zover een bedrijf die omvang nog niet heeft. Daarnaast biedt het plan de mogelijkheid om een agrarisch bouwvlak ter plaatse van de aanduiding "reconstructiewetzone - verwevingsgebied ontwikkelingslocaties" met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van een intensieve veehouderij te vergroten tot 1,5 hectare en om intensieve veehouderijtakken ter plaatse te concentreren, waarbij een uitbreiding van het bouwvlak groter dan 1 hectare mogelijk is. In de planregels is geen maximum opgenomen wat betreft het aantal intensieve veehouderijen dat zich mag vestigen in het plangebied, noch een maximum ten aanzien van de omvang van de toegestane bedrijfsactiviteiten van intensieve veehouderijen in het gebied, zodat het plan ruime mogelijkheden biedt voor de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen. Het aantal keren dat van de wijzigingsbevoegdheid voor verschillende locaties gebruik kan worden gemaakt, is niet beperkt. De planregels bieden daarmee meer uitbreidingsmogelijkheden dan de maximale uitbreidingsmogelijkheden van 10% waarvan is uitgegaan in het plan-MER. Ter zitting heeft de raad aangegeven dat is uitgegaan van een reële groei van de sector, wat volgens de raad niet betekent dat alle agrarische bouwvlakken door intensieve veehouderijen in gebruik genomen zullen worden, noch dat de wijzigingsbevoegdheden maximaal zullen worden benut. Hieruit volgt dat bij de beoordeling van de milieueffecten in het plan-MER, waaronder geurhinder en de effecten van het plan op de natuurlijke kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden, niet is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden van het plan. De raad heeft dit miskend, zodat de raad zich ten onrechte bij de vaststelling van het plan op het plan-MER heeft gebaseerd. De stelling van de raad dat bij de beoordeling van een omgevingsvergunning voor de vestiging of uitbreiding van een intensieve veehouderij een nadere beoordeling van de milieueffecten zal worden verricht, ontslaat de raad niet van zijn verplichting om bij de vaststelling van het plan te beoordelen of het plan in beginsel in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening gelet op de maximale mogelijkheden van het plan.

Daarnaast heeft de raad miskend dat de effecten van het plan op de omliggende Natura 2000-gebieden dienen te worden beoordeeld in het licht van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de kwalificerende soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden. In het plan-MER is vermeld dat significante effecten zijn uit te sluiten aangezien bij alle onderzochte alternatieven een lichte daling van de depositie ten opzichte van de bestaande situatie plaatsvindt. De bestaande situatie is hierbij berekend aan de hand van de vergunde milieurechten in 2009. Uit het plan-MER blijkt echter dat de vergunde milieurechten uit 2009 niet overeenkomen met de feitelijke situatie in 2009 aangezien 42% tot 51% van de vergunde rechten niet is ingevuld. Hierdoor staat vast dat de feitelijke depositie in de Natura 2000-gebieden ten tijde van de vaststelling van het plan niet overeenkomt met de depositie die plaatsvindt in de zogenoemde bestaande situatie. Door die situatie als uitgangspunt te nemen, is niet onderzocht wat de huidige staat van instandhouding van de kwalificerende soorten en habitats is en wat de feitelijke gevolgen van het plan zijn voor de specifieke instandhoudingsdoelstellingen. De raad heeft zich dan ook niet op het standpunt kunnen stellen dat het plan de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied niet zal verslechteren, aangezien niet vaststaat dat het plan geen toename van de depositie tot gevolg zal hebben.

Voorts is in het plan-MER ten aanzien van de beoordeling van de effecten op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen vermeld dat geen aanvullende stikstofberekening is gemaakt, maar dat een vergelijking is gemaakt met de andere onderzochte Natura 2000-gebieden, zodat de effecten van het plan in zoverre niet zijn beoordeeld in het licht van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de kwalificerende soorten in het betreffende Natura 2000-gebied. Gelet hierop heeft de raad zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Korenburgerveen door het plan niet zullen worden aangetast.

Ten aanzien van de beoordeling van het aspect geur in het plan-MER hecht de Afdeling er voorts aan op te merken dat uit het rapport niet valt af te leiden op welke wijze dit is onderzocht, zodat onduidelijk is of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in het plangebied kan worden gegarandeerd.

Uit het voorgaande volgt dat het onderzoek dat de raad aan de vaststelling van het plan ten grondslag heeft gelegd, onzorgvuldig is en op onjuiste uitgangspunten is gebaseerd. De raad heeft derhalve bij de vaststelling van het plan, voor zover daarmee de vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen is toegestaan, noch de bij het nemen van een besluit vereiste zorgvuldigheid, noch artikel 19j van de Nbw 1998 in acht genomen. Het betoog slaagt. Gelet hierop behoeven de overige beroepsgronden van de stichting geen bespreking meer.

19.7. In hetgeen de stichting heeft aangevoerd ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het plan, voor

zover het betreft 3, lid 3.1.2, sub f, lid 3.2.7, lid 3.4.5, lid 3.8.2 en lid 3.8.3, artikel 4, lid 4.1.2, sub f, lid 4.8.2, lid 4.2.7, lid 4.4.5 en lid 4.8.3, en artikel 5, lid 5.1.2, sub f, lid 5.2.7, lid 5.4.5, lid 5.8.2 en lid 5.8.3, van de planregels, is vastgesteld in strijd met artikel 3:2 van de Awb en artikel 19j van de Nbw 1998. Het beroep is gegrond, zodat het bestreden besluit in zoverre dient te worden vernietigd.

19.8. De Afdeling ziet aanleiding om als ordemaatregel, ter bescherming van de natuurwaarden in de omliggende Natura 2000-gebieden, met toepassing van artikel 8:72, vijfde lid, van de Awb de hierna volgende voorlopige voorziening te treffen.

Voorts ziet de Afdeling aanleiding de raad met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, aanhef en onder a, van de Awb, op te dragen met inachtneming van hetgeen is overwogen in 19.6 een nieuw besluit te nemen.

Proceskosten

20. De raad dient ten aanzien van Foreland, de belangenvereniging, [appellant sub 10] en de stichting Leefbaar Halle Heide op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Ten aanzien van [appellant sub 1], [appellant sub 2], [appellante sub 5], [appellant sub 6], [appellant sub 7], Leefbaar Wittebrink en anderen en [appellant sub 9] bestaat geen aanleiding voor een vergoeding van proceskosten

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart geheel gegrond de beroepen van de vereniging Belangenvereniging Bos en Enk, [appellant sub 10] en de stichting Stichting Leefbaar Halle Heide, en gedeeltelijk gegrond het beroep van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Foreland Ontwikkeling B.V.;

II. vernietigt het besluit van de raad van de gemeente **Bronckhorst** van 30 juni 2011,

a. voor zover in artikel 14, lid 14.2.3, onder a, van de planregels, niet is opgenomen dat de inhoud van een recreatiewoning op het recreatiepark Bos en Enk de bestaande inhoud mag bedragen indien deze ten tijde van de inwerkingtreding van dit bestemmingsplan de 300 m³ overschrijdt,

b. voor zover het betreft de plandelen met de bestemming "Recreatie - verblijfsrecreatie" met de aanduidingen "specifieke vorm van recreatie - 8", "specifieke vorm van recreatie - 9" en "specifieke vorm van - 14" betreffende de gronden [locatie 8], de gronden nabij de Venneweg en nabij de Oude Ruurloseweg,

c. voor zover het betreft 3, lid 3.1.2, sub f, lid 3.2.7, lid 3.4.5, lid 3.8.2 en lid 3.8.3, artikel 4, lid 4.1.2, sub f, lid 4.8.2, lid 4.2.7, lid 4.4.5 en lid 4.8.3, en artikel 5, lid 5.1.2, sub f, lid 5.2.7, lid 5.4.5, lid 5.8.2 en lid 5.8.3, van de planregels;

III. draagt de raad van de gemeente **Bronckhorst** op om binnen 18 maanden na de verzending van deze uitspraak met inachtneming van hetgeen is overwogen in 5.7 en 19.8 een nieuw besluit te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;

IV. treft de voorlopige voorziening inhoudende dat voor gronden waaraan de bestemming "Agrarisch", "Agrarisch met waarden - Landschap" of "Agrarisch met waarden - Landschap en natuur" is toegekend, geldt dat de bestaande oppervlakte die ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan "Buitengebied Zelhem" rechtsgeldig werd gebruikt ten behoeve van een intensieve veehouderij(tak), met het daarbij behorende aantal dierplaatsen, wordt aangemerkt als de maximum oppervlakte die ten behoeve van dit gebruik mag worden gebruikt.

V. bepaalt dat de onder IV opgenomen voorlopige voorziening vervalt op het moment van inwerkingtreding van het door de raad van de gemeente **Bronckhorst** nieuw te nemen besluit;

VI. verklaart geheel ongegrond de beroepen van [appellant sub 1A] en [appellant sub 1B], [appellant sub 2], [appellante sub 5], [appellant sub 6], [appellant sub 7], de vereniging Vereniging Leefbaar Wittebrink en anderen, [appellant sub 9], [appellant sub 11], en voor het overige ongegrond het beroep van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Foreland Ontwikkeling B.V.;

VII. veroordeelt de raad van de gemeente **Bronckhorst** tot vergoeding van de in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten:

a. aan de vereniging Belangenvereniging Bos en Enk tot een bedrag van € 917,72 (zegge: negenhonderdzeventien euro en tweeënzeventig cent), waarvan € 874,00 is toe te rekenen aan door een derde verleende rechtsbijstand;

b. aan de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Foreland Ontwikkeling B.V. tot een bedrag van € 874,00 (zegge: achthonderdvierenzeventig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

c. aan [appellant sub 10] tot een bedrag van € 480,72 (zegge: vierhonderdtachtig euro en tweeënzeventig cent), waarvan

€ 437,00 is toe te rekenen aan door een derde verleende rechtsbijstand;

d. aan de stichting Stichting Leefbaar Halle Heide tot een bedrag van € 874,00 (zegge: achthonderdvierenzeventig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

VIII. gelast dat de raad van de gemeente **Bronckhorst** vergoedt aan

a. de vereniging Belangenvereniging Bos en Enk,

b. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Foreland Ontwikkeling B.V.,

c. de stichting Stichting Leefbaar Halle Heide

het door hen voor de behandeling van het beroep betaalde griffierecht ten bedrage van € 302,00 (zegge: driehonderdtwee euro) elk;

en aan

d. [appellant sub 10], het door haar voor de behandeling van het beroep betaalde griffierecht ten bedrage van € 152,00 (zegge: honderdtweënvijftig euro).

Aldus vastgesteld door mr. P.J.J. van Buuren, voorzitter, en drs. W.J. Deetman en mr. G. van der Wiel, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Vogel-Carprieaux, ambtenaar van staat.

w.g. Van Buuren w.g. Vogel-Carprieaux
voorzitter ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 5 december 2012

458-694-674.

[← Terug naar resultaten](#)

[MOBIELE WEERGAVE](#)

[RSS FEEDS](#)

[DISCLAIMER](#)

[LINKS](#)

[SITEMAP](#)

[THE COUNCIL OF STATE](#)

[LE CONSEIL D'ETAT](#)

[DER STAATSRAT](#)

Bijlage 2

**AANVULLING MER BESTEMMINGSPLAN
BUITENGEBIED ZELHEM**

GEMEENTE BRONCKHORST

17 oktober 2013
077211876:B - Definitief
B02047.000089.0100

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	6
2 Het voornemen	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Wat is maximaal planologisch mogelijk?	9
2.3 Scenario's en variant	10
2.4 De mogelijkheden t.o.v. de bestemmingsplannen in 1988 en 2011	13
3 Referentiesituatie	16
3.1 Inleiding	16
3.2 De referentiesituatie voor deze aanvulling	16
4 Effectbeoordeling	20
4.1 Studiegebied & planhorizon	20
4.2 Relevante effecten	20
4.3 Verkenning op emissieniveau	20
4.4 Natuur (incl. passende beoordeling)	21
4.4.1 Inleiding	21
4.4.2 Natura 2000-gebieden in invloedsgedebied	22
4.4.3 Beoordelingskader	22
4.4.4 Referentiesituaties	27
4.4.5 Effectbeoordeling	28
4.4.6 Effectscore	35
4.4.7 Mitigerende en compenserende maatregelen	35
4.4.8 Leemten in kennis en informatie	36
4.5 Geur	36
4.5.1 Methodiek	36
4.5.2 Effectbeoordeling	37
4.5.3 Effectscore	39
4.5.4 Mitigerende en compenserende maatregelen	40
4.5.5 Leemten in kennis en informatie	40
5 Conclusies en aanbevelingen	41
5.1 Conclusies	41
5.2 Aanbevelingen	42
Bijlage 1 Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven in de huidige situatie	43
Bijlage 2 Kaarten ammoniak	44
Bijlage 3 Kaarten geur	45

Colofon..... 46

Samenvatting

Inleiding

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Zelhem 2011' is op 5 december 2012 deels onherroepelijk geworden en heeft betrekking op het buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem, exclusief het landbouwon ontwikkelingsgebied (LOG) Halle-Heide. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan ligt het planMER Buitengebied Gemeente Bronckhorst (d.d. 27 april 2010; kenmerk B02023/CEO/080/000062/MW) ten grondslag en de aanvulling daarop (d.d. 14 september 2010; kenmerk B02023/CEO/0G1/000062/ws).

Volgens het oordeel van de Commissie voor de m.e.r. (oktober 2010; rapportnummer: 2316-63) was de essentiële informatie in het planMER en in de aanvulling uit 2010 aanwezig om het milieubelang voldoende mee te kunnen wegen in de besluitvorming. Volgens de Afdeling Bestuursrechtspraak (uitspraak van 5 december 2012) zijn de effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden, van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet onderzocht. Tevens is, volgens de Afdeling, de juiste referentiesituatie op basis van de feitelijke stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden niet gebruikt ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan en zijn de effecten op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen niet beoordeeld.

Deze aanvulling op het planMER gaat in op het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en gaat in op de scopewijziging van het bestemmingsplan. De aanvulling moet in samenhang met het planMER en de aanvulling uit 2010 worden gelezen. Het doel van deze aanvulling is het bieden van voldoende grondslag voor de besluitvorming rond de planreparatie. Met dit besluit vervalt de voorlopige voorziening op het bestemmingsplan voor het Buitengebied van Zelhem.

Scenario's en variant

Deze aanvulling op het planMER geeft inzicht in de milieugevolgen voor natuur en geurhinder, door de geboden ontwikkelruimte voor agrarische bouwpercelen in het gerepareerde bestemmingsplan voor het Buitengebied Zelhem.

In de aanvulling is het milieueffect van een tweetal scenario's en één variant onderzocht. Het betreft een realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario. De twee scenario's en de variant zijn hieronder uitgewerkt:

- Het realistisch scenario beschrijft de effecten van de ontwikkelmogelijkheden voor veehouderijen op agrarische bouwpercelen, zoals opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan en gebaseerd op een reële verwachting van groei en krimp van de veehouderijen.
- Het worst-case scenario richt zich op de mogelijkheden zoals opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij zijn de ontwikkelmogelijkheden van veehouderijen op agrarische bouwpercelen maximaal ingevuld. Uitgangspunt hierbij is de groei van alle veehouderijen en dus geen krimp. De modelmatige uitgangspunten zijn zeer theoretisch en de kans dat dit worst-case scenario daadwerkelijk plaatsvindt, is vrijwel nihil. De maximale milieueffecten zijn daardoor een overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.

- Een belangrijke voorwaarde voor het nieuwe bestemmingsplan is de uitvoerbaarheid binnen de voorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Daarvoor is van belang dat wordt aangetoond dat er een variant is waarbij de instandhoudingsdoelstellingen niet significant worden aangetast. Met andere woorden, dat de gemeente ervoor kan zorgen dat de stikstofdepositie op Natura 2000 niet toeneemt. Om die reden is de best-case variant op het worst-case scenario ontwikkeld, waarbij als eerste het worst-case scenario de basis vormt en vervolgens de stallen worden uitgevoerd conform de best beschikbare technieken.

In deze aanvulling is de juiste referentiesituatie gehanteerd en is ook het effect op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen beoordeeld.

Effecten

Uit het planMER en de aanvulling uit 2010 blijkt dat natuur en geur de maatgevend aspecten zijn voor het milieueffect van de maximale ontwikkelingsruimte van agrarische bouwblokken in het plangebied. In deze aanvulling zijn voor deze twee aspecten dan ook de milieueffecten van het realistisch scenario en worst-case scenario beoordeeld. De best-case variant op het worst-case scenario is alleen beoordeeld voor het aspect natuur, omdat voor deze variant alleen de stikstofdepositie relevant is. De overige aspecten zijn niet relevant voor de scopewijziging van het plan. Hiervoor is het planMER Buitengebied Bronckhorst (ARCADIS; 27 april 2010) en de aanvulling (ARCADIS; 14 september 2010) nog actueel.

Verkenning op emissieniveau

In een verkenning zijn de ammoniak- en geuremissies uitgerekend voor de referentiesituaties, het realistisch scenario, het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario.

De ammoniakemissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario neemt toe ten opzichte van de Huidige situatie - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie voor de Passende beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet). Deze toename wordt voor een deel veroorzaakt door de latente ruimte in de vergunningen (40%) en het feit dat de bedrijven op termijn moeten voldoen aan het Besluit huisvesting. Het voldoen aan Besluit Huisvesting is in de scenario's namelijk meegenomen als autonome ontwikkeling terwijl dit geen onderdeel is van de referentiesituatie in het kader van de Natuurbeschermingswet. Verder wordt de toename veroorzaakt door de groei van de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de scenario's en de variant.

Ook de geuremissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario neemt toe ten opzichte van de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER). Deze toename wordt voor een deel veroorzaakt door de latente ruimte in de vergunningen (40%). Verder wordt de toename veroorzaakt door de groei van de intensieve veehouderij in de scenario's en de variant.

Effecten van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario

Het effect van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario op het criterium "Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten" en de criteria "leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom" is weergegeven in de volgende tabel.

Aspect	Criterium	Realistisch scenario	Worst-case scenario	Best-case variant op het worst-case scenario
Natuur	Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten	-	--	--
Geur	Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	--	Niet beoordeeld
	Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	--	Niet beoordeeld

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Conclusies

Voor het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario kunnen significante negatieve effecten niet worden uitgesloten op de Natura 2000-gebieden Korenburgerveen, Landgoederen Brummen, Stelkampsveld, Uiterwaarden IJssel, Veluwe en de Beschermd Natuurmonumenten Wildenborch/Bosket en De Zumppe. Voor het realistisch scenario kunnen significant negatieve effecten ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel. Ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie kunnen significant negatieve effecten als gevolg van het realistisch scenario echter niet worden uitgesloten op deze twee Natura 2000-gebieden.

Ondanks het voorgaande is forse milieuwinst geboekt doordat de planologische mogelijkheden zijn ingeperkt ten opzichte van het bestemmingsplan van 1988 en 2011. In het vigerend plan uit 1988 is geen aanduiding opgenomen voor intensieve veehouderij. Ook het aantal agrarische bouw kavels in het nieuwe plan is nog maar 60% van het aantal kavels in het bestemmingsplan uit 1988. In het plan van 2011 was op alle agrarische bouw kavels in het verwevingsgebied intensieve veehouderij mogelijk.

Door het beperken van de ontwikkelmogelijkheden van veehouderijen op agrarische bouwpercelen is het potentieel aan ammoniakemissie afgenomen met 25% ten opzichte van het bestemmingsplan in 2011 en met 81% ten opzichte van het bestemmingsplan uit 1988.

De geursituatie verslechterd binnen en buiten de bebouwde kom. Deze verslechtering wordt vooral veroorzaakt doordat 40% van de emissierechten in bestaande milieuvergunningen niet zijn opgevuld. Wanneer het realistisch scenario wordt vergeleken met de vergunde situatie (huidige situatie vergund) dan kan men concluderen dat de geurbelasting binnen de bebouwde kom onveranderd blijft en buiten de bebouwde kom zelfs afneemt. Het worst-case scenario zorgt echter ook in vergelijking met de vergunde situatie voor een toename van de geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom.

Aanbevelingen

De gemeente kan toezien op een goede uitvoering van het bestemmingsplan en een goede leefomgeving door juist invulling te geven aan de controlerende en handhavende functie. Doordat gemiddeld 40% van de vergunde emissierechten niet wordt benut kan de gemeente door controle en handhaving milieuwinst boeken.

Het beleid ten aanzien van ammoniak en Natura 2000 krijgt nog gestalte met de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De gemeente wordt aangeraden dit goed te volgen en met de andere instanties (vooral het rijk en provincie) af te stemmen.

1 Inleiding

Aanleiding

Het bestemmingsplan 'Buitengebied Zelhem 2011' is op 5 december 2012 deels onherroepelijk geworden en heeft betrekking op nagenoeg het gehele buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem. Het landbouwwontwikkelingsgebied (LOG), aangewezen volgens het reconstructieplan Achterhoek en Liemers, valt buiten het plangebied. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan ligt het planMER Buitengebied Gemeente Bronckhorst (d.d. 27 april 2010; kenmerk B02023/CEO/080/000062/MW) ten grondslag en de aanvulling daarop (d.d. 14 september 2010; kenmerk B02023/CEO/0G1/000062/ws).

Op drie planonderdelen heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het raadsbesluit van 30 juni 2011 vernietigd. Met haar uitspraak van 5 december 2012 (zaaknummer: 201109053/1/R2) vernietigt de Afdeling o.a. de planregels over de intensieve veehouderij en draagt de Afdeling de gemeente op om binnen 18 maanden na de verzending van de uitspraak een nieuw besluit te nemen en dit op wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken. De Afdeling ziet aanleiding om als ordemaatregel, ter bescherming van de natuurwaarden in de omliggende Natura 2000-gebieden, een voorlopige voorziening te treffen met toepassing van artikel 8:72 vijfde lid, van de Awb. Tevens heeft de Afdeling bepaald dat deze voorlopige voorziening vervalt op het moment van inwerkingtreding van het door de raad van de gemeente Bronckhorst nieuw te nemen besluit.

Onderzoek onzorgvuldig uitgevoerd en gebaseerd op onjuiste uitgangspunten

De Afdeling stelt vast dat in het planMER en de aanvulling uit 2010 de effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden, van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet zijn onderzocht. Tevens is de juiste referentiesituatie op basis van de feitelijke stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden niet gebruikt ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan en zijn de effecten op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen niet beoordeeld.

De Afdeling merkt daarnaast op dat uit het planMER niet is af te leiden hoe het aspect geur is onderzocht. Hierdoor is het niet duidelijk of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in het plangebied kan worden gegarandeerd.

Op basis hiervan stelt de Afdeling dat de effectbeoordeling onzorgvuldig is uitgevoerd voor de milieuaspecten natuur en geur en is gebaseerd op onjuiste uitgangspunten.

Positief toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage

In het toetsingsadvies van 27 oktober 2010 (rapportnummer 2316-63) is de Commissie voor de milieueffectrapportage van mening dat in het planMER en de aanvulling uit 2010 samen de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming over deze bestemmingsplanherziening.

Waarom deze aanvulling

Deze aanvulling op het planMER en de aanvulling uit 2010 is een reactie op het oordeel van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voorliggende aanvulling dient in samenhang met het planMER en de aanvulling uit 2010 gelezen te worden. Het doel van deze aanvulling is het bieden van voldoende grondslag voor het nieuwe besluit van de raad van de gemeente Bronckhorst, waarmee de voorlopige voorziening vervalt op het moment van inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan voor het Buitengebied Zelhem.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de maximale planologische mogelijkheden beschreven voor de veehouderijlocaties in het plangebied en modelmatig vertaald naar een worst-case scenario. Ook zijn de modelmatige uitgangspunten beschreven van het realistisch scenario en de variant op het worst-case scenario. Verder worden de planologische mogelijkheden uit het bestemmingsplan in perspectief geplaatst ten opzichte van de planologische mogelijkheden in het bestemmingsplan uit 1988 en 2011. Hoofdstuk 3 beschrijft de referentiesituatie. In hoofdstuk 4 zijn de effecten op de Natura 2000 gebieden passend beoordeeld volgens art. 19j van de Natuurbeschermingswet 1998 en in hoofdstuk 5 is de aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat beoordeeld op basis van geureffecten. In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen en in de bijlagen de kaarten met de veehouderijlocaties, ammoniakdeposities en geurhinder.

2

Het voornemen

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk zijn de maximale planologische mogelijkheden voor veehouderijbedrijven beschreven aan de hand van de mogelijkheden voor nieuw- en hervestiging op bestaande bouwblokken met een agrarische bestemming en met de groeimogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven.

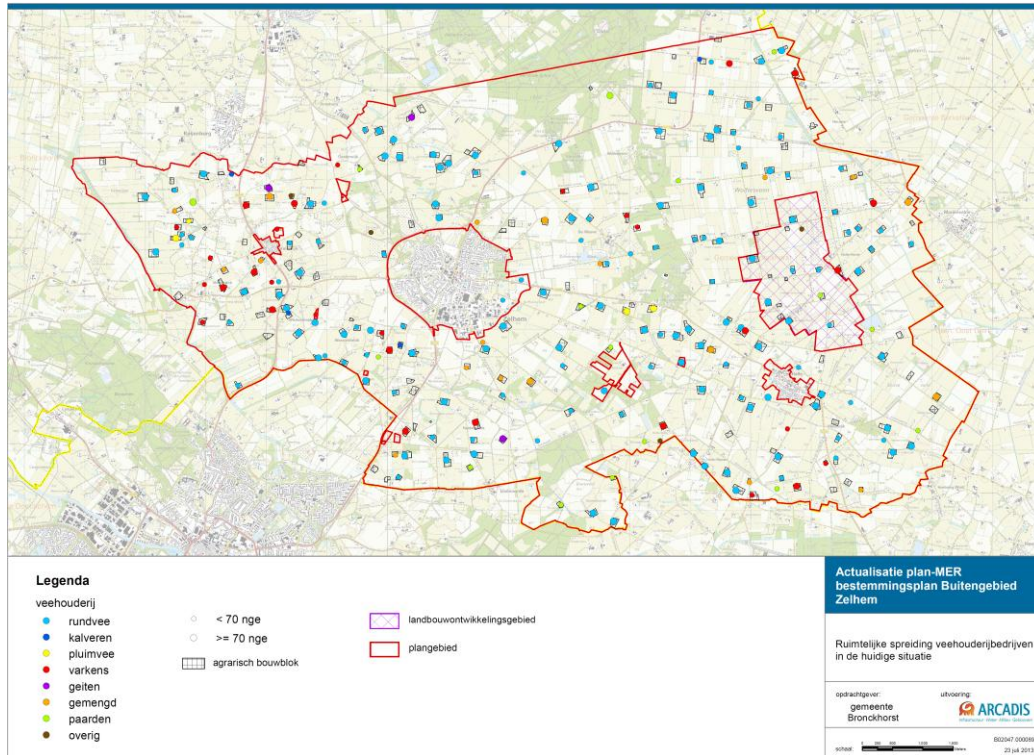
Het bestemmingsplan, zoals vastgesteld door de raad op 30 juni 2011, is te vinden via <http://www.ruimtelijkeplannen.nl>. Zoals beschreven in de inleiding zijn de planregels voor vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen vernietigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voor de actualisatie van het plan gelden de uitgangspunten zoals beschreven in de volgende paragraaf.

Op basis van de maximale planologische mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan zijn in dit hoofdstuk ook de te beoordelen scenario's en een variant op een scenario beschreven. Verder zijn in dit hoofdstuk de planologische mogelijkheden uit het nieuwe bestemmingsplan vergeleken met het bestemmingsplan uit 1988 en het bestemmingsplan uit 2011 dat door de Raad van State op onderdelen is vernietigd.

De ruimtelijke spreiding van veehouderijbedrijven in de huidige situatie binnen het plangebied is weergegeven in Afbeelding 1 en in bijlage 1. Deze spreiding is gebaseerd op een actueel milieuvergunningbestand van de gemeente Bronckhorst (d.d. maart 2013).

Er zijn 47 locaties met een agrarisch bouwblok met een aanduiding "intensieve veehouderij". Hiervan zijn 5 locaties gelegen in het extensiveringsgebied en 42 in het verwevingsgebied. Er zijn 127 locaties met een milieuvergunning of melding op een agrarisch bouwblok zonder aanduiding "intensieve veehouderij" en er zijn 37 locaties met een milieuvergunning/melding zonder agrarisch bouwblok. Daarnaast zijn er 44 locaties met een agrarisch bouwblok zonder dieren en zonder milieuvergunning of melding voor veehouderij.

Een aantal locaties in het buitengebied van Zelhem maakt geen deel uit van het plangebied. Voor deze locaties zijn of worden afzonderlijke bestemmingsplanprocedures doorlopen.

Afbeelding 1: Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven in de huidige situatie (bron: Gemeente Bronckhorst).

2.2 WAT IS MAXIMAAL PLANOLOGISCH MOGELIJK?

Deze paragraaf beschrijft de maximale ontwikkelingsruimte op agrarische bouwblokken in het plangebied. Het betreft de ontwikkelingsruimte voor nieuwe bedrijven door nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling van agrarische bedrijven, maar ook de ruimte door het uitbreiden van bestaande agrarische bedrijven.

Nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling van agrarische bedrijven

- Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen en grondgebonden agrarische bedrijven is uitgesloten.
- Hervestiging van een agrarisch bedrijf op een voormalig agrarisch bouwvlak of bij een burgerwoning is niet mogelijk.
- Hervestiging van een intensieve veehouderij op een bestaand agrarisch bouwvlak is niet toegestaan.
- Hervestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf op een bestaand agrarisch bouwvlak is mogelijk tot een omvang van maximaal 1,5 ha.
- Omschakeling van een intensieve veehouderij naar een grondgebonden agrarisch bedrijf is toegestaan.
- Omschakeling van een (grondgebonden) agrarisch bedrijf naar een intensieve veehouderij is niet toegestaan.

Uitbreiding van agrarische bedrijven

- De maximale omvang van een agrarisch bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf is na uitbreiding vastgelegd op 1,5 ha.
- De maximale omvang van een agrarisch bouwvlak met de aanduiding intensieve veehouderij is na uitbreiding vastgelegd op 1 ha.

2.3 SCENARIO'S EN VARIANT

In voorliggende aanvulling wordt het milieueffect van een tweetal scenario's en een variant op een scenario beoordeeld. Het effect van het realistisch scenario en het worst-case scenario op het aspect natuur en geur is in hoofdstuk 4 beoordeeld. Voor de variant op het worst-case scenario is in hoofdstuk 4 alleen het effect op het aspect natuur beoordeeld. Hieronder zijn de uitgangspunten van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario beschreven.

Realistisch scenario

Intensieve veehouderij

Uitgangspunt bij het realistisch scenario is dat bedrijven met IV (varkens, pluimvee, vleeskalveren en geiten) zonder IV-bouwblok stoppen met de bedrijfsvoering. Ook IV-bedrijven met een beperkte economische omvang (kleiner dan 40 nge) stoppen met de bedrijfsvoering, omdat zij de gevraagde investeringen niet aan kunnen. Een ander uitgangspunt in dit scenario is dat ook IV-bedrijven met een omvang van tussen 40 en 70 nge in extensiveringsgebied stoppen in de planperiode. Dat geldt ook voor de bedrijven met een IV-neventak en een omvang van tussen de 40 en 70 nge. De IV-bedrijven met een grotere omvang dan 70 nge in extensiveringsgebied zijn aangeduid als blijvers. De overige IV-bedrijven (tenzij IV-bedrijven met konijnen met een omvang van meer dan 70 nge (aangeduid als blijvers)) groeien in dit scenario tot een bouwvlak van 1 hectare mits deze groei mogelijk is op basis van het bouwblok en hiervoor voldoende geurruimte aanwezig is.

Door de stoppers IV in het realistisch scenario komt er 825 nge IV vrij. Dit is ruim 21% van het totaal aan nge IV in de huidige vergunde situatie (=3902 nge). De 825 nge IV zijn modelmatig verdeeld over de bedrijven met intensieve veehouderij die nog ruimte hebben om te groeien.

Melkrundveehouderij

Uitgangspunt bij het realistisch scenario is dat bedrijven met melkrundvee zonder agrarisch bouwblok stoppen met de bedrijfsvoering. Ook melkrundveebedrijven met een bedrijfsomvang kleiner dan 40 nge stoppen met de bedrijfsvoering. Verder is ervan uitgegaan dat bedrijven met een neventak melkrundvee tussen de 40 en 70 nge stoppen met de bedrijfsvoering. De overige melkrundveebedrijven groeien in dit scenario tot een bouwvlak van 1,5 hectare mits deze groei mogelijk is op basis van het bouwblok.

Door de stoppers melkrundvee in het realistisch scenario komt er 1399 nge melkrundvee vrij. Dit is ruim 10% van het totaal aan nge melkrundvee in de huidige vergunde situatie (13292 nge). Deze nge's zijn verdeeld over de groeiers.

Worst-case scenario

In dit scenario zijn de maximale mogelijkheden modelmatig vertaald naar een worst-case scenario. In het worst-case scenario zijn de intensieve veehouderijen met bouwblokken gelegen in extensiveringsgebied meegenomen als blijvers. Deze bedrijven behouden modelmatig het aantal stuks vee dat maximaal mogelijk is volgens milieuvergunning of melding. Uitzondering is het pluimveebedrijf dat verplaatst naar het landbouwontwikkelingsgebied Halle Heide. Dit bedrijf stopt op de huidige locatie in het verwevingsgebied.

Afbeelding 2: Verplaatsing pluimveebedrijf naar het LOG Halle Heide.

De intensieve veehouderijen met een agrarisch bouwblok, een aanduiding “intensieve veehouderij” en gelegen in verwevingsgebied groeien op basis van de al aanwezige diersoorten (varkens, pluimvee, vleeskalveren, geiten) tot aantallen behorend bij een bouwblokkoppervlak van 1 ha (dieraantallen volgens de aannames van Commissie Van Doorn¹), voor zover de milieuruimte ten aanzien van geurhinder dit toelaat. De grondgebonden veehouderijen met een agrarisch bouwblok (met een milieuvergunning en/of melding) groeien in melkrundvee tot een bouwblokkoppervlak van 1,5 ha (dieraantallen volgens Commissie van Doorn).

Voor de 44 locaties met een agrarisch bouwblok zonder milieuvergunning en/of een melding voor het houden van vee, is er van uitgegaan dat deze omschakelen naar een grondgebonden veehouderij (melkrundvee) tot 1,5 ha (dieraantallen volgens Commissie Van Doorn).

De 37 locaties met een milieuvergunning en/of melding zonder agrarisch bouwblok zijn meegenomen als blijvers. Deze bedrijven behouden de omvang conform de milieuvergunning of melding.

Best-case variant op het worst-case scenario

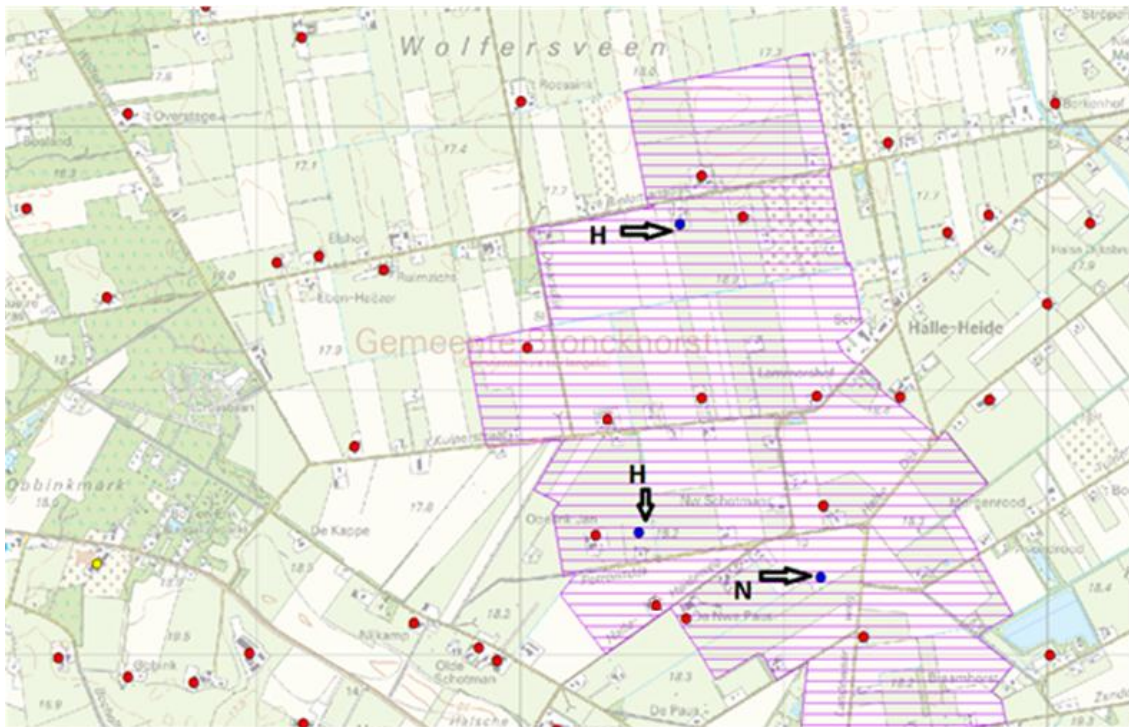
In aanvulling op het worst-case scenario is er voor het aspect natuur een extra variant gedefinieerd en doorgerekend: de best-case variant op het worst-case scenario. Hierbij is er vanuit gegaan dat alle bedrijven in het plangebied de huidige veestapel op de voor wat betreft ammoniak emissie best beschikbare stallen zetten. Daarnaast worden de bouwblokken opgevuld met vee conform het worst-case scenario met dien verstande dat ook hier de bedrijven groeien op basis van stallen met de laagst mogelijke emissiewaarden voor ammoniak. Deze variant is voor het aspect natuur (stikstofbelasting) extra onderzocht en beschreven, om aan te geven of en hoe via bronmaatregelen aan de stallen significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden voorkomen kunnen worden. Dit betreft een modelmatige benadering en is bedoeld om te onderzoeken of het nieuwe bestemmingsplan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998.

¹ Commissie Van-Doorn: Al het vlees duurzaam; De doorbraak naar een gezonde, veilige en gewaardeerde veehouderij in 2020

Autonome ontwikkeling

Verder is er in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario rekening gehouden met de autonome ontwikkeling van het LOG Halle Heide. Dit betreft de verplaatsing van het pluimveebedrijf Tieltjes naar het LOG (maximaal 1,5 ha aan agrarisch bouwblok met aanduiding “intensieve veehouderij”) en twee bestaande agrarische bouwblokken in het LOG waarop hervestiging van een intensieve veehouderij mogelijk is. Voor Tieltjes is een concrete vergunningsaanvraag het uitgangspunt. De locatie van de twee hervestigingen zijn bepaald op basis van de vastgestelde visie voor het LOG en modelmatig ingevuld met 500 zeugen gesloten op 1,5 ha bouwblok. De ruimtelijke visie LOG Halle Heide² is voor wat betreft het onderdeel nieuwvestiging daarmee niet meer het uitgangspunt voor de modelmatige inrichting van het LOG. Reden hiervoor is paragraaf 2.5.13 uit de Omgevingsverordening van de provincie Gelderland³.

In deze paragraaf is bepaald dat in bestemmingsplannen, die betrekking hebben op een of meerdere landbouwontwikkelingsgebieden, nieuwvestiging van niet-grondgebonden bedrijven is uitgesloten. Uitzondering zijn de bedrijven die vóór 14 mei 2013 een concreet verzoek tot vestiging bij de gemeente hebben ingediend.

Afbeelding 3: De locaties in het LOG met de modelmatige aannames voor hervestiging (H) en nieuwvestiging (N).

Een tweede autonome ontwikkeling waarmee rekening is gehouden is het feit dat in de planperiode alle bestaande en nieuwe stallen moeten voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Dit Besluit is op 1 april 2008 in werking getreden. Met dit besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissie-arme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissie-arm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.

² De ruimtelijke visie LOG Halle heide is op 26 november 2009 vastgesteld door de raad van gemeente Bronckhorst

³ De Omgevingsverordening is als ontwerp vastgesteld door GS op 14 mei 2013.

Op veehouderijen die vanaf 1 januari 2010 in overtreding zijn van het Besluit huisvesting is mogelijk landelijk gedoogbeleid van toepassing. Dit is uitgewerkt in het Actieplan ammoniak (bron: Kenniscentrum InfoMil).

2.4 DE MOGELIJKHEDEN T.O.V. DE BESTEMMINGSPLANNEN IN 1988 EN 2011

In deze paragraaf is verkend wat maximaal planologisch mogelijk is volgens het bestemmingsplan uit 1988 en het bestemmingsplan uit 2011 dat door de Raad van State op onderdelen is vernietigd.

Deze mogelijkheden zijn vergeleken met het voorliggende bestemmingsplan in het aantal hectare aan agrarisch bouwblok en het potentieel aan ammoniakemissie in kg per hectare per jaar.

Tabel 1: Bouwblokanalyse tussen het bestemmingsplan uit 1988, 2011 en 2013. * Op basis van een schatting. ** Dit is incl. de huidige locatie Tieltsjes (1,2 ha). *** De potentiële emissie veroorzaakt door intensieve veehouderij in het extensiveringsgebied in de plannen uit 2011 en 2013 is gebaseerd op de vergunde emissies (=16.500 kg NH₃/jr).

	BP 1988	Ontwikkeling	Max opp (ha)	BP 2011	Ontwikkeling	Max opp (ha)	BP 2013	Ontwikkeling	Max opp (ha)
Agrarische bouwblokken	529	1 ha iv	529	249		249	225		
Agrarische bouwblokken met vee							174		
Agrarische bouwblokken zonder vee							44	1,5 ha mv	66
Verwevings- gebied				224*	1 ha iv	224	158		
Agrarisch bouwblok iv							42	1 ha iv	52,4
Agrarisch bouwblok							116	1,5 ha mv	186,6
Extensiverings- gebied				25*			16		
Agrarisch bouwblok iv				5*	Blijvers	6,7	5	Blijvers	6,7**
Agrarisch bouwblok				20*	1,5 ha mv	30	11	1,5 ha mv	16,6
Totaal iv (ha)			529			224			52
Totaal mv (ha)			0			30			269
Totaal iv + mv (ha)			529			254			321
Potentiële emissie iv (kg NH ₃ /jr)			5290000			2256500***			540500***
Potentiële emissie mv (kg NH ₃ /jr)			0			52710			472984
Totaal (kg NH ₃ /jr)			5290000			2309210			1013484
T.o.v. 1988			100%			44%			19%

Conclusies

Door aanpassingen van de planologische mogelijkheden is ten opzichte van het bestemmingsplan van 1988 en 2011 een flinke milieuwinst geboekt. Het potentieel aan ammoniakemissie is ten opzichte van het bestemmingsplan in 2011 namelijk afgenomen met 25% en ten opzichte van het bestemmingsplan uit 1988 zelfs afgenomen met 81%.

Dit grote verschil is voor een belangrijk deel te verklaren aan de vergaande beperking aan ontwikkelingsruimte voor intensieve veehouderij. In het vigerend plan uit 1988 is immers geen aanduiding opgenomen voor intensieve veehouderij. Ook het aantal agrarische bouw kavels in het nieuwe plan is nog maar 60% van het aantal kavels in het bestemmingsplan uit 1988.

Ook t.o.v. het bestemmingsplan uit 2011 is het potentieel aan ammoniakemissie in het nieuwe bestemmingsplan meer dan gehalveerd. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat in het plan van 2011 in het verwevingsgebied op alle agrarische bouw kavels intensieve veehouderij mogelijk was.

Toelichting

Het potentieel aan ammoniakemissie per plansituatie is berekend met behulp van de volgende aannames:

- In het bestemmingsplan uit 1988 is de vestiging van een vorm van intensieve veehouderij op alle agrarische bouw kavels mogelijk. Dat gold ook voor alle agrarische bouw kavels in het verwevingsgebied van het plan uit 2011 dat vernietigd is door de Raad van State. Daarom is het potentieel aan ammoniakemissie op deze bouw blokken 10.000 kg ammoniak per hectare. Dit is gebaseerd op een standaard pluimveebedrijf met 1 ha aan bouw blok (bron: Cie van Doorn).
- Als er geen intensieve veehouderij mogelijk is op een agrarisch bouw blok dan is het potentieel aan ammoniakemissie op deze bouw blokken 1.757 kg ammoniak per hectare. Dit is gebaseerd op een standaard melkveebedrijf met 1 ha aan bouw blok (bron: Cie van Doorn).

De agrarische bouw blokken in het landbouwontwikkelingsgebied Halle-Heide vallen buiten de scope van het nieuwe bestemmingsplan en doen dus niet mee in de bouw blokanalyse.

De volgende modelmatige aannames zijn gedaan voor de ontwikkelingsruimte per bestemmingsplan:

Tabel 2: Ontwikkelingsruimte per bestemmingsplan.

1988	2011	2013
Op alle bouw blokken is 1 ha aan intensieve veehouderij mogelijk. Er is geen ruimte voor nieuwvestiging van veehouderijbedrijven of voor het omschakelen van wonen naar agrarisch.	Voor de analyse zijn de bouw blokaantallen uit het jaar 2008 gebruikt. Deze situatie lag ten grondslag aan het plan uit 2011. Alle agrarische bouw blokken in het verwevingsgebied groeien naar 1 ha aan intensieve veehouderij en alle agrarische bouw blokken in het extensiveringsgebied groeien naar 1,5 ha aan melkrundvee. Het omschakelen van wonen of niet-agrarische bedrijvigheid naar veehouderij is niet mogelijk.	Alleen de agrarische bouw blokken met aanduiding i.v. mogen groeien tot maximaal 1,0 ha aan intensieve veehouderij. De hervestiging van grondgebonden bedrijven is mogelijk op agrarische bouw blokken zonder vee. Dit zijn bijvoorbeeld de akkerbouwbedrijven of de voormalig agrarische bedrijven. Het omschakelen van grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij is niet mogelijk en het omschakelen van de bestemming 'wonen' naar 'agrarisch' is ook niet mogelijk. Rundveebedrijven mogen tot maximaal 1,5 ha aan agrarisch bouw blok groeien en als het bestaande bedrijf nu al groter is dan is de bestaande omvang het uitgangspunt.

3

Referentiesituatie

3.1 INLEIDING

Volgens de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is de juiste referentiesituatie op basis van de feitelijke deposities op Natura 2000-gebieden niet gebruikt ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan en zijn de effecten op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen niet beoordeeld.

Bestuursorganen moeten bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening houden met potentieel schadelijke effecten voor Natura 2000-gebieden (artikel 19j, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998). Voor plannen die significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, maakt het bestuursorgaan een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied, alvorens het plan vast te stellen (de zogenoemde plantoets; artikel 19j, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998). De vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak komt erop neer dat voor de plantoets moet worden uitgegaan van de huidige, feitelijke – legale - situatie als referentiekader. Niet-benutte bouw- en gebruiksmogelijkheden die in een nieuw bestemmingsplan opnieuw worden bestemd en die kunnen leiden tot ontwikkelingen met mogelijk significante gevolgen, moeten voorafgaand aan de vaststelling van dat plan passend beoordeeld worden, tenzij zij eerder passend zijn beoordeeld en die passende beoordeling nog actueel is.

De referentiesituatie in het plan-MER van 2010 bestaat uit de vergunde situatie in oktober 2008 en als autonome ontwikkeling een correctie op de emissieplafonds vanwege het Besluit huisvesting. Dit besluit bepaalt dat dierenverblijven, waarvoor emissiearme huisvestingsystemen beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Aanvullend is de invulling van het LOG Halle Heide meegenomen als autonome ontwikkeling volgens de vastgestelde ruimtelijke visie⁴. Volgens deze visie is de (her)vestiging van maximaal vijf grote intensieve veehouderijen mogelijk.

3.2 DE REFERENTIESITUATIE VOOR DEZE AANVULLING

Voor deze aanvulling is opnieuw de referentiesituatie bepaald. De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie, waarmee het realistisch scenario, worst-case scenario en de variant op het worst-case scenario vergeleken moet worden.

Toegesplitst op de milieueffecten van de veehouderij is de referentiesituatie opgebouwd uit:

- Bouwvlakken en vergunningen voor de veehouderijen, voor zover deze feitelijk zijn ingevuld.
- Bouwvlakken en vergunningen die nog niet (volledig) zijn ingevuld, maar wel op korte termijn worden ingevuld.

⁴ Ruimtelijke Visie LOG Halle Heide (gemeente Bronckhorst; 26 november 2009).

- Ontwikkelingen in de veehouderij op basis van andere reeds genomen besluiten (de zogenaamde autonome ontwikkeling), zoals het Besluit huisvesting met eisen aan stalsystemen (maximale emissies per dier) en bestuurlijke afspraken⁵ rond de hervestiging van bedrijven in het LOG Halle Heide.

Het bepalen van de realisatie van de vergunde ruimte in de huidige situatie en de plannen voor realisatie op korte termijn (bijvoorbeeld binnen drie jaar), vraagt om een forse onderzoeksinspanning. Het betreft zowel milieuvergunningen als meldingen die vallen onder een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) vanuit de Wet milieubeheer, samen aangeduid als vergunningen. De vergunningen van veehouderijen worden systematisch door gemeenten en provincie geregistreerd; informatie over concrete initiatieven of plannen om te investeren (of juist niet) is echter veel minder goed toegankelijk en blijft een momentopname.

Daarom is de volgende aanpak gehanteerd:

- Op basis van de vergunde rechten van de veehouderijen in het plangebied en omgeving wordt de (vergunde) milieubelasting in beeld gebracht. Dus de milieubelasting op basis van de vergunde stalsystemen en het vergunde aantal dieren (Huidige situatie vergund).
- Uitgaande van de normen (maximale emissie per dierplaats) uit het Besluit huisvesting wordt geschat hoe de milieubelasting zich ontwikkeld indien het nu vergunde aantal dieren is gehuisvest in stallen volgens die maximale emissiewaarden. Dus het huidig vergunde aantal dieren en de emissie per dier voldoet aan de eisen uit dit besluit. Ook wordt er als autonome ontwikkeling rekening gehouden met het LOG Halle Heide (Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling).
- Uitgaande van de CBS landbouwtellingen wordt op gemeenteniveau een inschatting gemaakt van het verschil tussen het vergunde aantal dierplaatsen (milieuvergunningen) en de opgave van het daadwerkelijk aantal dieren dat gemiddeld aanwezig is (CBS metellingen)(zie hieronder).
- De milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie (Huidige situatie vergund) en op basis van de autonome ontwikkeling (Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling) kan met dat verschil worden “gecorrigeerd” om ten behoeve van de effectvergelijking het realistisch scenario, worst-case scenario en de variant op het worst-case scenario te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel) en met een inschatting van de huidige milieubelasting (Huidige situatie vergund - CBS-correctie veestapel).

Hieronder worden de verschillende situaties kort toegelicht:

- *Huidige situatie vergund*
Met deze situatie wordt inzichtelijk wat de milieubelasting is van de aanwezige veehouderijen binnen de verleende vergunningen. De basis voor deze situatie zijn de dieraantallen en stallen op basis van de verleende vergunningen.
- *Huidige situatie - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie voor passende beoordeling)*
Deze situatie beschrijft de huidige situatie zoals de veehouderijen momenteel feitelijk in bedrijf zijn. Voor deze situatie gebruiken we het percentuele verschil tussen de vergunde rechten en werkelijk aanwezige dieren binnen de gemeente Bronckhorst. Het percentage verrekenen we met de huidige situatie vergund.
- *Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling*
De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie vergund echter wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan het Besluit huisvesting. Ook is er rekening gehouden met de invulling van het LOG Halle Heide.

⁵ Actieve informatievoorziening door het college aan de leden van de raad (d.d. 11 juni 2013; kenmerk: Z30479/INT13-17181)

- *Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER)*
De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie CBS. Echter, er wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan het Besluit huisvesting en er is rekening gehouden met de invulling van het LOG Halle Heide. Voor ammoniak en geur is er sprake van een ingeschatte afwijking tussen de Huidige situatie vergund en de Huidige situatie vergund + Besluit huisvesting - CBS-correctie veestapel van 40%.

Vergund versus werkelijk gebruik

Zoals ook de Commissie voor de m.e.r. in haar adviezen aangeeft, is de vergunde situatie voor veehouderij niet altijd in overeenstemming met het werkelijke aantal gehouden dieren. Daarom is inzichtelijk gemaakt hoe groot dit verschil ongeveer is binnen de gemeente Bronckhorst. De vergelijking is gemaakt aan de hand van de metingen van het CBS. Verschillende oorzaken kan het verschil tussen beide cijfers verklaren:

- Door verschillen in wijze van registreren (locatie inrichting versus locatie eigenaar).
- Door functionele leegstand (afvoeren van slachtvee, schoonmaken van de stallen).
- Doordat bedrijven in opbouw zijn en daarom de vergunde ruimte nog niet volledig benutten.
- Omdat bedrijven zijn gestopt maar waarvan de vergunningen nog niet zijn ingetrokken.
- Omdat bedrijven structureel of vanwege marktomstandigheden hun vergunde ruimte niet benutten.

Consequenties voor referentiesituatie ammoniak en geur

In Tabel 3 is het verschil in de huidige (werkelijke) bezetting (CBS-gegevens uit 2009⁶) versus de vergunde situatie weergegeven voor ammoniak. Wanneer rekening wordt gehouden met de functionele leegstand die al is verdisconteerd in de wettelijke emissiefactoren per dier (gemiddeld 5 tot 10%) en bedrijven die in opbouw zijn, is de latente vergunde ruimte binnen de gemeente Bronckhorst op basis van deze vergelijking circa 42% tot 47%. In de berekeningen voor ammoniak en geur die verder in dit MER zijn opgenomen, is uitgegaan van een verschil van 40%.

Tabel 3: Verschil werkelijk gebruik versus vergunde situatie ammoniak.

Diercategorie	CBS 2009 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund NH ₃	Bezetting %	Indicatie CBS emissie NH ₃ bezetting x emissie
Melk- en kalf-, vlees- en weidekoeien	21210	42868	396535	49%	196195
Overig melk- en fokvee	17671	31115	121398	57%	68945
Vleeskalveren	1300	1992	1458	65%	952
Overig vlees- en weidevee	4370	5133	29374	85%	25008
Schape	5635	5635	3953	100%	3953
Geiten	3005	2787	4590	108%	4949
Biggen	32187	55887	7462	58%	4298
Fokvarkens	11605	20150	34310	58%	19760
Vleesvarkens	62790	135043	325133	46%	151175

⁶ Volgens de aanvulling plan-MER Buitengebied Gemeente Bronckhorst (ARCADIS; 14 september 2010)

Diercategorie	CBS 2009 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund NH ₃	Bezetting %	Indicatie CBS emissie NH ₃ bezetting x emissie
Leghennen (inclusief ouderdieren)	248345	325603	29901	76%	22806
Vleeskuikens (inclusief ouderdieren)	319621	593188	39025	54%	21027
Overig pluimvee	0	12039	2526	0%	0
Overige hokdieren	2495	8316	2720	30%	816
Paarden en pony's	1316	2326	9681	57%	5477
Totaal			1008066		525361
Verschil tussen vergunningen en CBS					52%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)					40%

4

Effectbeoordeling

4.1 STUDIEGEBIED & PLANHORIZON

De scopewijziging van het bestemmingsplan Buitengebied Zelhem is de aanleiding voor voorliggende aanvulling. Deze aanvulling op het planMER en de aanvulling uit 2010 brengt daarom de milieugevolgen voor het woon- en leefklimaat (geurhinder) en voor de beschermde natuurgebieden in beeld met als plangebied het buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem. Het studiegebied, waarvoor de milieueffecten zijn beoordeeld, is het plangebied en de directe omgeving tot circa 10 kilometer rond het plangebied voor de beschermde natuurgebieden. De planhorizon is het jaar 2023.

4.2 RELEVANTE EFFECTEN

De veehouderij kenmerkt zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu. Uit het planMER en de aanvulling uit 2010 blijkt dat de volgende aspecten maatgevend zijn voor het milieueffect van de maximale ontwikkelingsruimte van agrarische bouwblokken in het plangebied:

- Ammoniak en beschermde natuurgebieden.
- Geurhinder.

Van deze twee aspecten zijn de effecten beoordeeld in de volgende paragrafen nadat eerst op emissieniveau de effecten zijn verkend. De overige aspecten zijn niet relevant voor de scopewijziging van het plan. Hiervoor is het planMER Buitengebied Bronckhorst (ARCADIS; 27 april 2010) en de aanvulling (ARCADIS; 14 september 2010) nog actueel.

4.3 VERKENNING OP EMISSIENIVEAU

In een verkenning zijn de ammoniak- en geuremissies uitgerekend voor de referentiesituaties, het realistisch scenario, het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario. In Tabel 4 zijn de emissies uitgerekend voor het buitengebied van Zelhem.

Tabel 4: Emissies ammoniak en geur per variant voor het buitengebied van Zelhem.

	Bedrijven	Nge	NH3 (kg/jr)	Ou
Huidige situatie vergund	211	18446	248896	893524
Huidige situatie - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie voor passende beoordeling)	211	11068	149338	536114
Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling	210	18323	195922	793372
Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER).	210	10994	117553	476023
Realistisch scenario	210	18320	190795	722722
Worst-case scenario	254 ⁷	64284	640132	1688733
Best-case variant op het worst-case scenario	254	65195	312494	1583811

Zoals blijkt uit Tabel 4 neemt de ammoniakemissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario toe ten opzichte van de Huidige situatie - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie voor de Passende beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet). Deze toename wordt voor een deel veroorzaakt door de latente ruimte in de vergunningen (40%) en het feit dat de bedrijven op termijn moeten voldoen aan het Besluit huisvesting. Het voldoen aan Besluit Huisvesting is in de scenario's namelijk meegenomen als autonome ontwikkeling terwijl dit geen onderdeel is van de referentiesituatie in het kader van de Natuurbeschermingswet. Verder wordt de toename veroorzaakt door de groei van de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de scenario's en de variant.

Uit Tabel 4 blijkt ook dat de geuremissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario toeneemt ten opzichte van de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER). Deze toename wordt voor een deel veroorzaakt door de latente ruimte in de vergunningen (40%). Verder wordt de toename veroorzaakt door de groei van de intensieve veehouderij in de scenario's en de variant.

4.4 NATUUR (INCL. PASSENDE BEOORDELING)

4.4.1 INLEIDING

De toename van ammoniakemissies als gevolg van het bestemmingsplan heeft een toename van de stikstofdepositie in de omgeving tot gevolg. Gezien het feit dat er een aantal Natura 2000-gebieden in het studiegebied van het plangebied liggen zijn hiervoor de effecten in beeld gebracht met een passende beoordeling. Deze passende beoordeling is onderdeel van voorliggende aanvulling.

⁷ Waarvan 44 locaties met een agrarisch bouwblok zonder milieuv vergunning en/of een melding voor het houden van vee.

In deze paragraaf zijn de effecten van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario beoordeeld op de omliggende Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. De deposities zijn berekend met hetzelfde verspreidingsmodel "OPS-pro" als gebruikt in het planMER Buitengebied.

4.4.2 NATURA 2000-GBIEDEN IN INVLOEDSGEBIED

De commissie voor de m.e.r. geeft in haar *advies Natura 2000 en verzurende/vermestende deposities in m.e.r.* aan dat naar effecten van stikstofdepositie gekeken moet worden tot een afstand van 10 kilometer en zelfs nog verder wanneer daar aanleiding toe is. In voorliggende effectbeoordeling wordt derhalve nader ingegaan op effecten van het bestemmingsplan op de volgende Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten in de omgeving van het plangebied:

- Natura 2000-gebied Korenburgerveen.
- Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen.
- Natura 2000-gebied Stelkampsveld.
- Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel.
- Natura 2000-gebied Veluwe.
- Beschermd Natuurmonument Wildenborch/Bosket.
- Beschermd Natuurmonument De Zumpe.

Een toelichting op deze Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelen van deze gebieden is opgenomen in het planMER (inclusief passende beoordeling) en de aanvulling uit 2010.

4.4.3 BEOORDELINGSKADER

Kritische depositiewaarde

Voor een kwantitatieve beoordeling van het effect van stikstofdepositie op de kwalificerende habitats van de Natura 2000-gebieden wordt gebruik gemaakt van de kritische depositiewaarde. Met de term 'kritische depositiewaarde voor stikstof (KDW) wordt bedoeld: "de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische stikstofdepositie" (Van Dobben et al., 2012). Als de stikstofdepositie hoger is dan de kritische depositiewaarde, dan zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten. In het rapport Van Dobben et al. (2012) zijn de kritische depositiewaarden van alle habitattypen opgenomen. Dit rapport betreft een actualisatie en uitbreiding van de eerdere versie (Van Dobben en Van Hinsberg, 2008), waar de kritische depositiewaarden in het planMER (inclusief passende beoordeling) en de aanvulling uit 2010 op zijn gebaseerd. In Tabel 5 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in het invloedsgebied weergegeven, en is per habitatype zowel de oude (2008) als de nieuwe (2012) kritische depositiewaarde opgenomen. In deze effectbeoordeling wordt de achtergronddepositiewaarde en de stikstofdepositietoename als gevolg van het bestemmingsplan vergeleken met de nieuwe kritische depositiewaarden. Voor de vergelijking met het planMER (inclusief passende beoordeling) en de aanvulling uit 2010 zijn hier ook de oude waarden nog weergegeven.

Tabel 5: De instandhoudingsdoelstellingen (habitattypen) van de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in het invloedsgebied en de bijbehorende kritische depositiewaarden. Voor de habitattypen is zowel de nieuwe (2012) als de oude (2008) kritische depositiewaarde (KDW) weergegeven.

Habitat-type Code	Naam	Natura 2000-gebied	Nieuwe KDW (2012) (mol N/ha/jr)	Drempelwaarde provincie Gelderland (0,5%/ 1% van nieuwe KDW)	Oude KDW (2008) (mol N/ha/jr)	Drempelwaarde provincie Gelderland (0,5%/ 1% van nieuwe KDW)
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	Veluwe	1071	5,36	1100	5,5
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	Veluwe	1071	5,36	1100	5,5
H2330	Zandverstuivingen	Veluwe	714	3,57	740	3,7
H3130	Zwakgebufferde vennen	Veluwe, Stelkampsveld en Landgoederen Brummen	571	2,86	410	2,05
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Uiterwaarden IJssel	2143	21,43	2100	21,0
H3160	Zure vennen	Veluwe	714	3,57	410	2,05
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (watteranonkel)	Veluwe en De Zumppe	>2400	>12	>2400	>12
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	Uiterwaarden IJssel	>2400	>24	>2400	>24
H3270	Slikkige rivieroeveren	Uiterwaarden IJssel	>2400	>24	>2400	>24
H4010A	Vochtige heiden op zandgronden	Veluwe, Korenburgerveen, Stelkampsveld en Landgoederen Brummen	1214	6,07	1300	6,5
H4030	Droge heiden	Veluwe en Stelkampsveld	1071	5,36	1100	5,5
H5130	Jeneverbesstruwelen	Veluwe	1071	5,36	2180	10,9
H6120	Stroomdalgraslanden	Uiterwaarden IJssel	1286	12,86	1250	12,5
H6230	Heischrale graslanden	Veluwe, Stelkampsveld en Landgoederen Brummen	857	4,29	830	4,15
H6410	Blauwgraslanden	Veluwe, Korenburgerveen,	1071	5,36	1100	5,5

Habitat-type Code	Naam	Natura 2000-gebied	Nieuwe KDW (2012) (mol N/ha/jr)	Drempelwaarde provincie Gelderland (0,5%/ 1% van nieuwe KDW)	Oude KDW (2008) (mol N/ha/jr)	Drempelwaarde provincie Gelderland (0,5%/ 1% van nieuwe KDW)
		Stelkampsveld en Landgoederen Brummen				
H6430A	Ruigten en zomen, moerasspirea	Uiterwaarden IJssel en De Zumpe	>2400	>24	>2400	>24
H6430B	Ruigten en zomen, harig wilgeroosje	Uiterwaarden IJssel	>2400	>24	>2400	>24
H6430C	Ruigten en zomen, droge bosranden	Uiterwaarden IJssel	1857	18,57	1870	18,7
H6510A	Glanshaverhooilanden	Uiterwaarden IJssel	1429	14,29	1400	14,0
H6510B	Vossenstaarhooilanden	Uiterwaarden IJssel	1571	15,71	1540	15,4
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	Korenburgerveen	500	2,50	400	2
H7110B	Actieve hoogvenen (heideveentjes)	Veluwe	786	3,93	400	2
H7120	Herstellende hoogvenen	Korenburgerveen	500	2,50	400	2
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	Veluwe	1214	6,07	1200	6
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	Veluwe, Stelkampsveld en Landgoederen Brummen	1429	7,15	1600	8
H7210	Galigaanmoerassen	Korenburgerveen	1571	7,86	1100	5,5
H7230	Kalkmoerassen	Stelkampsveld	1143	5,72	1100	5,5
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	Veluwe en Wildenborch/ Het Bosket	1429	7,15	1400	7
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen	Veluwe	1429	7,15	1400	7
H9190	Oude eikenbossen	Veluwe en Wildenborch/ Het Bosket	1071	5,36	1100	5,5
H91D0	Hoogveenbossen	Korenburgerveen	1786	8,93	1800	9
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (zachtouthooibossen)	Uiterwaarden IJssel	2429	24,29	2410	24,1
H91E0B	Vochtige alluviale bossen	Uiterwaarden	2000	20,0	2000	20,0

Habitat-type Code	Naam	Natura 2000-gebied	Nieuwe KDW (2012) (mol N/ha/jr)	Drempel-waarde provincie Gelderland (0,5%/ 1% van nieuwe KDW)	Oude KDW (2008) (mol N/ha/jr)	Drempel-waarde provincie Gelderland (0,5%/ 1% van nieuwe KDW)
	(essen-iepenbossen)	IJssel, De Zumpe en Wildenborch/ Het Bosket				
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Veluwe, Korenburgerveen, Stelkampsveld en Landgoederen Brummen	1857	9,29	1860	9,3
H91F0	Droge hardhoutoobossen	Uiterwaarden IJssel	2071	20,71	2080	20,8

Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS)

Rijk en provincies hebben begin november 2009 overeenstemming bereikt over de hoofdlijnen van een effectieve aanpak van de stikstofproblemen in en nabij Natura 2000-gebieden: de Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS). De PAS heeft als doel de vastgelopen vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 weer vlot te trekken. De PAS werkt aan twee fronten:

1. Behoud en herstel van de bedreigde habitattypes bevorderen door de huidige daling van de stikstofdepositie een extra impuls te geven en door aparte herstelmaatregelen per habitatype.
2. Binnen de grenzen van de dalende stikstofdepositie verantwoorde ruimte zoeken om met behoud van de instandhoudingdoelen toch vergunningen te kunnen geven voor nieuwe economische activiteiten: ontwikkelingsruimte.

De PAS is op dit moment in voorbereiding en naar verwachting medio 2014 gereed.

Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland

Vooruitlopend op de PAS heeft de provincie Gelderland een provinciale stikstofverordening vastgesteld: De Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland. Deze verordening heeft als doel de vastgelopen vergunningverlening aan veehouderijbedrijven weer vlot te trekken. Bedrijven die willen uitbreiden kunnen alleen een vergunning krijgen als ook de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden daalt. De verordening bereikt deze twee doelen met behulp van een salderingssysteem. Het salderingssysteem, dat wordt beheerd door de provincie, registreert de stikstofuitstoot door veehouderijbedrijven, ook wel depositieruimte genoemd, en houdt de ontwikkeling daarvan bij. Als de depositieruimte van een bedrijf afneemt door het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten, kan een ander bedrijf deze depositieruimte voor een deel overnemen. Het salderingssysteem is gemeentegrens overstijgend.

Als de stikstofuitstoot door de uitbreiding een bepaalde drempelwaarde overschrijdt, is het bedrijf dat de vergunning aanvraagt verplicht om gebruik te maken van het salderingssysteem. De drempelwaarde is gerelateerd aan de stikstofgevoeligheid van het nabijgelegen Natura 2000-gebied en is 0,5% van de kritische depositiewaarde van een stikstofgevoelig habitat, met uitzondering van de Natura 2000-gebieden Rijntakken, waarvoor een waarde van 1% van de kritische depositiewaarde geldt. Beneden deze drempelwaarde hoeft er niet gesaldeer te worden en krijgt het bedrijf de Nb-wetvergunning zonder extra voorwaarden ten aanzien van de stikstofuitstoot. Boven deze drempelwaarde treedt het salderingssysteem in werking. Dit systeem garandeert een afname aan stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

In een recente uitspraak van de Raad van State (Uitspraak 201307089/2/R2 d.d. 2 oktober 2013) wordt de drempelwaarde van een 0,5% ter discussie gesteld en is de verleende Natuurbeschermingswetvergunning voor de uitbreiding van een melkrundveebedrijf, dat voldoet aan deze drempelwaarde, geschorst. Als gevolg van deze uitspraak kan de Provincie Gelderland de beleidsregel niet meer toepassen bij de verlening van Natuurbeschermingswetvergunningen.

Beoordelingskader stikstof op Natura 2000 in voorliggende effectbeoordeling

De provinciale verordening zoals hierboven beschreven is van toepassing bij het indienen van vergunningaanvragen door individuele bedrijven. In voorliggende effectbeoordeling beoordelen we de effecten op Natura 2000-gebieden op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij is het oordeel of significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de kwalificerende habitattypen of soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten bepalend voor de beoordeling van het scenario.

Om inzicht te geven in de drempelwaarden die bij vergunningaanvragen voor individuele bedrijven worden gehanteerd, is in Tabel 5 per habitatype de drempelwaarde weergegeven. Zoals bovenstaand is toegelicht geldt voor de habitattypen van Natura 2000-gebieden een drempelwaarde van 0,5% van de kritische depositiewaarde. Uitzondering hierop vormen de habitattypen van Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel (onderdeel van de Rijntakken), waarvoor een drempelwaarde van 1 % van de kritische depositiewaarde geldt. Gezien de recente uitspraak van de Raad van State, en het feit dat de Provincie Gelderland als gevolg van deze uitspraak de drempelwaarden niet meer kan toepassen bij het verlenen van vergunningen, wordt in voorliggende effectbeoordeling beperkt ingegaan op (overschrijding van) deze drempelwaarden, en zijn deze waarden om die reden niet doorslaggevend voor de effectbeoordeling en effectscores.

Achtergronddepositiewaarden

De achtergronddepositie van stikstof in Nederland bestaat uit het totaal aan depositie van ammoniak (NH_x) en stikstofoxiden (NO_x). De uitstoot van N- verbindingen bestaat bij verkeer en industrie voornamelijk uit stikstofoxiden (NO_x) en bij de landbouw uit ammoniak (NH_3). De stikstofdepositie op natuurgebieden is voor de helft afkomstig uit de Nederlandse landbouw, in de vorm van ammoniak. Een kleiner deel van de stikstofdepositie is, in de vorm van stikstofoxides, afkomstig van verkeer en industrie. Ongeveer een kwart van de stikstofdepositie is afkomstig uit het buitenland. In Tabel 6 is de achtergronddepositie in de Natura 2000-gebieden in het invloedsgebied weergegeven (situatie in 2012).

Tabel 6: Achtergronddepositiewaarden (in mol N/ha/jr.) in de Natura 2000-gebieden in het invloedsgebied voor het jaar 2012 (berekening uit 2013, bron: RIVM).

ADW Natura 2000-gebieden	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal
Korenburgerveen	2000	2280	2410
Landgoederen Brummen	1560	1800	1970
Stelkampsveld	1800	1930	1990
Uiterwaarden IJssel	1030	2000	2740
Veluwe	1240	2500	4980
Wildenborch/Bosket	1840	1860	1880
De Zumpe	1880	2010	2470

4.4.4 REFERENTIESITUATIES

De beoordeling van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario is een aanvulling op het planMER (inclusief passende beoordeling) en de aanvulling uit 2010. Voor de passende beoordeling geldt een andere referentiesituatie dan in het planMER. Om die reden worden de effecten van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario beoordeeld ten opzichte van beide referentiesituaties.

Het betreft de volgende referentiesituaties:

- Voor de passende beoordeling geldt bij plannen, zoals voorliggend bestemmingsplan, de huidige werkelijke situatie als referentiesituatie. Voor deze passende beoordeling is uitgegaan van de huidige situatie vergund - CBS-correctie als beste inschatting hiervan. Deze referentie bestaat uit de stalemissies berekend met het milieuvergunningenbestand, gecorrigeerd op de feitelijke stalbezetting. De gemiddelde stalbezetting voor de gehele gemeente is bepaald op basis van de Meitelling (Bron: CBS-Statline). Vervolgens is een inschatting gemaakt van het gemiddeld aantal dierplaatsen zoals vastgelegd in de milieuvergunningen. Het verschil tussen feitelijk en vergunde stalbezetting is de CBS-correctie op de veestapel en dus ook op de milieubelasting in de referentiesituatie.
- Voor het planMER is ook de autonome ontwikkeling onderdeel van de referentiesituatie. In deze effectbeoordeling brengt de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel de referentiesituatie in beeld voor de veehouderij. Deze referentie bestaat uit de stalemissies berekend met het milieuvergunningenbestand, gecorrigeerd op de feitelijke stalbezetting en de maximale emissiewaarden van het Besluit huisvesting. Alle veehouderijlocaties moeten in de planperiode namelijk voldoen aan de maximale emissiewaarde per dierplaats zoals vastgelegd in het Besluit huisvesting. Ook is als onderdeel van de autonome ontwikkeling rekening gehouden met de invulling van het LOG Halle Heide.

4.4.5 EFFECTBEOORDELING

Stikstofdepositiewaarden

Tabel 7 geeft voor het realistisch scenario, worst-case scenario, de best-case variant op het worst-case scenario en de referentiesituaties de minimale, maximale en gemiddelde waarde⁸ van stikstofdeposities in de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten in het invloedsgebied weer. Dit betreft de totale depositie van stikstof als gevolg van stalemisaties vanuit het plangebied.

Tabel 7: Minimale, maximale en gemiddelde stikstofdepositiewaarden van het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario op de Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten in het invloedsgebied, vergeleken met de referentiesituaties voor de Passende beoordeling en het planMER (mol N/ha/jaar).

Natura 2000-gebied/Beschermd Natuurmonument	Huidige situatie + CBS correctie (referentiesituatie passende beoordeling)			Huidige situatie + Autonome ontwikkeling – CBS-correctie (referentiesituatie planMER)			Realistisch scenario			Worst-case scenario			Best-case variant op het worst-case scenario		
	Min	Max	Gem	Min	Max	Gem	Min	Max	Gem	Min	Max	Gem	Min	Max	Gem
Korenburgerveen	3	7	5	2	6	4	3	9	6	11	31	21	5	15	10
Landgoederen Brummen	1	6	2	0	5	1	1	8	2	3	26	8	1	13	4
Stelkampsveld	5	13	8	4	10	7	7	16	11	23	55	36	11	27	18
Uiterwaarden IJssel	1	13	2	1	10	1	1	17	2	3	56	7	1	27	3
Veluwe	1	8	4	1	6	3	1	11	6	3	36	19	2	18	9
Wildenborch/Bosket	5	12	8	4	9	7	6	15	11	21	52	36	10	25	18
De Zumpe	8	30	15	6	24	12	10	39	19	35	130	65	18	64	32

Effecten

Uit Tabel 7 blijkt dat in alle Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een hogere stikstofdepositie dan in de referentiesituaties. Ook het realistisch scenario leidt in vrijwel alle gevallen tot een toename van de stikstofdepositie. Echter blijft de stikstofdepositie als gevolg van het realistisch scenario gelijk op het Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie.

Verder geldt voor alle Natura 2000-gebieden dat in beide referentiesituaties de geldende drempelwaarde voor vergunningverlening (zie Verordening Stikstof en Natura 2000 Gelderland), vele malen wordt overschreden in het geval van de maximale depositietoename door het worst-case scenario.

⁸ Min.: Minimaal; de waarde van de cel die de laagste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.

Max: Maximaal; de waarde van de cel die de hoogste waarde heeft binnen het rekenkundige grid.

Gem: Gemiddeld; het gemiddelde van de waarden van alle cellen binnen het rekenkundige grid.

De depositietoename per Natura 2000-gebied ligt als volgt:

- Natura 2000-gebied Korenburgerveen:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 1 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt ook gemiddeld 2 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 16 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 17 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 5 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 6 mol N/ha/jaar.
- Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 0 mol N/ha/jaar (de depositie blijft gelijk). De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 1 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 6 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 7 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 2 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 3 mol N/ha/jaar.
- Natura 2000-gebied Stelkampsveld:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 3 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 4 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 28 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 29 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 10 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 11 mol N/ha/jaar.
- Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 0 mol N/ha/jaar (de depositie blijft gelijk). De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 1 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 5 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 6 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 1 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 2 mol N/ha/jaar.

- Natura 2000-gebied Veluwe:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 2 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 3 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 15 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 16 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 5 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 6 mol N/ha/jaar.
- Beschermd Natuurmonument Wildenborch/Bosket:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 3 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 4 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 28 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 29 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 10 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 11 mol N/ha/jaar.
- Beschermd Natuurmonument De Zumpe:
 - De depositietoename van het realistisch scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 4 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 7 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 50 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 53 mol N/ha/jaar.
 - De depositietoename van de best-case variant op het worst-case scenario ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie bedraagt gemiddeld 17 mol N/ha/jaar. De depositietoename ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie bedraagt gemiddeld 20 mol N/ha/jaar.

Effectbeoordeling

Natura 2000-gebied Korenburgerveen

- In Natura 2000-gebied Korenburgerveen ligt de achtergronddepositie tussen de 2000 en 2410 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype H7110A Actieve hoogvenen en H7120 Herstellend hoogvenen is 500 mol N/ha/jr. Deze worden in de huidige situatie overschreden. Ook voor de zeer gevoelige en gevoelige habitatypen H4010A Vochtige heiden, H6410 Blauwgraslanden, H7210 Galigaanmoerassen, H91D0 Hoogveenbossen en H01E0C Vochtige alluviale bossen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 1 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 2 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 16 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 17 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 5 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 6 mol N/ha/jaar. Hierdoor kan voor de twee scenario's en de variant niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypen negatief wordt beïnvloed.

Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen

- In Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen ligt de achtergronddepositie tussen de 1560 en 1970 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype H3130 Zwakgebufferde vennen is 571 mol N/ha/jr. Deze wordt in de huidige situatie overschreden. Ook voor de zeer gevoelige en gevoelige habitatypen H4010A Vochtige heiden, H6230 Heischrale graslanden, H6410 Blauwgraslanden en H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 0 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie tussen van 1 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie 6 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie 7 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 2 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 3 mol N/ha/jaar. Voor het realistisch scenario kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypen negatief wordt beïnvloed ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie. Dit is voor het realistisch scenario echter niet het geval ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie. Ook voor het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario kan niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypen negatief wordt beïnvloed.
- Voor het overige gevoelige habitatype H91E0C Vochtige alluviale bossen hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding aan de orde is. Indien de kritische depositiewaarde van dit habitatype wordt overschreden kan op voorhand niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van dit habitatype negatief wordt beïnvloed.

Natura 2000-gebied Stelkampsveld

- In Natura 2000-gebied Stelkampsveld ligt de achtergronddepositie tussen de 1800 en 1990 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype H3130 Zwakgebufferde vennen is 571 mol N/ha/jr. Deze wordt in de huidige situatie overschreden. Ook voor de zeer gevoelige en gevoelige habitatypen H4010A Vochtige heiden, H4030 Droge heiden, H6230 Heischrale graslanden, H6410 Blauwgraslanden, H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen, H7230 Kalkmoerassen is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 3 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 4 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 28 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 29 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 10 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 11 mol N/ha/jaar. Hierdoor kan voor de twee scenario's en de variant niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypen negatief wordt beïnvloed.
- Voor het overige gevoelige habitatype H91E0C Vochtige alluviale bossen hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding aan de orde is. Indien de kritische depositiewaarde van dit habitatype wordt overschreden kan op voorhand niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van dit habitatype negatief wordt beïnvloed.

Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel

- In Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel ligt de achtergronddepositie tussen de 1030 en 2740 mol N/ha/jr. Aangezien de kritische depositiewaarde van de kwalificerende habitatypen tussen deze waarden is gelegen, hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding van de kritische depositiewaarde aan de orde is. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 0 mol N/ha/jaar (blijft gelijk), en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 1 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 5 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Besluit huisvesting + CBS correctie van 6 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 1 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 2 mol N/ha/jaar. Voor het realistisch scenario kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypen negatief wordt beïnvloed ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie. Dit is voor het realistisch scenario echter niet het geval ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie. Ook voor het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario kan niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypen negatief wordt beïnvloed.
- De habitatypen H3260B Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden), H3270 Slikkige rivieroever, H6430A Ruigten en zomen (Moerasspirea) en H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje) zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten van de stikstofdepositietoename op deze habitatypen kunnen om die reden worden uitgesloten.

Natura 2000-gebied Veluwe

- In Natura 2000-gebied Veluwe ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1240 en 4980 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype H3130 Zwakgebufferde vennen is 571 mol N/ha/jr. Deze wordt in de huidige situatie overschreden. Ook voor de zeer gevoelige habitatypes H2310 Stuifzandheiden met struikhei, H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen, H2330 Zandverstuivingen, H3160 Zure vennen, H4010A Vochtige heiden op zandgronden, H4030 Droge heiden, H5130 Jeneverbesstruwelen, H6230 Heischrale graslanden, H6410 Blauwgraslanden, H9190 Oude eikenbossen, H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes) en H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen) is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 2 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 3 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 15 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 16 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 5 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 6 mol N/ha/jaar. Hierdoor kan voor de twee scenario's en de variant niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypes negatief wordt beïnvloed.
- Voor de overige gevoelige habitatypes H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen, H9120 Beuken-eikenbossen met hulst, H9160A Eiken-haagbeukenbossen en H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) hangt het af van de locatie van depositie of overschrijding aan de orde is. Indien de kritische depositiewaarde van deze habitatypes wordt overschreden kan op voorhand niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypes negatief wordt beïnvloed.
- Het habitatype H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels) is niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten van de stikstofdepositietoename op dit habitatype kunnen om die reden worden uitgesloten.

Beschermde Natuurmonument Wildenborch/Bosket

- In het Beschermde Natuurmonument Wildenborch/Bosket ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1840 en 1880 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype H9190 Oude eikenbossen is 1071 mol N/ha/jr. Deze wordt in de huidige situatie overschreden. Ook voor het gevoelige habitatype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst is overschrijding in de huidige situatie aan de orde. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 3 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 4 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 28 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie tussen van 29 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 10 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 11 mol N/ha/jaar. Hierdoor kan voor de twee scenario's en de variant niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitatypes negatief wordt beïnvloed.
- De kritische depositiewaarde van het habitatype H91E0B Vochtige alluviale bossen wordt niet overschreden. Om die reden kunnen negatieve effecten op dit habitatype worden uitgesloten.

Beschermde Natuurmonument De Zumpe

- In het Beschermde Natuurmonument De Zumpe ligt de achtergronddepositie in de huidige situatie tussen de 1880 en 2470 mol N/ha/jr. De kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattypen H91E0B Vochtige alluviale bossen is 2000 mol N/ha/jr. Het hangt van de locatie van depositie af of deze wordt overschreden. Het realistisch scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 4 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 7 mol N/ha/jaar. Het worst-case scenario leidt tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie, 50 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie tussen, 53 mol N/ha/jaar. De best-case variant op het worst-case scenario leidt tot een gemiddelde toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie van 17 mol N/ha/jaar, en ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie van 20 mol N/ha/jaar. Hierdoor kan voor de twee scenario's en de variant niet worden uitgesloten dat de kwaliteit van deze habitattypen negatief wordt beïnvloed.
- De habitattypen H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels) en H6430A Ruigten en zomen zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten van de stikstofdepositietoename op deze habitattypen kunnen om die reden worden uitgesloten.

Beschouwing ten opzichte van drempelwaarden Provincie Gelderland

In het realistisch scenario blijft de depositietoename in vrijwel alle Natura 2000-gebieden onder de drempelwaarde van 0,5% of 1% van de kritische depositiewaarde van de kwalificerende habitattypen, die door de provincie Gelderland wordt gehanteerd bij de vergunningverlening. Uitzonderingen hierop vormen Stelkampsveld en de Veluwe, waar de depositietoename boven de drempelwaarde van 0,5% van het habitattypen met de meest kritische depositiewaarde ligt. In het worst-case scenario wordt bij vrijwel alle Natura 2000-gebieden de drempelwaarde in meer of mindere mate overschreden. Uitzondering hierop vormt Uiterwaarden IJssel, waar de depositietoename bij alle habitattypen onder de drempelwaarde van 1% blijft. In de best-case variant op het worst-case scenario wordt eveneens in de meeste van de Natura 2000-gebieden de drempelwaarde overschreden (met uitzondering van Uiterwaarden IJssel), de depositietoename is daarbij in de meeste gevallen lager dan in het worst-case scenario.

Conclusie

Uit de effectbeoordeling blijkt dat, als gevolg van de stikstofdepositietoename veroorzaakt door het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario, significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in het invloedsgebied van het bestemmingsplan. Voor het realistisch scenario kunnen significant negatieve effecten ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel. Ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie kunnen significant negatieve effecten als gevolg van het realistisch scenario echter niet worden uitgesloten op deze twee Natura 2000-gebieden. Tevens kunnen voor het realistisch scenario ten opzichte van beide referentiesituaties significant negatieve effecten niet worden uitgesloten voor de overige Natura 2000-gebieden.

Uit de beschouwing ten opzichte van de drempelwaarden die door de Provincie Gelderland wordt gehanteerd bij de vergunningverlening van individuele bedrijven, blijkt dat de depositietoename in het realistisch scenario bij vrijwel alle Natura 2000-gebieden onder de drempelwaarde blijft. Het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario leiden in vrijwel alle Natura 2000-gebieden juist tot een overschrijding van de drempelwaarde. Daarbij is de overschrijding in de best-case variant in de meeste gevallen lager dan de overschrijding in het worst-case scenario.

4.4.6 EFFECTSCORE

De effecten van het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario worden zeer negatief (-) beoordeeld, aangezien significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten voor alle Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten in het invloedsgebied als gevolg van de stikstofdepositietoenames die dit scenario en de variant veroorzaken. De effecten van het realistisch scenario worden negatief (-) beoordeeld, om de volgende redenen: Bij het realistisch scenario kunnen voor de Natura 2000-gebieden Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie significante negatieve effecten worden uitgesloten. Tevens leidt deze variant tot depositietoenames die een stuk lager zijn dan het worst-case scenario en de best-case variant, en in de meeste gevallen onder de drempelwaarden komt van 0,5% tot 1 % van de kritische depositiewaarde van de kwalificerende habitattypen. Dit in tegenstelling tot het worst-case scenario en de best-case variant, waarbij deze drempelwaarden in vrijwel alle gevallen worden overschreden. Deze beoordeling geldt ten opzichte van beide referentiesituaties ('Huidige situatie + CBS correctie' en 'Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie'), aangezien de referentiesituaties slechts in beperkte mate van elkaar verschillen.

Tabel 8: Totale effectscores ammoniak en Natura 2000.

criterium	Realistisch scenario	Worst-case scenario	Best-case variant op het worst-case scenario
Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten	-	--	--

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

4.4.7 MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Om te voorkomen dat het bestemmingsplan leidt tot een overtreding van de wettelijke kaders van de Natuurbeschermingswet 1998 dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen. De volgende maatregelen zijn geschikt en effectief om (negatieve effecten als gevolg van) de stikstofdepositietoename te voorkomen of te verminderen:

- Een actief gemeentelijk beleid gericht op het intrekken van onbenutte planologische mogelijkheden voor hergebruik van bestaande veehouderijen kan helpen de vergunde emissie van ammoniak nog verder te doen dalen.
- Door innovatieve voer- en managementmaatregelen in de veehouderij kan de ammoniakuitstoot worden teruggedrongen.
- Een andere maatregel die permanent kan leiden tot een vermindering van de stikstofdepositie afkomstig van veehouderijbedrijven is het aanbrengen van landschapselementen rond veehouderijbedrijven. Uit onderzoeken van Alterra en Wageningen Universiteit blijkt dat landschapselementen goede invangers zijn van ammoniak, en daarmee de stikstofdepositie in omliggende voor stikstofgevoelige natuurgebieden kunnen verlagen. Het verplicht stellen van erfbeplanting rondom alle bestaande en nieuwe veehouderijbedrijven kan daarmee effectief zijn om de stikstofdepositietoename als gevolg van het bestemmingsplan te verminderen (zie onderstaand tekstkader).

- Indien bovengenoemde mitigerende maatregelen niet toereikend zijn om een stikstofdepositietoename en daarmee gepaard gaande (significant) negatieve effecten op de stikstofgevoelige habitattypen te voorkomen, dienen maatregelen ter plaatse van de betreffende habitattypen te worden getroffen om de kwaliteit van het habitatype te verbeteren of de oppervlakte te vergroten, die de negatieve effecten van stikstofdepositie kunnen compenseren. In het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) worden op dit moment voor ieder Natura 2000-gebied herstelstrategieën met herstel- en beheermaatregelen ontwikkeld, die moeten leiden tot een betere kwaliteit van de betreffende habitattypen. Het is om die reden aan te bevelen om in overleg met het bevoegd gezag (provincie Gelderland) te bepalen welke mogelijkheden er zijn om bij te dragen aan de realisatie van deze maatregelen.

Landschapselementen als invangers van ammoniak

Uit onderzoeken van Alterra en Wageningen Universiteit (Oosterbaan et al, 2006; Hofschreuder, 2008)⁹ blijkt dat landschapselementen bestaande uit bomen of struiken goede invangers zijn van ammoniak. Uit Hofschreuder (2008) blijkt dat groen rondom veehouderijbedrijven 3 – 10% van de ammoniakemissie kunnen opnemen. Bij een ammoniakopname van 10% kan dit leiden tot een vermindering van stikstofdepositie in een voor stikstofgevoelig natuurgebied van 4,5% (Hofschreuder, 2008). Gerichte aanplant van landschapselementen rond veehouderijbedrijven of in de nabijheid van voor stikstofgevoelige habitattypen kan de opname van ammoniak door groen vergroten. Voor een zo groot mogelijke invangcapaciteit kan een landschapselement het beste bestaan uit hoge loofbomen met een niet geheel dichte laag van struiken/bomen eronder, en dienen deze geplaatst te worden ten noordoosten van de bron van emissie (veehouderijbedrijven), in verband met de heersende windrichting (Oosterbaan et al, 2006).

Bij het toepassen van mitigerende maatregelen dienen de volgende aandachtspunten in acht te worden genomen:

- De mitigerende maatregelen dienen planologisch en juridisch worden geborgd in het bestemmingsplan.
- Bij vergunningaanvragen van individuele bedrijven dienen de te nemen mitigerende maatregelen per geval (opnieuw) te worden beoordeeld en getoetst.

4.4.8 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

4.5 GEUR

4.5.1 METHODIEK

Op basis van het milieuvergunningenbestand uit 2013 is voor het realistische scenario en worst-case scenario met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie (gecombineerd met het programma V-stacks-gebied) berekend en in kaart gebracht welke achtergrondbelasting aan geur optreedt ten gevolge van de stalemissies in het bestemmingsplan.

⁹ Oosterbaan et al., 2006, Kleine landschapselementen als invangers van fijn stof en ammoniak. Wageningen, Alterra rapport 1419;

Hofschreuder, 2008, Inzet van groenelementen rond agrarische bedrijven om luchtkwaliteit te verbeteren; een quickscan, Rapport 136, Animal Sciences Group – Wageningen UR.

Deze achtergrondbelasting geeft samen met onderstaande milieukwaliteitscriteria (Tabel 9) een beeld van het leefklimaat in het buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem.

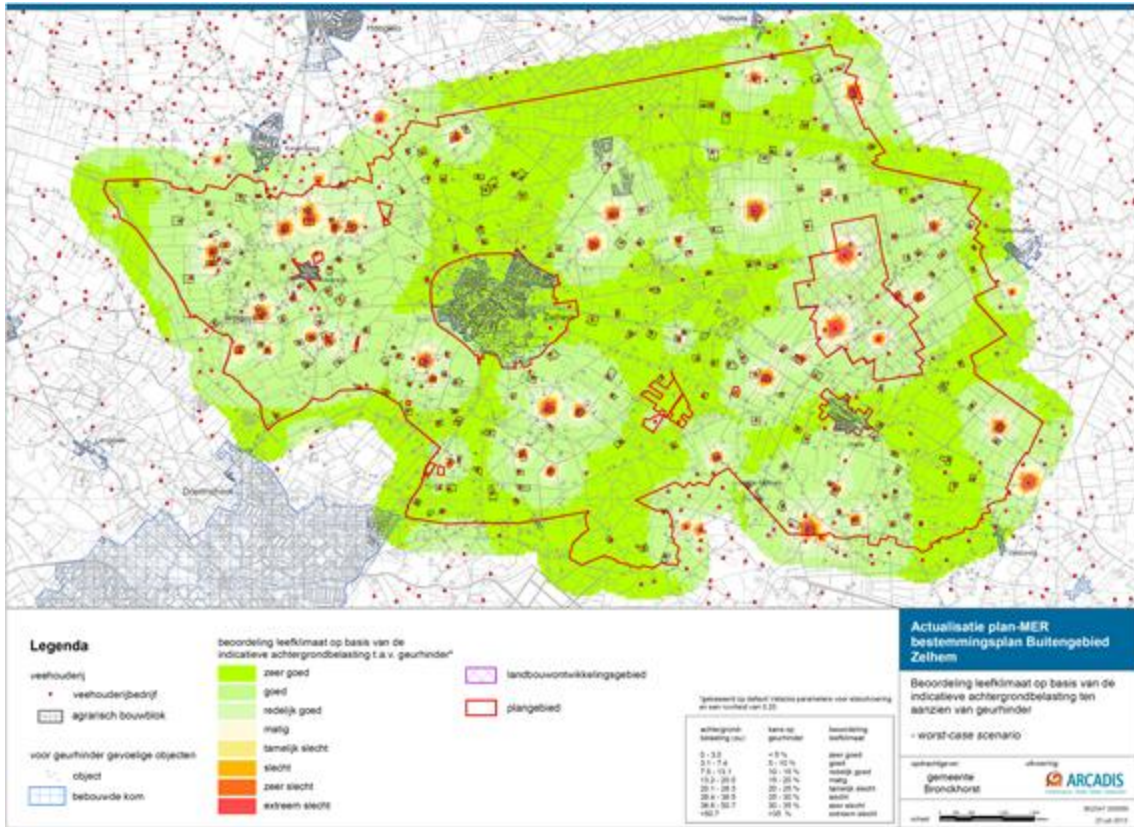
Tabel 9: Milieukwaliteitscriteria voor geurhinder (Bron: Infomil, Handreiking Wet geurhinder en Veehouderij, 2007, beoordeling achtergrondbelasting in de concentratiegebieden).

Achtergrondbelasting (OU/m3)	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0 – 3	<5%	Zeer goed
3.1 – 7.4	5-10%	Goed
7.5 – 13.1	10-15%	Redelijk goed
13.2 – 20.0	15-20%	Matig
20.1 – 28.3	20-25%	Tamelijk slecht
28.4 – 38.5	25-30%	Slecht
38.6 – 50.7	30-35%	Zeer slecht
>50.7	>35%	Extreem slecht

De effecten van het realistische scenario en worst-case scenario worden vergeleken met de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel. De effectscores zijn bepaald op basis van expert judgement.

4.5.2 EFFECTBEOORDELING

In Afbeelding 4 is de achtergrondbelasting van geur uit stallen bij een worst-case ontwikkeling van veehouderijen in het buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem weergegeven. Een beschrijving van de modelmatige uitgangspunten is opgenomen in paragraaf 2.3.

Abbeelding 4: Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder door de worst-case scenario. Deze afbeelding is op groter formaat (A3) opgenomen in de bijlagen van deze aanvulling.

Abbeelding 4 geeft een beeld van een mogelijke worst-case ontwikkeling van de achtergrondbelasting. Daarbij is het nodig om de achtergrondbelasting te relateren aan milieukwaliteitscriteria (Tabel 9) en het aantal geurgehinderden (de blootstelling aan de geurbelasting). In Tabel 10 en Tabel 11 zijn de resultaten weergegeven ten opzichte van de geurgevoelige objecten (zoals woningen in het buitengebied).

Tabel 10: Achtergrondbelasting geur binnen de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu (in absolute aantallen geurgehinderden).

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie - CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Realistisch scenario	Worst-case scenario
Classificatie*					
Zeer goed	2485	2539	2567	2486	2212
Goed	117	63	35	116	379
Redelijk goed	0	0	0	0	11
Totaal	2602	2602	2602	2602	2602
Hinderpercentage**	2,4	1,6	1,5	2,4	4,0

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren per huidige situatie/referentiesituatie.

Tabel 11: Achtergrondbelasting geur buiten de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu (in absolute aantallen geurgehinderden).

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie - CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	Realistisch scenario	Worst-case scenario
Classificatie*					
Zeer goed	1000	1198	1152	953	456
Goed	344	189	231	367	728
Redelijk goed	56	33	36	79	187
Matig	18	2	2	18	40
Tamelijk slecht	3	0	0	4	10
Slecht	1	2	2	0	0
Zeer slecht	2	0	0	2	2
Totaal	1424	1424	1423	1423	1423
Hinderpercentage**	4,6	3,4	3,7	4,4	7,1

* Niet alle classificaties zijn aanwezig en om die reden zijn deze dan ook niet meegenomen in deze tabel.

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren per huidige situatie/referentiesituatie.

Uit Tabel 10 en Tabel 11 blijkt dat bij een realistische en worst-case ontwikkeling van de veehouderij in het buitengebied van de voormalige gemeente Zelhem er ten opzichte van de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel binnen en buiten de bebouwde kom een toename van de geurbelasting wordt verwacht. Deze toename ontstaat doordat, met name bij een worst-case ontwikkeling, verschillende intensieve veehouderijen uitbreiden. De toename van de geurbelasting treedt verder op door opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. De veestapel groeit dan met de nog beschikbare ruimte in de vergunningen, als gevolg waarvan de geurbelasting met 40% toeneemt.

De uitbreiding van grondgebonden veehouderijen in de scenario's is niet van invloed op de verslechtering van de geurbelasting. Voor grondgebonden veehouderijen is namelijk geen geuremissiefactor vastgesteld, hiervoor geldt een minimum afstand van 100 meter tussen het dichtstbij gelegen emissiepunt van het grondgebonden bedrijf en een geurgevoelig object in de bebouwde kom. Ten opzichte van geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom geldt een afstand van 50 meter.

Wanneer het realistisch scenario wordt vergeleken met de vergunde situatie (huidige situatie vergund) dan kan men concluderen dat de geurbelasting binnen de bebouwde kom onveranderd blijft en buiten de bebouwde kom zelfs afneemt. Het worst-case scenario zorgt echter ook in vergelijking met de vergunde situatie voor een toename van de geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom.

4.5.3 EFFECTSCORE

Het realistisch scenario scoort op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling -

CBS-correctie veestapel). Het worst-case scenario scoort op dit criterium zeer negatief (- -) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 12: Totale effectscores geur.

Criterium	Realistisch scenario	Worst-case scenario
Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	- -
Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	- -

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; - - = zeer negatief

4.5.4 MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

De gemeente Bronckhorst kan in haar planologische procedures ook het voldoen aan voorgrondnormen meenemen als criterium. Dit beperkt het opvullen van eerder verleende emissies in een bestaande overbelaste situatie. Verder kan de gemeente Bronckhorst gebruik maken van hun bevoegdheid om met gebiedsgerichte normen en een toets op de achtergrondbelasting een ongewenste toename van de geurbelasting te voorkomen.

4.5.5 LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

5

Conclusies en aanbevelingen

5.1 CONCLUSIES

In het planMER en de aanvulling uit 2010 zijn een aantal reële alternatieven beoordeeld van de vestigingsmogelijkheden van agrarische bedrijven volgens het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Zelhem en het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Steenderen, Hummelo en Keppel. Volgens het oordeel van de Commissie voor de m.e.r. (rapportnummer: 2316-63) was de essentiële informatie in het planMER en de aanvulling uit 2010 aanwezig om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Afdeling Bestuursrechtspraak heeft met haar uitspraak van 5 december 2012 aangegeven dat de effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden, van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet zijn onderzocht. Tevens is de juiste referentiesituatie op basis van de feitelijke stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden niet gebruikt ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan en zijn de effecten op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen niet beoordeeld.

In deze aanvulling MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem is het milieueffect van een realistisch scenario en worst-case scenario beoordeeld op de aspecten natuur en geur. Het benutten van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan Buitengebied is in deze aanvulling modelmatig door vertaald in een worst-case scenario. De modelmatige uitgangspunten zijn zeer theoretisch en de kans dat dit worst-case scenario daadwerkelijk plaatsvindt, is vrijwel nihil. De maximale milieueffecten zijn daardoor een overschatting van de daadwerkelijk te verwachten effecten.

Verder is het milieueffect van een best-case variant op het worst-case scenario beoordeeld. Deze variant is voor het aspect natuur (stikstofbelasting) extra onderzocht en beschreven, om aan te geven of en hoe via bronmaatregelen aan de stallen significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden voorkomen kunnen worden. Dit betreft een modelmatige benadering en is bedoeld om te onderzoeken of het nieuwe bestemmingsplan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998. Tevens is in deze aanvulling de juiste referentiesituatie gehanteerd en is het effect op het Natura 2000-gebied Korenburgerveen beoordeeld.

Verkenning stalemissies

Uit de verkenning op het niveau van stalemissies blijkt dat de ammoniakemissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario toeneemt ten opzicht van de Huidige situatie - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie vanwege de Natuurbeschermingswet). Uit deze verkenning blijkt ook dat de geuremissie in het realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario toeneemt ten opzichte van de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER).

Effectbeoordeling realistisch scenario, worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario

Voor het worst-case scenario en de best-case variant op het worst-case scenario kunnen significante negatieve effecten niet worden uitgesloten op de Natura 2000-gebieden Korenburgerveen, Landgoederen Brummen, Stelkampsveld, Uiterwaarden IJssel, Veluwe en de Beschermde Natuurmonumenten Wildenborch/Bosket en De Zumpe. Voor het realistisch scenario kunnen significant negatieve effecten ten opzichte van de Huidige situatie + CBS correctie worden uitgesloten voor de Natura 2000-gebieden Landgoederen Brummen en Uiterwaarden IJssel. Ten opzichte van de Huidige situatie + Autonome ontwikkeling + CBS correctie kunnen significant negatieve effecten als gevolg van het realistisch scenario echter niet worden uitgesloten op deze twee Natura 2000-gebieden.

Significante negatieve effecten zijn niet uit te sluiten op de Natura 2000-gebieden maar doordat de planologische mogelijkheden zijn aangepast ten opzichte van het bestemmingsplan van 1988 en 2011, is een flinke milieuwinst geboekt. Het potentieel aan ammoniakemissie is ten opzichte van het bestemmingsplan in 2011 namelijk afgenomen met 25% en ten opzichte van het bestemmingsplan uit 1988 zelfs afgenomen met 81%.

Het niet kunnen uitsluiten van significante negatieve effecten past echter niet binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Juridisch gezien zijn er voor veel bestemmingsplannen knelpunten aangezien de Natuurbeschermingswet zekerheid vereist dat er geen significante effecten kunnen optreden. Een voorwaardelijke bepaling waarmee moet worden voldaan aan de Natuurbeschermingswet, is juridisch niet houdbaar.

Voor de geursituatie veroorzaken het realistisch scenario en worst-case scenario, ten opzichte van de Huidige situatie vergund + Autonome ontwikkeling - CBS-correctie veestapel (referentiesituatie MER), een verslechtering door een toename aan de geurbelasting. Deze verslechtering van de geursituatie is het grootst door het worst-case scenario.

Wanneer het realistisch scenario wordt vergeleken met de vergunde situatie (huidige situatie vergund) dan kan men concluderen dat de geurbelasting binnen de bebouwde kom onveranderd blijft en buiten de bebouwde kom zelfs afneemt. Het worst-case scenario zorgt echter ook in vergelijking met de vergunde situatie voor een toename van de geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom.

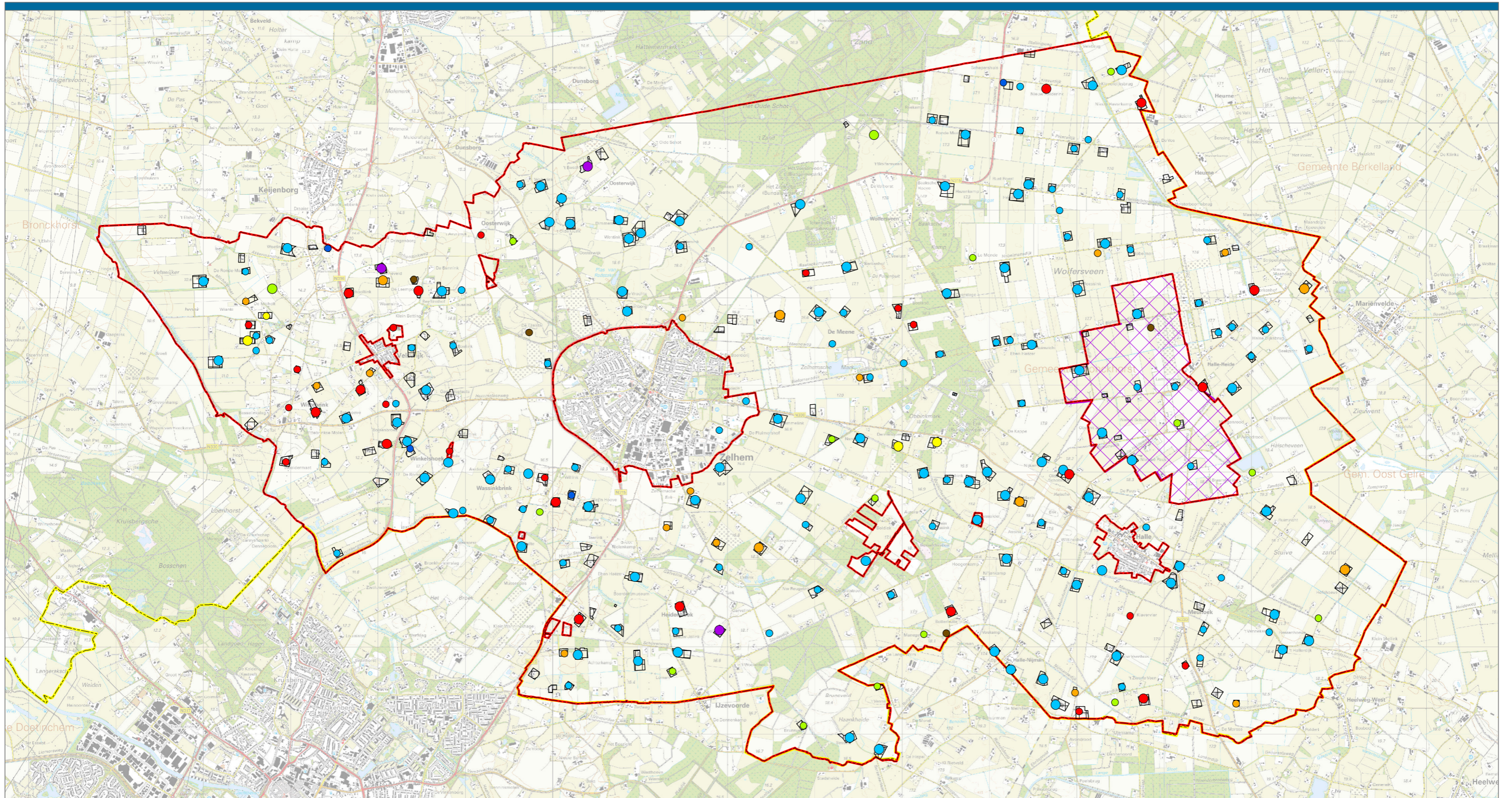
5.2 AANBEVELINGEN

De gemeente kan toezien op een goede uitvoering van het bestemmingsplan en een goede leefomgeving door juist invulling te geven aan de controlerende en handhavende functie. Door controle en handhaving kan milieuwinst geboekt worden.

Het beleid ten aanzien van ammoniak en Natura 2000 krijgt nog gestalte met de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De gemeente wordt aangeraden dit goed te volgen en met de andere instanties (vooral het rijk en provincie) af te stemmen.

Bijlage 1

Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven in de huidige situatie

Legenda

veehouderij

- rundvee
 - kalveren
 - pluimvee
 - varkens
 - geiten
 - gemengd
 - paarden
 - overig
- < 70 nge
 - >= 70 nge
- agrarisch bouwblok

landbouwontwikkelingsgebied

plangebied

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven
in de huidige situatie

opdrachtgever:
**gemeente
Bronckhorst**

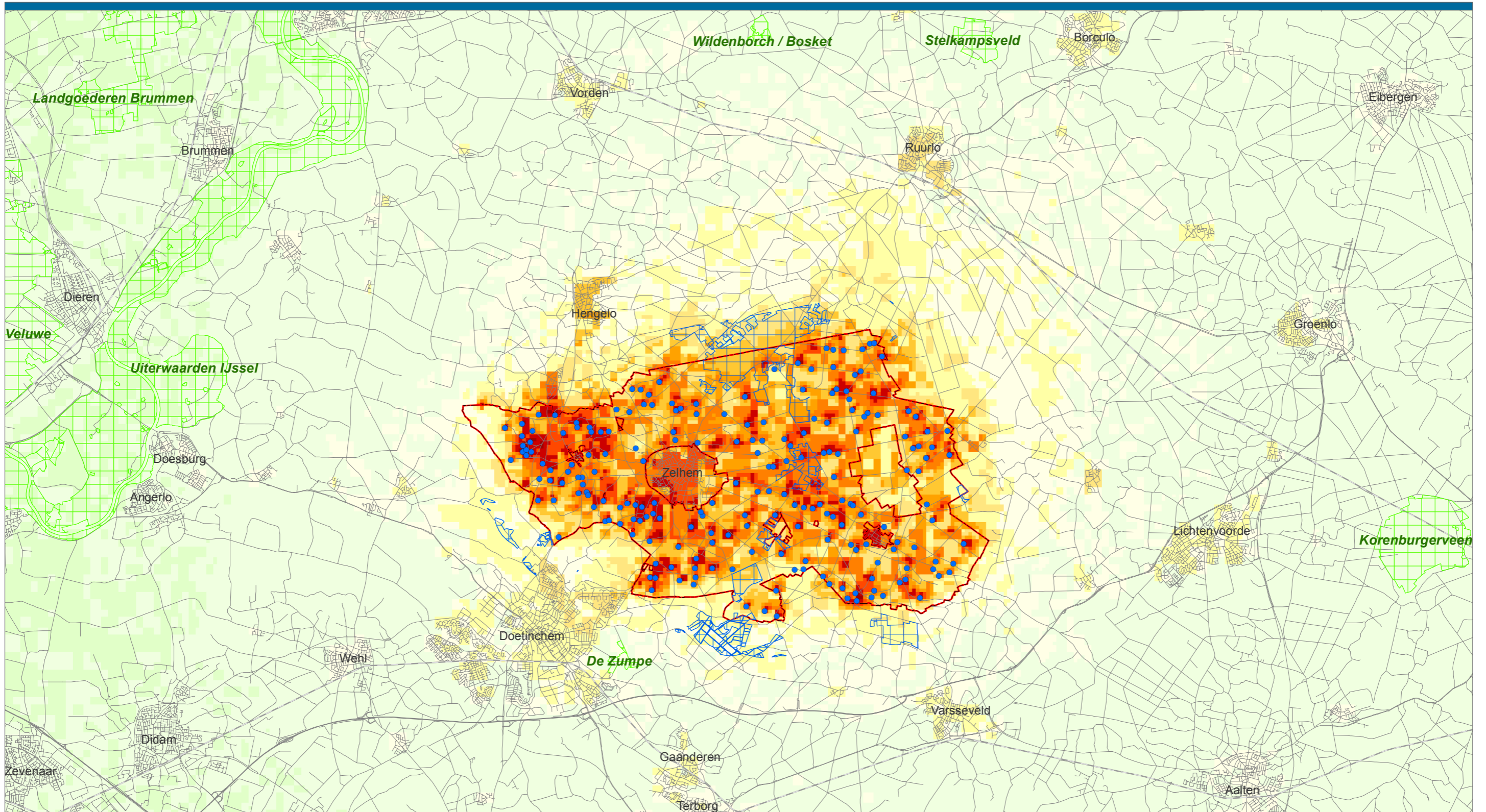
uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 Meters

B02047.000089
23 juli 2013

Bijlage 2

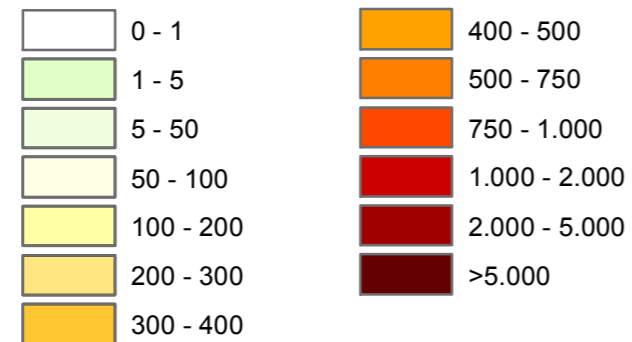
Kaarten ammoniak

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf in plangebied
 - grens plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies van veehouderijbedrijven in het plangebied (mol/ha/jr)

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- (overige) Wav-gebieden nabij Zelhem
- (overig) EHS - natuur nabij Zelhem

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Depositie van ammoniak uit stalemissies - *worst-case scenario*

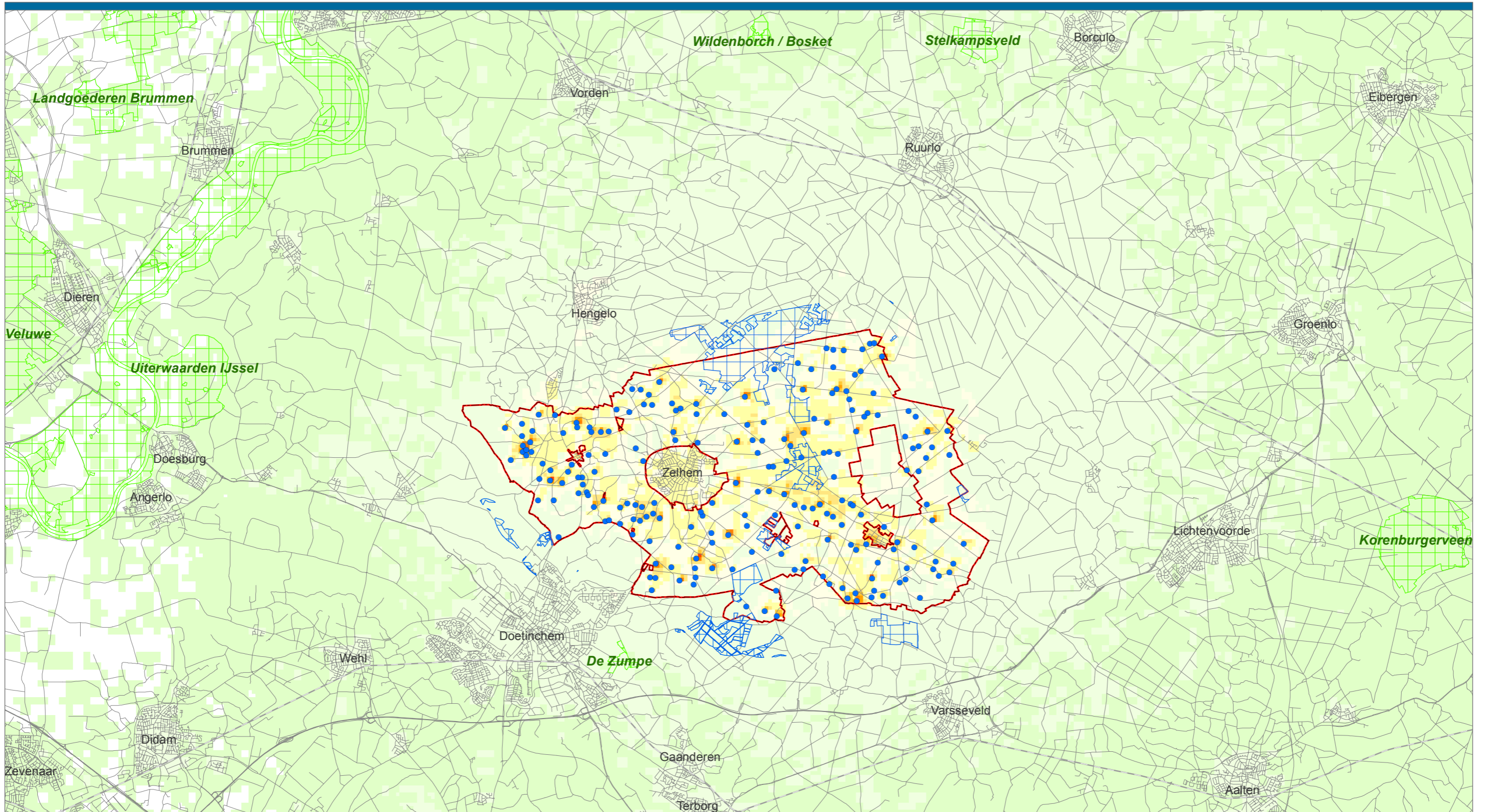
opdrachtgever:
gemeente
Bronckhorst

uitvoering:

Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0.5 1 2 3 4 Kilometers

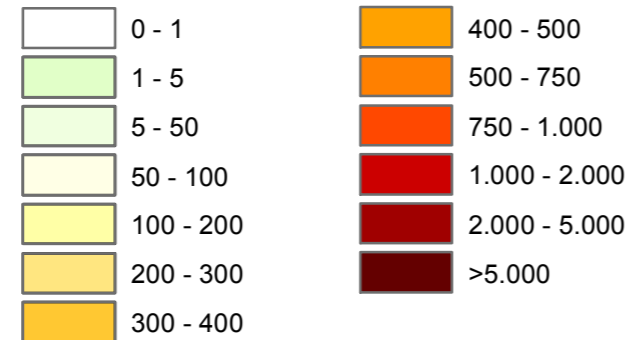
B02047.000089
23 juli 2013

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf in plangebied
 - grens plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies van veehouderijbedrijven in het plangebied (mol/ha/jr)

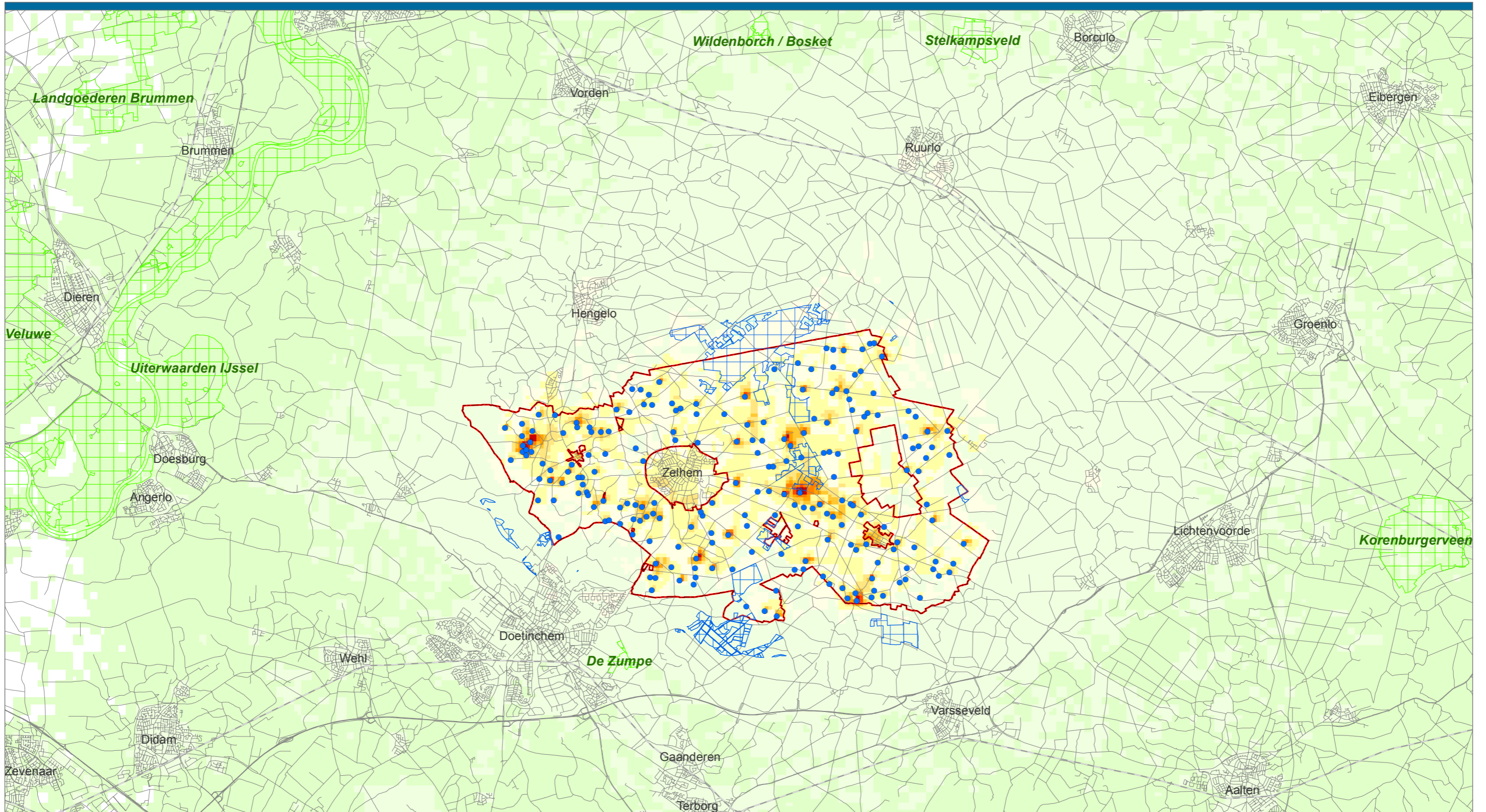

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- (overige) Wav-gebieden nabij Zeilhem
- (overig) EHS - natuur nabij Zeilhem

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zeilhem

Depositie van ammoniak uit stalemissies - *autonome ontwikkeling met Cbs-correctie*

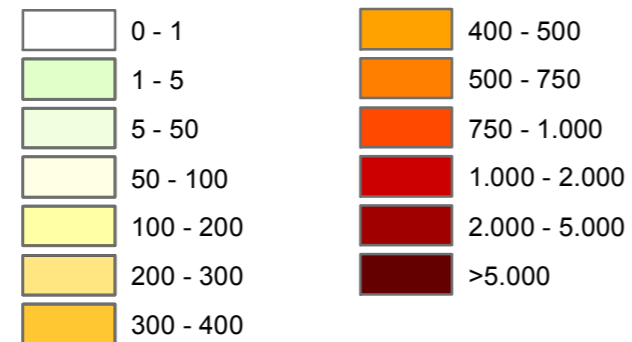
opdrachtgever: **gemeente Bronckhorst** uitvoering: **ARCADIS**
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf in plangebied
 - grens plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies van veehouderijbedrijven in het plangebied (mol/ha/jr)

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- (overige) Wav-gebieden nabij Zelhem
- (overig) EHS - natuur nabij Zelhem

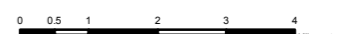
Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Depositie van ammoniak uit stalemissies - huidige situatie vergund met Cbs-correctie

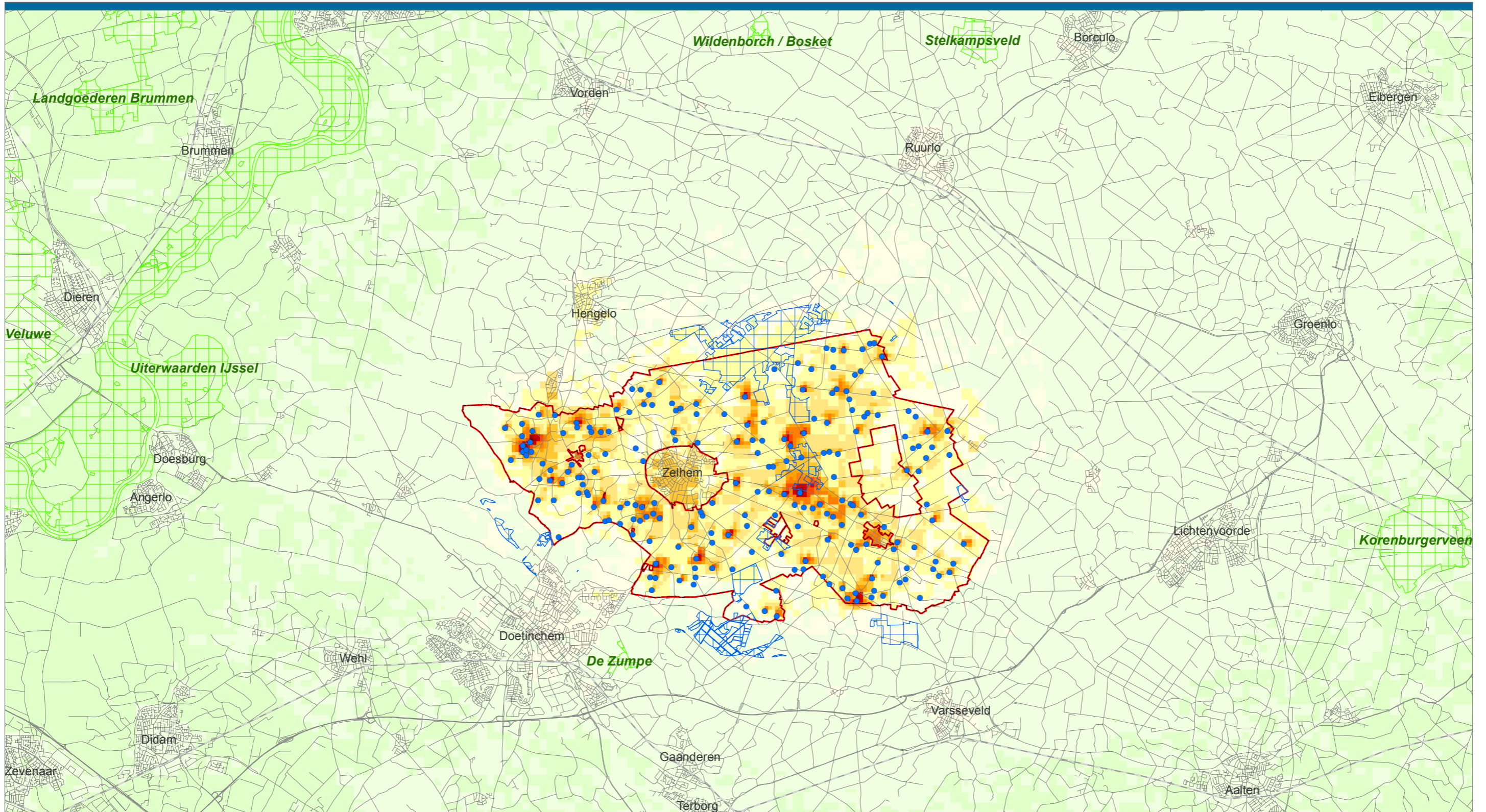
opdrachtgever:
gemeente
Bronckhorst

uitvoering:

Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0,5 1 2 3 4 Kilometers

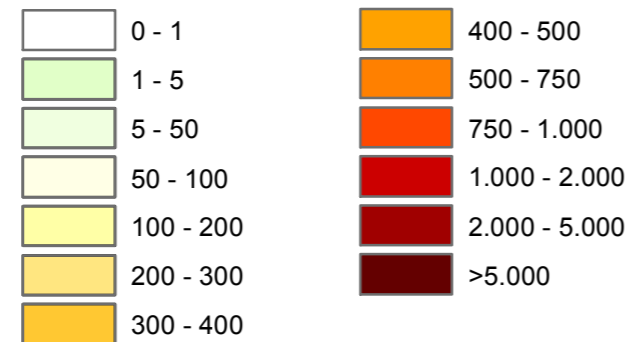
B02047.000089
23 juli 2013

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf in plangebied
 - grens plangebied

depositie van ammoniak uit stalemissies van veehouderijbedrijven in het plangebied (mol/ha/jr)

- Natura 2000 / Nb-wet gebied
- (overige) Wav-gebieden nabij Zelhem
- (overig) EHS - natuur nabij Zelhem

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Depositie van ammoniak uit stalemissies - huidige situatie vergund

opdrachtgever:
gemeente
Bronckhorst

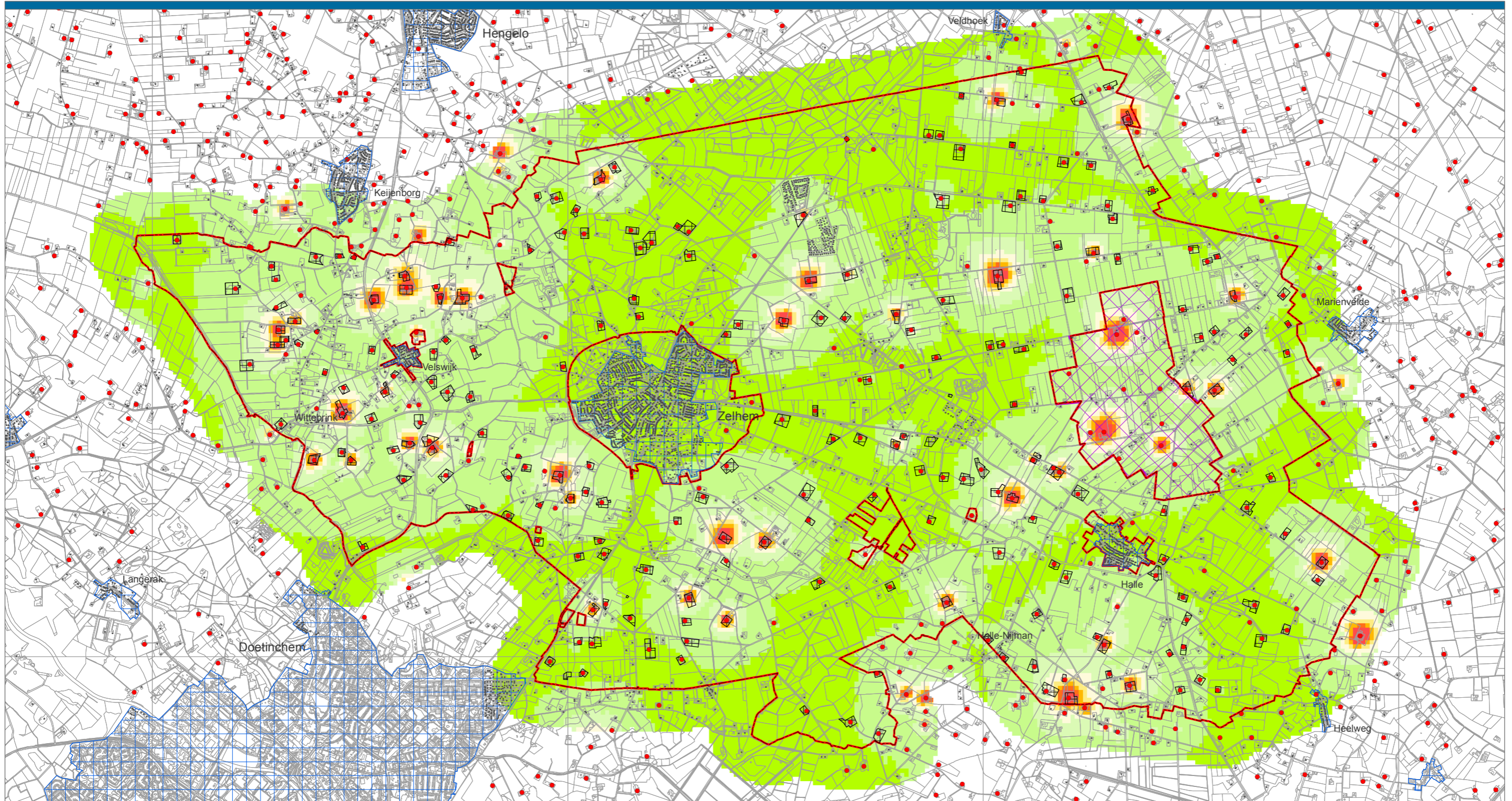
uitvoering:
 ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

schaal: 0 0,5 1 2 3 4 Kilometers

B02047.000089
23 juli 2013

Bijlage 3

Kaarten geur

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
- ▣ agrarisch bouwblok

voor geurhinder gevoelige objecten

- object
- ▣ bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder*

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

- ▣ landbouwontwikkelingsgebied
- ▣ plangebied

*gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

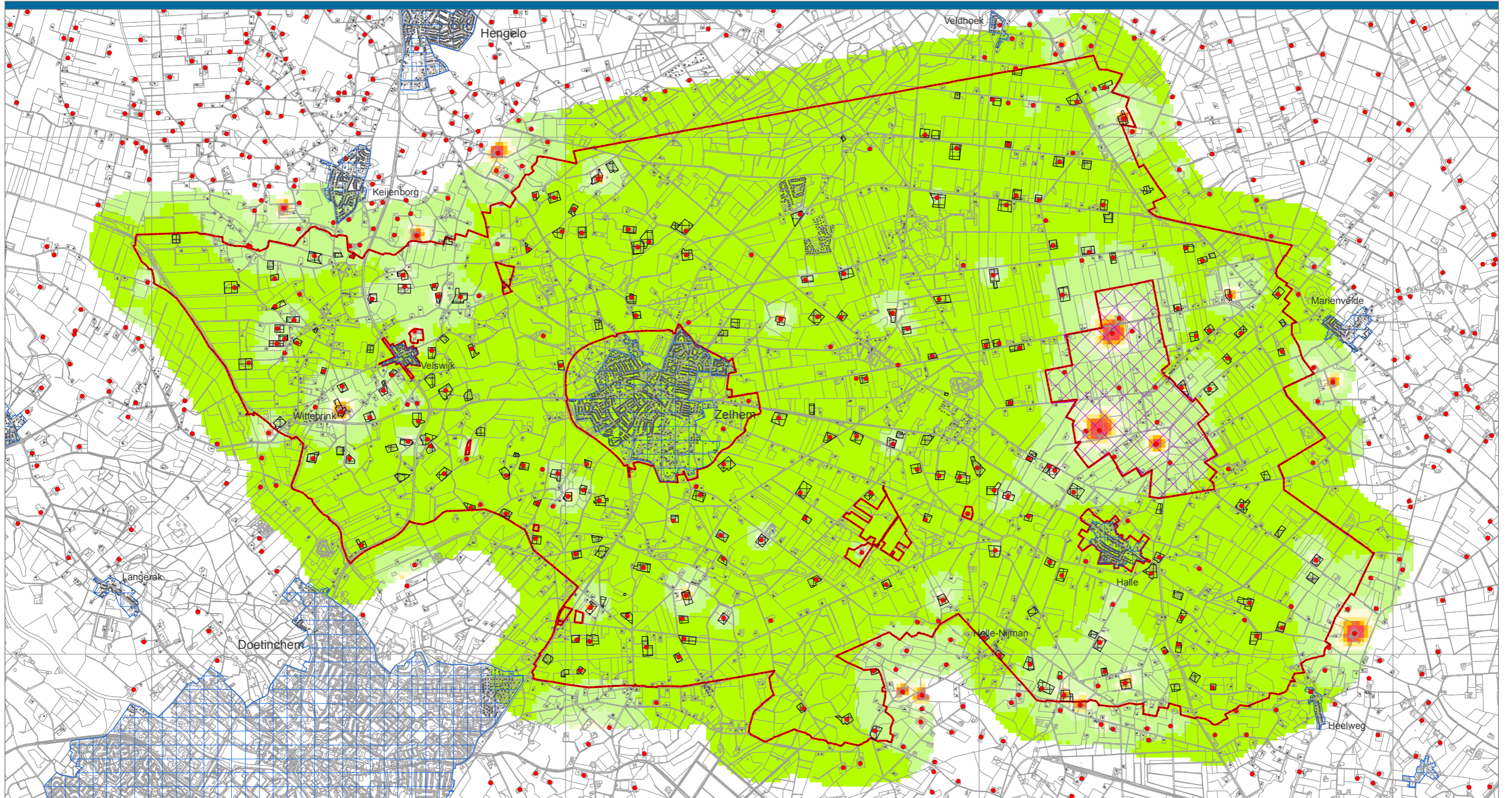
- *worst-case scenario*

opdrachtgever:
gemeente Bronckhorst

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur - Water - Milieu - Gebouwen

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 Meters

B02047.000089
23 juli 2013

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
 - ▤ agrarisch bouwblok

- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - ▤ bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder*

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

- landbouwontwikkelingsgebied
- plangebied

*gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

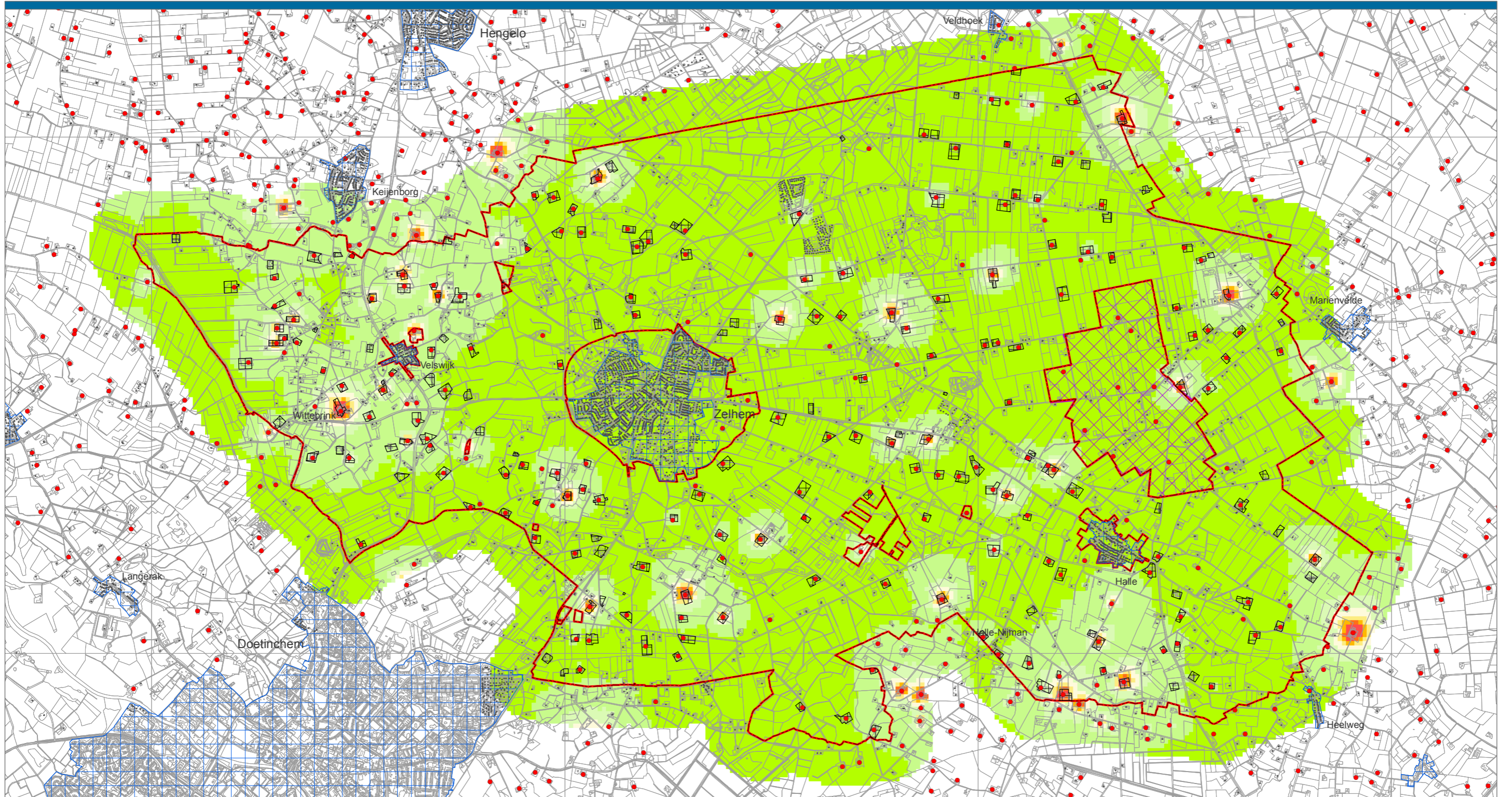
- *autonome ontwikkeling met Cbs-correctie*

opdrachtgever:
gemeente Bronckhorst

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur - Water - Milieu - Gebouwen

schaal:

B02047.000089
23 juli 2013

Legenda

- veehouderij
- veehouderijbedrijf
 - ▤ agrarisch bouwblok

- voor geurhinder gevoelige objecten
- object
 - ▤ bebouwde kom

beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder*

- zeer goed
- goed
- redelijk goed
- matig
- tamelijk slecht
- slecht
- zeer slecht
- extreem slecht

- landbouwontwikkelingsgebied
- plangebied

*gebaseerd op default Vstacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond-belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Buitengebied Zelhem

Beoordeling leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund

opdrachtgever:
gemeente Bronckhorst

uitvoering:
ARCADIS
Infrastructuur - Water - Milieu - Gebouwen

schaal: 0 250 500 1.000 1.500 Meters

B02047.000089
23 juli 2013

Colofon

AANVULLING MER BESTEMMINGSPAN BUITENGEBIED ZELHEM

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Bronckhorst

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

ing. P. Hartskeerl
Jordy Houkes

GECONTROLEERD DOOR:

ing. P. Hartskeerl

VRIJGEGEVEN DOOR:

drs. B.P.W. Schlangen

17 oktober 2013
077211876:B

ARCADIS NEDERLAND BV
Beaulieustraat 22
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Tel 026 3778 911
Fax 026 3515 235
www.arcadis.nl
Handelsregister 09036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.